

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Izkustva demokracije

»Vsaka oblika vladavine bi bila dobra, ko bi ljudje bili pametni in dobri, piše v svoji zadnji knjigi Maurice Maeterlinck (»Pred velikim molkom«). Se razumljiveje bi se reklo: ko bi ljudje bili pametni in dobri, bi si izbirali le takšne načine družabnega življenja, ki njihovi naravi najbolj odgovarjajo. Žal, da vsi ljudje niso ne pametni in še manj dobri. Tako je razumljivo, da od časa do časa srečujemo v zgodovini razne poskuse urediti družbo in državo na protinavne načine, ki človeka ali preveč utesnjujejo v njegovih naravnih pravicah, ali pa razvežejo v njem neomejeno vse gone, tudi slabe in v svojem anarhičnem stremeljenju ne poznajo nobenih meja.

V vrsto vladavinskih sistemov, ki preveč utesnjujejo človeka in družbo v njenih naravnih pravicah, spadajo tudi novodobni sistemi totalitarnih boljševiskih in fašističnih držav. Mi smo na teh sistemih vedno kritizirali ravno to osnovno zmoto, da ne poznajo spoštovanja pred človekovo osebnostjo, da predrzno posegajo v naravne človekove pravice in svobodine in jih čez mero kratijo, enako tudi pravice družbe in to v prid obsojane, vsemogočne države, ki je postala le orodje v rokah samozvane klike, kamorile ali stranke, oblagodarjene z izključnimi državljskimi privilegiji. Takšen način vladanja je sicer povojna politična moda, je pa le posledica in sad desetletja trajajočega filozofskega materializma in njegovega zgolj snovnega pojmovanja človeka, družbe in države. Miselnost podlaga masnim diktaturam boljševisma in fašizma je dal materializem.

Toda za mnoge je uganka, kako se kljub svoji brutalnosti fašistični režimi v nekaterih državah Evrope ne le vzdržujejo, ampak celo okrepljujejo in širijo in je demokracija miselnost namreč njim celo v defenzivi. Tudi mi moramo to ugotoviti z obžalovanjem. Baš radi tega smo dolžni, da razmišljamo o vzrokih, ki to politično stanje ostanjajo.

Katero so tiste sile, ki se do sedaj borile proti fašizmu na evropski celini? Komunisti, socialisti, liberalci in katoličani. — Proti komunizmu se fašizmu ne idejno ne praktično ni težko boriti. Ni mu namreč težko dokazati neiskrenost komunistov, kadar govorijo o demokraciji. Treba mu je samo pokazati na sovjetsko Rusijo, ki je idealen tip komunistične države in načina vladanja, kakor so si ga boljševiski popolnoma po svoji zamisli in svobodno ustvarili. Komunisti ne morejo oporekati, da je človekova svoboda v komunistični državi še neprimerno bolj poptepala v prid le eni privilegirani kasti, kakor pod najbolj brutalnim fašizmom. Tudi marksistični socialisti so po dogodkih v Španiji in v Mehiki težko vzdržati videz, da so iskreni spoštovalci ljudskih pravic in svobod. Razven tega je marksizem danes povsod v polnem razvoju h komunističnim oblikam in taktiki in nam od še kolikor toliko strpljivega predvojnega socializma skoraj ni ostalo ničesar več razen množice teoretikov.

Bolj zamotana se zdi stvar z liberalci ali demokrati, kakor so se tudi nekdaj nazivali. Zakaj je liberalizem tako brez moči napram fašizmu? Prepričani smo, da radi tega, ker je liberalna demokracija, ali kakor se imenuje individualistična demokracija, kljub mnogim dobrinam, ki jih je prinesla človeštvu v svojem jedru, bila vendarle socialna zabloda, ki jo je v navdušenju prvih pridobitev sicer bilo mogoče prejeti ali celo zanikati, ki pa je v svojem nadaljnjem življenju nujno morala razkriti tudi vse svoje slabe strani. Demokracija, kakor jo je izoblikoval liberalizem, je izhajala iz počela avtonomnega človeka in njega napravila za vrhovno merilo družabnega življenja. Zato je tudi socialne zakone prepustila samohotnemu razvoju v pripravljenju, da bo iz dobrobiti poidecev nujno vzklikala obča blaginja. Že tu se je usodno zmotil liberalizem, ker je zmotno predpostavljala, da so vsi ljudje pravični in dobri. Tako je v individualistični demokraciji vsak no edinec le toliko vezan, kolikor to zahteva svoboda drugih. Vse druge vezi so zasebnega značaja, za katere se država ne briga. — Znano je, da je ta demokracija utrla pot gospodarskemu liberalizmu in po njem zasnuženim gospodarsko šibkih, delovnih množic. Politična enakopravnost se je spričo vedno večje gospodarske neenakopravnosti izkazala le kot lepa teorija. Razvoj je pokazal, da se plutokracija ne briga le za dobiček, ampak da stvarja tudi gospodarske zakone v parlamentih, da po mili volji gospodarji tudi nad politiko, »dela« volitve, knuie volilne glasove in poslance kolikor hoče. Individualistična demokracija se je sprevrnila v neomejeno diktaturo bančnih koncernov, razvila se je v brezdušen diktat anonimnega kapitala. Ostal je le še videz demokracije, to je vladanja ljudstva. To dni je izšel t. zvezek A. Tardieujevega dela: Le Souverain Cantiv, v čimer je mišljen francoski narod, ki je postal ujetnik liberalistične politične ideologije. Tu piše Tardieu, da ima v Franciji volilno pravico 28% naroda. Od teh se navadno ena četrtina volitev ne udeležuje, tako da parlamentarna večina, ki dela zakone, dejansko predstavlja le kakih 10% vsega naroda. Po vsakih volitvah zberejo namreč premagani kandidati vseh frakcij v celoti t in pol milijonov več (glasov), kakor pa zmagovalna »večina«. Kljub najčistejši demokraciji, trdi Tardieu, vlada nad francoskim narodom despotija manjšine ali bolje, denarne aristokracije mesto nekdanjega krvnega plemstva. Počakati bo treba nadaljevanja dela, da bomo videli, kakšno rešitev si zamišlja Tardieu za »ujetega suverena«.

Morda gleda Tardieu radi politične zagrenjenosti v kakem pogledu preveč črno: toda dejstvo je, da v mnogih delih je bolj zagrenjena ljudske množice ne kažejo veliko volje, da bi za takšno demokracijo umirale na okopih. Nič na svetu se ne zgodi slučajno, brez vzrokov. Individualistična, zgolj mehanična demokracija, je prišla v krizo, ker je prenehala biti resnično demokracija oblika vladavine. V veliki zmoti bi bil tisti, ki bi mislil, da se je ljudstvo kjerkoli naveličalo političnih svobod in da je zato pričelo opuščati »demokracijo«. Nikakor ne. Ljudje so postali nad temi »demokra-

Mala antanta nerazrušljiva

Problemi, ki so se obravnavali na sestanku v Bukarešti

Zeneva, 10. junija. AA. Rezultati in sklepi sestanka poglavarjev držav Male zveze v Bukarešti so zbudili v Zenevi najugodnejši vtis. Priča tega razpoloženja je današnji uvodnik lista »Journal des Nations«, kri pravi med drugim:

Ideja in misel sestanka v Bukarešti je predvsem odkrita in iskrena potrditev želje držav Male zveze po miru. Kaj hočejo državni poglavarji Male zveze? Predvsem preprečiti povratek dobe, v kateri so bile države srednje in balkanske Evrope ogrožene od politike vesil, njihovih intrig in sumljivih teženj ter njihove imperialistične želje po nadoblasti nad malimi. Prav tako hočejo z zvezami z vsemi državami srednje Evrope preprečiti, da bi katerakoli izmed vesil videla svojo korist in tem, da izigrava eno državo zoper drugo in napravi iz nje predmet svoje lastne politike. Usodni zgled politike izvršnega dejanja (Abesinija!), ki so ga vesile sprejele z nemožnostjo, da bi se protivile, pomeni za države, ki so zatajile pakt DN, veliko privlačno silo in skujnjo. Zato je popolnoma oportuno in koristno, kar so izjavili in razglasili v Bukarešti. Povratek Habsburžanov pomeni vojno, ogenj, klanje, ki se kaže na mračnem evropskem obzorju. Kategorično stališče poglavarjev držav Male zveze proti Habsburžanom in revizionistom služi tik pred drugo fazo 16. zasedanja skupščine Zveze narodov kot najjači dokaz, da ostane Mala zveza zvesta načelu kolektivne varnosti.

Rim, 10. junija. Diplomatično najboljši informirani »Osservatore Romano« objavlja komentar h konferenci državnih poglavarjev Male zveze v Bukarešti, v katerem pravi, da so se brez dvoma zveze, ki vežejo države Male zveze med seboj pa tudi z Balkansko zvezo, v Bukarešti le še utrdile. Cisto naravno pa je, da se morajo države Male zveze večkrat med seboj razgovoriti, da prilagodijo svojo politiko z bliskovito naglo menjajočemu se in čedalje bolj zapletajočemu se položaju v Evropi. Države Male zveze imajo skupne interese, imajo pa kljub temu lahko tudi različne poglede v posameznih vprašanjih, glede katerih je treba harmonizacije s skupnim ciljem njihove zavezniške politike. Tako je na primer Češkoslovaška gotovo bolj občudljiva napram težnjam Nemčije z ozirom na Avstrijo, nego sta Jugoslavija in Romunija. Na drugi strani pa je interes Jugoslavije in Romunije, da ne

pride do vzpostavitve Habsburžanov, močnejše potrdjen, nego v Češkoslovaški. In dočim je v Pragi in Bukarešti prijateljstvo s sovjetsko Rusijo postalo nekaka srednja os zunanje politične orientacije, je v Belgradu navdušenje za sovjetke nekoliko manjše. Toda čisto jasno je, da se te stvari dajo med seboj spraviti v sklad in so se tudi spravile. Gotovo je tudi to, da so vse tri države Male zveze nekoliko vznemirjene zaradi važnih dogovork (Porenje, Abesinija in znani pakt med Francijo in Italijo od 7. januarja 1935), ki dokazujejo, da je naslon na Francijo postal nekoliko manj trden, kakor je bil doslej, in da so države Male zveze edine v tem, da je sicer treba Zvezo narodov podpirati ter njeno avtoriteto celo okrepiti, da pa je najbolj sigurno, če se človek zanaša sam nase. Potovanje polkovnika Becka v Belgrad se ni povsod dopadlo, toda prijateljstvo med Poljsko in Jugoslavijo v pravih mejah, je gotovo zmožno Malo zvezo še bolj okrepiti.

Končno ugotavlja »Osservatore Romano«, da so na sestanku treh državnih glavarjev v Bukarešti brez dvoma precizirali skupno politiko napram sledečim trem problemom: 1. Prvi problem je problem podonavskega sektorja, ki je dobil svojo smer od politike, katera je bila začrtana od rimskih protokolov. Avstrijska vladna kriza, sestanka med Mu-

ssolinijem in knezom Starhembergom ter Schuschniggom, sluhi o nameravani restavraciji Habsburžanov ter razvoj notranjega položaja v Avstriji in Ogrski nujajo dovolj snovi za diskusijo. 2. Drugi problem se tiče morebitne premaknitve osi evropske politike iz Strese napram protizenevski koaliciji (italijansko-nemška alianca), ki se zelo tiče Male zveze ne samo zaradi tega, ker bi se na ta način oslabil politika Zveze narodov ter držav, ki jo podpirajo, ampak, ker je v takem slučaju treba računati z znano nemško tendenco na jug ter njenim prijateljstvom s Poljsko, ki v gotovih točkah tozadevno germansko politiko podpira. 3. Tretje vprašanje je rusko, ki je precejšnjega pomena pri uravnovešanju Evrope, glede katere tudi v državah Male zveze obstaja struja, ki meni, da se napredovanje sovjetske diplomacije v smeri na zapad ne more gledati brez vsakih pomislekov.

(Glej tudi poročilo našega urednika gosp. dr. Kuhanja iz Bukarešte na 8. strani o problemih, ki so se obravnavali na bukarški konferenci, kakor tudi o različnih pogledih posameznih držav Male antante na tista vprašanja, glede katerih je vsak partner svoboden, ako se ne napravi sporazumen sklep.)

Italija se ne ukloni

Opomin Angliji Mlade sile v italijanski vladi

Rim, 10. junija. Ker ponudbe šefa italijanske vlade Mussolinija Angliji očitno niso bile v Londonu tako brezpogojno sprejete, kakor se je v Rimu pričakovalo, se je italijanska politika po kratkem intermezzu, v katerem je hotel njen šef pokazati, da je Italija do skrajnosti miroljubna in pripravljen na zopetno sodelovanje z Anglijo in Francijo, zopet vrnila v stari tir. Šef italijanske vlade želi pred skupščino Zveze narodov pokazati, da more nadaljevati politiko, ki jo je inavguriral z zasedbo Abesinije, tudi poslej z vso brezobzirno energijo, če vesile nočejo sprejeti izvršenega dejstva.

Močna oseba — Galeazzo Ciano

V tem tiči ves smisel sprememb, ki jih je izvršil Mussolini z dekretom od 9. t. m., s katerim se med drugimi postavlja za ministra zunanjih zadev njegov zet grof Galeazzo Ciano, ki je najzvestejši pristaš duceja, star šele 33 let in stoji na čelu najzvestejših, ki so pripravljeni za Mussolinija in njegovo imperialno politiko žrtvovati vse. Kakor je Mussolini izročil ministristvo za zunanje zadeve, ki ga je od leta 1933 imel v svojih rokah, drugemu pristašu stranke, tako je tudi izročil korporacijsko ministristvo in ministristvo kolonij, ki ju je bil tudi pridržal zase, drugima, in sicer prvo Lantiniu, drugo pa Lessoni. Pridržal si je torej samo še notranje, vojno, mornariško in letalsko ministristvo. Obenem je dosedanj podtajnik propagandnega ministristva Alfieri postal pravi minister v tem resoru, dočim je bil dosedanj podtajnik za zunanje zadeve Suvič postavljen na razpoloženje. Mussolini mu je namenil neko drugo mesto velikega zapužanja. Na njegovo mesto pa je imenovan dosedanj poslanik v Varšavi Bastianini. Vsi novo imenovani predstavljajo najmlajše sile fašizma.

Imenovanje grofa Ciana za vodjo italijanske zunanje politike ima pomen, o katerem ni nobenega dvoma. Ciano imenujejo v Italiji drugega Mussolinija; tako zelo se je ta mladi človek popolnoma vživel v svojega tasta, ki ga posnema celo v zunanjih gestah. V abesinski ekspediciji je vodil letalsko eskadro »Disperata«, ki je brez vojne napovedi preletela mejo ter bombardirala Aduo in Adigrat.

Grof Galeazzo Ciano

Libijska armada je pripravljena

Da hoče Mussolini Evropi pokazati, da se Italija ne da oplašiti od nikogar, je razvidno tudi iz tega, da je italijansko časopisje sedaj objavilo še pred dnevi odposlano brzojavko poveljnika italijanske armade v Libiji, maršala Balbo, in Mussolini.

(Nadaljevanje na 2. strani spodaj.)

Ne reci: jutri!
Neguj že danes
svoje zobe
vzemi
SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU
DOMAČI IZDELEK

cijami» skeptični baš radi tega, ker je od njih ostal le še videz, beseda brez vsebine.

Povdariti je tudi treba, da so tovrstne demokracije mogle živeti edinele v svetu, ki je bil splošno prežet svobodoljubnega duha. Mogle so se uveljaviti v ozračju, ki je nudilo dovolj jamstva za svobodno izmeno misli, kjer so se svobodno kresali duhovi in so bile ljudske zbornice svobodna tribuna za uveljavljanje idejnih tokov. Toda kako brez moči se je liberalni politični in socialni ustroj izkazal pred fašističnim ali boljševiskim terorjem! Ljudje se pred nasiljem umaknejo in ko vidijo kri, se poskrivajo. Tolerantnost in napačno svobodoljubje liberalne države, ki je stala na stališču, da sme imeti zlo v družbi enake pravice kot ono, kar je dobrega, je terorističnim režimom pomagalo do oblasti. Samo nekaj tednov je bilo potreba Leninu, da je s svojimi trojkami podkopal tla popustljivemu Kerenskemu. Mussolini je prišel na oblast s pomočjo nekaj stotin črnih srca. Hitlerja je spravila na oblast neomejena svoboda, ki so jo njegovemu pokretu dali socialisti in centuristi in Zamora je moral iti, ker je napram revolucionarnim pokretom igral vlogo — Kerenskiga. Samo logično je, da sedaj deli tudi njegovo usodo.

Naša zgolj teoretična razmišljanja dobe konkretnostjo vrednost, če motrimo položaj v naši državi. Nobenega dvoma ni, da si je JNS, ki je nekaj let diktatorsko vladala v Jugoslaviji, pomerila svojo ideologijo po fašističnih vzorcih. Dasi je vedela, da je v neznatni manjšini, je vendar poskušala s silo in oblastjo gospodovati nad narodom. Splošen odpor po vsej državi je vrgel raz ljudskih ramen diktaturo samozvancev in prišla je nova vlada, ki je pričela uvajati v državo demokracijo, da se je vendar enkrat država notranje konsolidira in utrdi. Ni nam pa težko razumeti, ako je vlada pri uvajanju demokracije previdna. Kajti strelj v parlamentu in okrožnice »nacionalnega fronta«

kažejo, da fašistični duh JNS v njenih poedinih frakcijah živi dalje in bi mu bila popolna svoboda in neomejena demokracija isto, kot glavni dobiček v loteriji. Zelo dobro razumemo, zakaj so ravno ti ljudje, ki so ob času svoje oblasti brezobzirno zatirali najmanjši poskus uveljaviti voljo ljudstva, danes najglasnejši klicarji po neomejenih državljskih svobodah. Oni vedo, čemu bi jim popolna svoboda bila potrebna. Zaveda pa se tega tudi vlada.

Čas je tudi, da razmišljamo o tem, kakšno o demokracijo naj postavimo proti fašističnim in komunističnim stremeljenjem. Da se je liberalizem s svojo individualistično, zgolj mehanično demokracijo v resnici preživel, o tem bo malokdo mogel še dvomiti. Saj vidimo, kako pričenjajo celo v čisto demokracijskih državah razmišljati o novih oblikah demokracije: v Švici, Belgiji, v Holandiji, v Južni Ameriki, v Združenih državah in drugod. Proti radikalizmu terorističnih struj mora tudi demokracija iskati novih načinov obrambe in novih oblik političnega organizma, ne da bi osnovna podlaga demokracije trpela. Danes, ko se mora vsaka demokracijska vlada boriti nasproti političnemu radikalizmu najhujših vrst za biti ali ne biti, kakor Shakespearjev junak, je treba, da je tudi demokracija močnejše organizirana, da je ne more odplaviti prvi val terorizma. Politično vodstvo demokracijskih strank ni tega dolžno le svojim pristašem, temveč velikanski večini državljanov, ki imajo pravico, da žive v miru in enakopravnosti pred zakoni.

Pota in načine je treba izbirati po individualnih prilikah in vsaki državi. Demokracija ni nikah okamenela politična oblika, ampak je duh, v kakršnem se razvija odnos med oblastjo in ljudstvom. Vidimo, da ponekod razmišljajo znova o sistemu dveh političnih strank, ki ga je do danes obdržala kot značilnost najstarejša moderna demokracija, to je anglosaška (Anglija,

Amerika). V tem sistemu se namreč radi izmenične oblasti vsakokratna opozicija varuje demagogije, nestvarnosti in sploh političnih metod, ki bi ne bile fair in ki bi jih ne mogla zagovarjati in izvajati tedaj, ko je sama na oblasti. Tako pomenja tudi kritika in kontrola opozicije konstruktivni doprinos k zgradnji države. Drugod iščejo izhoda v tem, da dajo vladi, ki se opira na večino ljudstva radi ekspedientnosti, večjo izvršilno oblast, ali trajno, ali za čisto določene naloge. Vendar pa se nam kaže, kot prvo in drugo zdi nov duh, ki ga je v sedanjosti politično in razredno tako globoko razrvano in razklano družbo treba uvesti, kar seveda ne gre brez pomoči tudi javnih oblasti in države. To je duh, ki naj ustvari živo zavest tesne medsebojne stanovitve in državljske povezanosti vseh državljanov, ki vpostavlja na mesto državljana poedince, ločenega od svoje družine, oc svojega stanu, od svojega razreda, od svojega kulturnega okolja, od sovrzne družbe in države, kar je storil liberalizem, zopet živega človeka v njegovo naravno družabno skupnost, ki ga varuje in ga vodi. Korporativna ureditev družbe, s katero se danes povsod v svetu zelo resno pečuje, ne zanika demokracije, ampak je nujno predpostavila in je brez svobodnega sodelovanja ljudstva sploh urediti ni mogoče. Saj predstavlja stanovska družabna misel — seveda ne izmaličena pod fašistično diktaturo — mnoge čistejšo in resničnejšo demokracijo, kakor pa se je odražala v liberalistični demokraciji, ki se je sprevrnila v mehaničen skelet brez demokracije duha.

Ne trdimo, da so v naši državi socialne prilike za stanovsko družabno ureditev že dozorele za našo državo je zaenkrat mnogo važnejši problem samouprave pokrajin, kakor pa samouprava stanov. Vendar pa ostane naša naloga, da pripravimo pot zdravim idejam, pa čeprav bodo morda zajele šele bodoče generacije. drin.

Palestina še nepomirjena

London, 10. jun. b. Minister za kolonije je izjavil, da ne more biti nobenega govora o odpošiljavi kakšne posebne britanske preiskovalne komisije v Palestino na željo Arabcev. Britanska vlada zastopa stališče, da se ne more pogajati z Arabci vse dotlej, dokler trajajo nemiri, ki so jih povzročili. Arabci morajo najprej ukiniti generalno stavko, ker smatra britanska vlada, da je bojazen Arabcev v vprašanju naseljevanja Židov pretirana in da gre bržkone za agitacijo iz inozemstva. Britanska vlada je temeljito proučila položaj in prišla do spoznanja, da je v Palestini dovolj zemlje za Arabce, pa tudi za naseljevanje Židov. Kakor hitro bodo Arabci na to pristali, se

bo britanska vlada pričela z njimi pogajati.

Jeruzalem, 10. junija. AA. Reuter: Od danes naprej spremljajo vlake in strojevodje stalni angleški vojaški oddelki. Toda v slučaju potrebe lahko zamenjajo tudi strojevodje in kurjače. Oddelki so tajno arabsko organizacijo, ki je večje skrivala vse osebe, ki jih je preganjala policija. Iz zasede se stalno vrše napadi na angleške vojaške oddelke.

Kairo, 10. jun. 44. Reuter: V Palestino je prišel drugi bataljon »Dorset regimenta«. To je že šesti bataljon vojskavca, ki je odšel od začetkov nemira v Palestino.

Homatije v Španiji

Madrid, 10. jun. b. Zveza delodajalcev z izjemo trgovcev z živili, je sklenila, da ustavi jutri delo v svojih tovarnah in podjetjih. Policija je sporočila vsem delodajalcem, da je takšen ukrep protizakonit in je pozvala vse trgovce in industrije, naj ne sledijo pozivu Zveze industrije, ker bi si sicer nakopali hude prekrške v zvezi z zakonom o javnem redu in miru.

V Ovidu je v neki socialistični tiskarni eksplozirala bomba, ki je napravila ogromno škodo. V Malagi je bil na trgu mesta ubit komuni-

stični poslanec Rodríguez. Najprej so ga napadali pobili na tla in ga nato tako dolgo tolkli, da je izdihnil. Kmalu nato je bil izvršen atentat na tajnika anarhističnega sindikata. Nanj je bilo oddanih 6 revolverjskih strelcev in je obležal na mestu mrtev.

Madrid, 10. jun. b. V španski Gvineji je izbruhnila vstaja. Revolucijonarji so zasedli poslopje guvernerja in ga zaprli. Dve španski vojni ladji sta dobili povelje, da takoj odplujeta v vode španske Gvineje in vzpostavita red.

Kitajska uganke rešena:

Sovjeti so naščuvali jug proti severu

Ostri spor, ki je izbruhnil med južnokitajsko vlado, ki ima svoj sedež v Kantonu, in med centralno kitajsko vlado v Nankingu, kjer je maršal Čankajšek vsaj formalno priznani poglavar vsega Kitaja, je sedaj v svojih vzrokih pojasnjen.

Pred nekaj dnevi je med japonsko vlado in med Čankajškom bil sklenjen tih sporazum, na podlagi katerega se je Japonska odrekla formalni proglasu neodvisnosti severnega Kitaja, zato pa smejo japonske posadke ostati v severnem Kitaju, ne da bi nankinska vlada proti temu protestirala. Ta politika je narekovana od prizadevanj japonske vlade, da bi si zagotovila podporo ali pa vsaj nevrnost Kitaja v primeru vojske z Rusijo, ki je neizogibna.

Ta politika je sedaj nalezljiva na velik odpor v južnem Kitaju, kojega vlada je od nekdaj pod vplivom ruske Sovjetske unije. Kantonska vlada je svojčim izvojevala neodvisnost od Nankinga v notranjih zadevah s pomočjo Sovjetske Rusije. Danes kantonska vlada sicer ni komunistična, so pa komunisti v južnem Kitaju še danes zelo vplivni. Ker se je Moskva zbal morebitne aliance med Čankajškom centralno Kitajsko in Japonsko, je sedaj uporabila ves svoj vpliv v Kantonu, da je

razveljavila kitajske nacionalne duhove. Iz tega si je razlagala, da je prišlo sedaj med Kantonom in Nankinom do ostrega spora in da je južni Kitaj mobiliziral močno armado, s katero namerava odkorakati proti severu, da zavrne Japonce. To bi pa moglo privedi do državljanske vojne v Kitaju samem, ker Čankajšek ni voljan, da bi dopustil sprehod južnokitajskih armad skozi ozemlje centralnega Kitaja.

V dobro poučenih krogih smatrajo, da bodo južnokitajske čete z lahkoto prodirale in da ne bodo naletele na odpor nankinskih čet do Hencua, 50 km južno od Sangaja. Vlada južne Kitajske sicer ve, da so njene čete slabše od čet nankinske vlade, računa pa z rodoljubnim navdušenjem svoje vojske, ki bo povsod zanetila upor proti nankinski vladi. Predsednik kitajskega zakonodajnega odbora je poslal kantonski vladi brzojavko, v kateri jo poziva, naj prepreči vsako dejanje, ki bi ogrozilo narodno enotnost Kitaja.

Inozemci se pripravljajo za vsak slučaj. Mornarji angleških in ameriških vojnihi ladij v Hongkongu ne dobijo več dopusta, oziroma ne smejo stopiti na suho, ampak so pripravljeni, da odplujejo proti Sangaju, če bi bilo potrebno.

Domači odmevi

Politični špekulanti

Pred kratkim je tednik »Istina«, ki izhaja v Brodu in ki mu idejno smer daje dr. Markotič, prinesel izvirni članek, ki se brdiko pritožuje nad nekaterimi nezdavnimi pojavi v današnjem hrvatskem političnem življenju. Na ta članek je »Hrvatski Zagorac« oprl sledeča svoja izvajanja: »Mi smo že večkrat na te pojave našega javnega življenja s prstom pokazali, toda žal nismo imeli uspeha, ampak so nas celo grdo obsojali. Danes že vsak špekulant, vsak pokvarjenec, vsak praznoglavce skuša hrvatotati in kmetovačiti. Težko ali skoraj nemogoče je v taki megli spoznati pravo rodoljubje od navadne trgovine, ločiti zdravo od gnilega, pošteno od zvijačnega. Zato se dogaja, da vse obenem kliče in raste, kolkaj in zdravo seme drug poleg drugega. Na mnogih krajih je celo kokalj izpodrinil zdravo seme, ker se je okrasil s hrvatotanjem in kmetovačenjem, seveda na škodo narodne bilke, ki na ta način zastaja in propada. Na tej brazdi narodnega ali navede narodnega dela vidite najrazličnejše pojave. Medtem ko eni za svoje delo trpe pomanjkanje in izgublajo še to, kar imajo, vse v delu za hrvatsko stvar, ki drugi s hrvatotanjem in kmetovačenjem pridobivajo imetja in bogate, pijejo in veselijo, izprehajajo se in baharijo in hočejo celo biti »vzorci« poštenim in poštenim boriteljem, ki v narodnem delu doprinesejo samo žrtve. Ne bo nobeno iznenađenje, ako rečemo, da se s hrvatotanjem in kmetovačenjem danes, kakor prej, uganja vsakovrstni švindel. Danes celo več, kakor kdajkoli.«

Skupščina starokatoliške cerkve

V nedeljo dopoldne je imela hrvatska starokatoliška cerkev v Zagrebu v starokatoliškem škofijskem dvorcu na Zrinjskem trgu št. 3 veliko skupščino ali sinodo. Sinodo je ob 9 dopoldne pričel starokatoliški škof g. Marko Kaludjera, ki je pozdravil zastopnika pravosodnega ministra g. inspektorja Slavka Hranisavljevića in zastopnika kraljevske banke uprave iz Zagreba, inspektorja g. Vjenceslava Potočnjaka in policijskega komisarja dr. Babića. Nato pa je naslovil pozdrav na Nj. Vel. kralja Petra II., kateremu je bila doposlana udanostna brzojavka. Pozdravne brzojavke je sinoda poslala tudi g. ministru Cvetkoviću in banu savske banovine dr. Ružiču. Na sinodi so bile zastopane po delegatih župnije iz Hrvatske in Slavonije, Bosne, Dalmacije, Vojvodine, Slovenije, Srbije itd. V svojem govoru je g. Marko Kaludjera razložil današnje stanje in razmere hrvatske starokatoliške cerkve. Poučaril je, da njeni nasprotniki med narodom širijo mnenje, da ima hrvatska starokatoliška cerkev namen Hrvat prijeljati v pravoslavlje in da to v današnjem ozračju na nepoučene ljudi slabo vpliva. Opozoril je tudi na propagando, da bi se hrvatska starokatoliška cerkev priključila k utrechski uniji in zagotovil, da bo starokatoliška cerkev na Hrvatskem ostala neodvisna. Predsednik sinodalnega sveta g. Lončar je v svojem poročilu omenil tudi napredek starokatoliške cerkve v Sloveniji. Dejal je, da so že v teku priprave za ustanovitev samostojne slovenske starokatoliške cerkve.

Sinoda je bila zaključena ob 1 popoldne s obvestilom, da bo hrvatska starokatoliška cerkev v nedeljo, 12. julija, slovesno praznovala spomin na odhod hrvatskih škofov z vatikanskega cerkvenega koncila.

Iz ene vere v drugo

Iz Sarajeva nam sporočajo, da so tekoma maja v Sarajevu tri katolikinje prestopile v pravoslavlje, ena katolikinja v islam, ena židovka v pravoslavlje in en protestant v rimskokatoliško cerkev.

Nova stranka

Sarajevske upravne oblasti so znanemu Milenku Vidoviću dovolile, da v brošuri objavi smerice stranke, katero namerava ustanoviti in kateri je dal naslov »Jugoslavanski narodni pokret Obnova«. Ta ideolog etičnega pokreta predlaga, da naj se izpremenijo volilni red tako, da bi se strankam prepovedalo postavljati v vsakem volilnem okraju po enega kandidata, ampak bi jih morale postaviti najmanj tri, največ pet. Na ta način bi volci mogli voliti tistega kandidata, katerega vrednost in lastnosti najbolj odgovarjajo narodni duši. Posebno glavno volilno sodišče bi cenjevalo moralno in socialno vrednost kandidatov in bi v tem oziru tudi odločalo. Mandat bi dobila tista stranka, ki bi v okraju dobila relativno večino, izvoljen pa bi bil tisti kandidat stranke, ki je dobil največ glasov. — Ako se g. Vidović od vsega tega načrta posreči samo sestaviti nepristransko sodišče, ki bo pošteno in pravično ocenjevalo »moralno in socialno vrednost« kandidatov, je veliko dosegel in v takem ozračju stranke kmalu ne bi bil več potrebne.

Za nepismene in tuje

Po mednarodnem dogovoru bomo menda tudi na naših železniških postajah kmalu dobili zanimivo novost. Mesto napisov, ki so dosedaj kazali potnikom, kje je ta ali oni službeni prostor, vhod in izhod, bomo dobili table, na katerih bo s primernimi slikami označeno, kje je na primer blagajna, čakalnica, garderoba itd. Za čakalnico na primer bo znamenje stola, slika dvih vrat s puščico bo znamenje izhoda itd. Ta znamenja naj

bi tudi nepismenim in tujcem ki napisov ne razumejo, omogočala, da bi se znali gibati po kolodvorih. Na topičerski postaji so že postavljene take mednarodne table, ki povedo nepismenemu kmetu in srbskega jezika nevednemu tujcu, kje je kaj. (Ali bi pa ne bilo morda pametnejše denar, ki se bo potrosil za to, porabiti za izobraževanje nepismenih, da bi se naučili brati že dosedanje napise, za tujece pa vpeljati, posebne uradnike, ki se izprehajajo po kolodvorih in imajo na prsih napise, v katerih jezikih morejo podučiti domačega jezika nevedne tujece. V velikem svetu taki »leteči« uradniki niso tako neznan pojav.)

Dr. Schacht v Belgradu

Beograd, 10. jun. m. Jutri bo prišel sam predsednik Reichsbanke iz Berlina dr. Schacht, da vrne uradni obisk naši Narodni banki. Dr. Schacht prihaja v svojstvu predsednika Reichsbanke ter bo tudi v tem svojstvu vrnil obisk, ki ga je koncem lanskega leta napravil Reichsbanki guverner naše Narodne banke g. Radosavljević. V njegovem spremstvu sta tudi ministerjalni svetnik g. Reinhard ter dr. Just, ravnatelj Reichsbanke. Za časa bivanja dr. Schachta v Belgradu bo vsekakor prišlo med predstavniki nemške državne banke in naše Narodne banke do izmenjave misli, morda pa tudi do konkretnih sklepov v vseh vprašanjih, ki se nanašajo na izvajanje nemško-jugoslavanskega kliringa, posebno v zvezi s pogajanjimi, ki jih je nedavno vodil vice-guverner Narodne banke dr. Belin. V tem pogledu bo g. dr. Schacht konferiral pri naši Narodni banki z njenim guvernerjem g. Radosavljevićem ter ostalimi predstavniki te banke.

Schuschnigg se dobrika Nemčiji

Dunaj, 10. jun. AA. Havas poroča: Pri veliki manifestaciji domovinske fronte na trgu pred mestno hišo je sredičilo bilo navzočnih nad 100.000 ljudi. Govoril je tudi dr. Schuschnigg, ki je rekel, da niso točne vesti listov o amnestiji, ker bo dana samo redna polletna amnestija. Rimski protokoli postavljajo temelj avstrijske neodvisnosti. Izrazil je željo za mirnešne odnose z Nemčijo kot veliko nemško državo. Pozval je mladino, naj bo nemška, da naj nemško misli in nemško dela. Knez Starhemberg se tega zborovanja ni udeležil. Sploh ni bilo videti heimwehrovskih zastav in znakov. Bile so samo zastave domovinske fronte v belo-rdečih barvah. Posebno mnogo je bilo črnorumenih habsburških kokard.

Blum izganja rogovileže

Pariz, 10. junija. b. Oblasti so ugotovile, da so v sedanjem slavkovnem gibanju igrali zelo važno vlogo inozemski agitatorji. Zaredi tega je dobila policija sinoči nalog, da preišče zadevo ter je v zvezi s tem aretirala več inozemskih državljanov, ki so imeli pri sebi orožje. Te osebe bodo po obsodbi takoj izgnane iz Francije. Ni znano, če gre tu za ruske komunistične agitatorje, ki so se v zadnjih časih z vseh strani pripleli v Francijo ter hoteli obrniti stavkovno gibanje v ono smer, ki je po njihovih izkušnjah najboljša za dosego gotovih ciljev. Oblasti nečejo o aretiranih ničesar izdati.

Drobne vesti

Dunaj, 10. junija. AA. (DNB) Tekme za Davisov pokal med Jugoslavijo in Avstrijo, ki bi se morale vršiti od 12. do 14. junija, so odložene in se bodo vršile od 17. do 19. junija. Tekme bodo igrali v Zagrebu, kjer se bo vršila tudi tekma med Jugoslavijo in Nemčijo, in sicer od 10. do 12. julija, če Jugoslavija premaga Avstrijo.

Napoli, 10. junija. AA. (Havas) Davi je blizu postaje Buffole skočil s tira polniški vlak. Doselej so izpod ruševin potegnili 15 trupel. Ranjenih je okoli 200 ljudi. S tem vlakom se je peljalo mnogo delavcev na delo v Napoli. Točni vzroki nesreče še niso dognani. Oblastva so ukrenila nujno pomožno akcijo.

Pariz, 10. junija. AA. (DNB) V neki vasi blizu Constantine je v odmoru med vojaškim vajami neki vojak senegalskega pehotnega polka ubil s puško dva podčastnika. Nato se je Senegalec še sam ustrelil v glavo.

Rim, 10. junija. AA. Havas poroča, da se šele sedaj izve, da se je o priliki nedeljske proslave italijanske ustave zgodila večja nesreča. Ko je defilirala motorizirana artiljerija, sta trčila skupaj dva traktorja in je en traktor vrgel med obhvatno. Šest oseb je bilo mrtvih, nad 20 oseb pa je bilo ranjenih.

Madrid, 10. junija. AA. Havas: Parlament je večeraj izglasoval zakon o uradnih odgovornostih v njihovih službah.

Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje mesto upravnika obče državne bolnišnice v Ljubljani. Za to mesto morejo prositi zdravniki, ki imajo poleg pogojev § 20 zakona o bolnišnicah tudi pogoje za imenovanje v IV. pol. skupino 2. stopnje in državni službi. Prošnje naj se vložijo v roku 15 dni od dneva objave tega razpisa v »Službenih novinah kraljevine Jugoslavije« pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani.

Dunajska vremenska napoved: Še zmeraj hladno, oblačno, krajevne padavine.

Posojilo Mariboru

Beograd, 10. jun. m. Predsednik ravnateljstva Mestne hranilnice v Mariboru g. Franc Hraštelj je Janes posredoval pri Drž. banki v zadevi podelitve 18 milijonskega posojila mestni občini mariborski, ki bo z njim vrnila svoj dolg pri Mestni hranilnici v Mariboru. Na ta način bo mariborska Mestna hranilnica postala likvidna in bo lahko zadovoljila vsaj v najnujnejših potrebah svoje vlagateljce. G. Hraštelj je obiskal tudi upravnika Drž. hip. banke Džurića in člana upravnega odbora Barića. Merodajni krogi, tako v vladi, kot pri upravi Drž. hip. banke so sprejeli predlog Hraštelja blagohotno ter so izrazili, da je treba Mariboru kot obmejnemu narodnemu mestu prisločiti na pomoč, da usposobi svoj denarni občinski institut za normalno poslovanje.

Št. Iljski vodovod

Beograd, 10. jun. m. Na posredovanje notranjega ministra dr. Antona Korošca je gradbeni minister dr. Marko Kožul odobril kredit 50.000 Din za zgraditev vodovoda v Št. Ilju v občini Velenje v slovenjegraškem okraju.

Konferenca ZZ

Beograd, 10. jun. m. Dne 15. in 16. junija bo v prostorih Glavne Zadrzne zveze kraljevine Jugoslavije konferenca vseh Zadrznih zvez, na kateri bodo predstavniki razpravljali o stališču, ki ga bo zadržništvo zavzelo glede izvoza vrtnega sadja in zelenjave in njihove predelave, ter o vprašanju kontrole nad kvaliteto teh pridelkov. Na tej konferenci bodo tudi govorili o uradu za sadje, ki se bo v najkrajšem času ustanovil.

Proti šušmarstvu

Beograd, 10. junija. m. Jutri dopoldne bo seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov, na kateri bodo med drugim razmatrali tudi uredbi o pobujanju šušmarstva. Govor bo tudi o uredbi o odvajanju dovoljenja za izvrševanje gostilniške obrti in o uredbi o obsegu del gradbenih obrti, uvedenih še pred uveljavljenjem sedanjega zakona o obrti. Na jutrišnji seji bo gospodarsko-finančni odbor prečesal vprašanje Irgovinskega aranžmana z Nemčijo in Španijo.

Angleški bojvnik v Belgradu

Beograd, 10. jun. m. Belgrajski župan Vlada Ilić je sinoči ožposlanstvu britanske legije priredil slavnosten banket v gardijski domu. G. Ilić je imel daljši pozdravni govor, v katerem je poudaril tudi pomen tega angleškega obiska. V svojem govoru je izrekel tudi zahvalo za vse usluge, ki jih je Velika Britanija izkazala našim beguncem v času svetovne vojne.

Na pozdrav belgrajškega župana Ilića je odgovoril vodja delegacije britanske legije major Federston Godly, ki je svoj govor končal z vzklikom: »V imenu poldruga milijona britanskih bojvnikov vam želim slavno bodočnost, vašemu kralju pa srečo!«

Davi so si člani britanske legije ogledali Belgrad, opolne jih je pa sprejel Nj. kr. Vis. kneznastnik Pavle in jih zadržal tudi na kosilu

nijev odgovor nanjo. Balbo pravi v tej brzojavki, da je »libijska armada, obstoječa iz italijanskih in domačih čet, pripravljena za vsak slučaj, da sledi pozivu duceja, če jo hoče poklicati k se večjim napovor in k še pogumnejšim podvigom za še večji dvig fašistične Italije.« Obenem prireja duce dan na dan vojaške parade in sprejeme, zlasti pa odlikovanja letalcev, kar ima vse namen, da se v kritičnem trenutku, ko se ima Evropa odločiti za Italijo ali proti njej, pokaže neuklonljiva volja duceja, da obdrži, kar je zavojeval, in nadaljuje cilje svoje imperialne politike.

Vprašanje je, kako so Balbovo brzojavko sprejeli v Londonu, kjer so baš v vprašanju italijanske armade v Libiji, ki meji na Egipt, zelo občutljivi.

Nadaljnje izpremembe

Rim, 10. junija. c. Vladne spremembe še niso vse končane. Mussolini bo obnovil svojo vlado e tem, da bo vzel vanjo same mlajše člane fašistične stranke. Glavna sprememba bodoče italijanske vlade pa bo ta, da bo Mussolini pustil vseh 8 desedajših ministrov, ki jih je osebo vodil, in jih izročil tistim, ki so se na bojnih poljanah v Afriki najbolj izkazali. Mussolini ostane samo premier.

Prva sprememba v vladi se bo izvršila na ta način, da bo Mussolini odložil vsa tri vojaška ministristva, in sicer vojno, letalsko in mornariško ministristvo. Ta ministristva bodo prevzeli generali oziroma admirali.

Notranje ministristvo bo prevzel dosedanj glavni tajnik stranke Starace, ki je trenutno še posvetovalci general v pokrajini okoli jezera Cane, toda se 18. junija z letalom vrne v Rim. Tajništvo stranke bi prevzel sedanj guverner Addis Abebe Bettai.

Za italijanskega veleposlanika v Parizu bo imenovan baron Aloisi. Veleposlanik v Londonu Grandi ta bo odpoklican v Rim. Dosedanji

v belem dvoru. Angleški bojvnik potujejo danes v Skopje, kjer bodo jutri navzočni pri prenosu posmrtnih ostankov britanskih vojakov v Hram slave v Skopju.

Ob priliki včerajšnjega sprejema pri vojnem ministru je vodja delegacije britanske legije Godly izročil vojnemu ministru dragoceno zastavo, ki jo je Združenje vseh britanskih bojvnikov poklonilo jugoslovanskim bojvnikom. Ker pa pri nas še ne obstoja skupno združenje vseh bojvnikov, je sprejel zastavo vojni minister ter jo bo izročil takemu združenju bojvnikov, kadar bo to ustanovljeno.

Osebnosti

Beograd, 10. jun. Premešeni so: za višjega svetnika v 4. skup. 2. stopnje pri ravnateljstvu državnih rudarskih podjetij v Sarajevu inž. Viktor Sinkovec, ravnatelj drž. rudnika v Ljubiji; za ravnatelja ravnateljstva drž. rudnika v Ljubiji v 4. skup. 2. stopnje inž. Ernest Čuček, ravnatelj drž. rudnika v Velenju; za ravnatelja ravnateljstva drž. rudnika v Velenju v 4. skup. 2. stopnje inž. Ivan Kralj, ravnatelj drž. železnic v Varesu.

Beograd, 10. junija. m. S kraljevim ukazom je napredoval za računskega inspektorja VI. pol. skup. Josip Kolbezen, računski inspektor VII. skup. na dravskem finančnem ravnateljstvu. Z odlokom promeničnega ministra je preseljen po potrebi službe Franc Jerjal, oficijal VIII. pol. skup. železnice delavnice v Smederevu v 6. sekcijo za vzdrževanje prog na Jesenicah.

Belgrajske vesti

Beograd, 10. junija. m. Dramska skupina tukajšnjega Narodnega gledališča je sklenila z vodstvom sofijskega narodnega gledališča gostovanje za 26., 27., 28. in 29. junij t. l.

Beograd, 10. junija. m. Konec tega meseca se bo pred lukajšnim sodiščem pričela razprava proti Milivoju Boškoviću, ravnatelju Kovnice d. d., zaradi znanega ponarejanja 50-dinarskih kovčarcev.

Beograd, 10. junija. m. Minister dr. Miha Krek je imel danes daljši razgovor z ravnateljem državnega monopola glede vseh zadev, ki se tičejo tobačnega delavstva v Ljubljani.

Alera Feniksa

Varšava, 10. junija. AA. DNB: V zvezi z zlomom družbe Feniks je vlada odredila preiskavo tudi v varšavski podružnici te dunajske zavornice. V Varšavi in Krakovu je bilo na podlagi preiskave aretiranih sedem oseb. Med njimi je več advokatov.

Gestapo zasleduje Brüninga

Zürich, 10. junija. c. Danes je policija tukaj aretirala nekega agenta Gestapo, ki je že daleč časa krožil okoli Züricha in zasledoval bivšega kancelarja Brüninga, ki je bival te dni v Zürichu. Da je ta agent pripravljati atentat na Brüninga.

London, 10. junija. b. Po vesteh iz Hollywooda se je večeraj Marlen Dietrich hudo ponorečila pri vstopu v vlak. Njeno stanje je resno.

državni podtajnik Suvieh bo imenovan za veleposlanika v Berlinu

Mussolini grozi z izstopom

Pariz, 10. junija. AA. (Havas) O imenovanju grofa Galeazza Ciana za italijanskega zunanjega ministra piše ga. Tabouli v »Oeuvre« med drugim: Državni podtajnik Suvieh je bil pristaž Zeneve. Nemčiji ni bil posebno naklonjen, pač pa se je dobro zavedal nevarnosti, katerim se Italija izpostavi s tem, da odklanja sporazum z gotovimi državami. Vse kaže, da je njegova odstranitev posledica nemilosti. (To ne bo res, ker bo Suvieh imenovan za poslanika v Berlinu.) Ciano pa se doslej ni odlikoval s posebnim frankofilskim čuvstvom. Večerja je Mussolini ponovil v »Foreign office« vprašanje o sankcijah in je pri tem omenil, da bo Italija zapustila Društvo narodov, če sankcije v kratkem ne bodo ukinjene. Mussolini namerava ustanoviti blok med Italijo, Nemčijo, Avstrijo in Madžarsko, ki bi ga po vsej priliki podpirala tudi Poljska. Zato je bil dosedanj italijanski poslanik v Varšavi Bastiani imenovan za državnega podtajnika zunanjega ministristva. (Iz Berlina pa prihaja vest, da se Nemčija ne misli spuščati z Italijo v preintimne stike, ampak da jo veliko bolj miha sporazum z Anglijo in Francijo.)

Ga. Tabouli računa s tem, da bo prišlo do angleško-francoskega sestanka še pred zasledanjem Društva narodov. Po mnenju nekaterih krogov bi bilo bolje, da angleška in francoska vlada zaenkrat ne opredelita svojega mnenja, marveč storita to šele po zasledanju Društva narodov. Če bi se velika večina članice Društva narodov priključila enemu ali drugemu stališču, bi ti dve veliki demokraciji mogli nato v popolni svobodi izbrati eno izmed obeh stališč. Vse kaže, pravi ga. Tabouli na kraju svojega članka, da se dogodki razvijajo tako, da se bo Italija naposled vendarle ločila od Zeneve.

Povratek Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla iz Bukarešte v Belgrad

Za omiljenje brezposelnosti

Velika javna cestna dela

Tlakovanje ceste Ljubljana—Kranj in St. Ilj—Maribor
Zveza Slovenije z morjem

Ljubljana, 10. junija.

Iz milijardnega posojila, določenega za velika javna dela, ki naj bi tudi v naši državi omilila naraščajočo brezposelnost, je dobila Slovenija 33 in pol milijonov dinarjev za modernizacijo in popravila naših najvažnejših cest. Ker postaja Slovenija z vsakim dnevom bolj priljubljena tujkoprometna dežela je jasno, da moramo skrbeti, da damo sicer razvajanem tujcem primerne in lepe ceste. Ker leži Slovenija med vso srednjo Evropo in Jadranskim morjem, ki dobiva vedno več gostov, je bilo treba najprej misliti na zvezo čez našo zemljo proti morju. In tako je lani padla odločitev, naj se tlakuje cesta Ljubljana—Kranj, za kar je bilo dovoljenih 20 milijonov dinarjev. Direktni zvezi Ljubljane — z morjem naj bi služilo popravilo obstoječe ceste, ki gre iz Ljubljane čez Škofljoč—Kočevje in Brod na Kolpi do Delnice, za kar je bilo določenih za cesto, ki gre po dravski banovini 8 in pol milijonov dinarjev. Tretja cesta, ki naj bi se modernizirala pa naj bi bila zveza St. Ilj—Maribor za 5.000.000 dinarjev.

Ker so taka javna dela izrednega gospodarskega pomena tudi za bodočnost, je banska uprava takoj osnovala potrebne odseke, ki so z vso vnašo hoteli pripravljati načrte in proračune. Vsi ti obsejni načrti in proračuni so bili predloženi v odobritev gradbenemu ministristvu, ki jih je večinomno potrdilo, pri drugih pa zahtevalo malenkostne spremembe.

Cesta Ljubljana—Kranj

Dobro leto dni je, odkar so se začele priprave, ko se končno kažejo tudi sadovi temeljitih priprav. V aprilu je podjetje ing. J. Dedeka iz Ljubljane začelo graditi umik nevarnemu medenskem klanecu. Delo leto napreduje in zadnji teden je okrog 150 delavcev nasipalo veliki nasip, ki bo vodil do nadvoza čez železniško progo. Pripadajoči most čez železniško progo bo veljal krog 480.000 dinarjev in je razpisana licitacija za prevzem tega dela 4. julija. V zvezi s tem je bil tudi že izlicitiran v mesecu marcu del ceste d St. Vida do Jeperce, ter je bil med številnimi ponudniki na tlakovanje tega odseka najnižji ponudnik ing. Dedek. Licitacija je bila odobrena in da ni bilo v zadnjih par dnevih stavke stavbinskega delavstva, bi se tudi na tem odseku že delo začelo. V soboto, 6. junija je bila licitacija za nabavo 1990 ton kock in 3450 rodbnikov, ki so potrebni za tlakovanje ceste od St. Vida do Jeperce. Med štirimi ponudniki je ponudilo podjetje Antona Resa iz Zagreba 1,8% popusta na proračunano vsoto in je tako že tretja v ta namen razpisana licitacija uspela. Tudi odsek iz Ljubljane do St. Vida bi že prišel v licitacijo, da se niso pojavile težave radi tramvajške proge, ki gre po državni cesti do St. Vida. Gradbeno ministristvo se na žalost ni moglo odločiti za predlog banske uprave in tako čaka na novo na ugodno rešitev. Cesta od

Jeperce do Labore pri Kranju se iz 20 milijonskega kredita ne bo mogla popolnoma popraviti, pač pa bo pomožnosti iz vsika, doseženega pri dosedanjih licitacijah, vendarle skoraj vsa modernizirana. Preložitev Gaštevkega klanca z nadvozom čez železniško progo pri Kranju je bila v načrtih izdelana že letos spomladi, vendar jo je ministristvo zavrnilo radi hodnikov na nadvozu. Po željah ministristva za gradbo je sedaj načrt preurejen in bo te dni odposlan v odobritev v Belgrad. Zveza Ljubljane z Kranjem bo torej še v letošnjem letu dosegla velik napredek in prav verjetno je, da bomo v 2 letih imeli popolnoma modernizirano in tlakovano cesto iz Ljubljane do Kranja.

St. Ilj—Maribor

Cesta iz Maribor v St. Ilj je tudi že v delu. Most čez Pesnico je zgradilo že podjetje Mudrovič iz Ljubljane in bo most v kratkem kolavdiran. Sedaj se opravljajo dela pred Pesnico na cesti, kjer sicer nagaja nevaren plaz, tako, da bo cesta proti plazu popolnoma zavarovana. Nadaljnji odseki ceste so v načrtih že dokončani in odobreni in banska uprava čaka le še na otvoritev kreditov, na kar bodo razpisane licitacije.

Zveza Ljubljane z morjem

je v načrtih že vsa končana in za posamezne odseke so razpisane že licitacije. Tako bo odsek ceste med Ribnico in Dolenjo vasjo temeljito preurejen, kar bo stalo poldrug milijon dinarjev. Prva licitacija 27. maja ni bila uspešna, druga pa je razpisana na 24. junija. Za popravilo ceste od Kočevja do Dolge vasi je gradbeno ministristvo pravkar dovolilo potrebni kredit 1.330.000 din in bo licitacija za julij razpisana. Predložitev ceste pri Moravi, ki bo stala okrog pol milijona je odobrena in bo licitacija 12. junija. Za zvezo med Brigo in Banja Loko, ki bo stala skoraj en milijon dinarjev so denarna sredstva že na razpolago in bo razpisana licitacija za mesec julij. Zveza med Krkovo in Faro, ki bo stala 2.900.000 din je denar že zagotovljen in bo licitacija prav tako razpisana za julij. Za odseke med Dolgo vasjo in Stalcarji in med Moravo in Brigo pa po načrtih ne bo mogoče popraviti ceste, ker bodo proračunani osem milijoni komaj zadostovali za modernizacijo in popravila že prej omenjenih in bolj potrebnih odsekov. Veekakor pa moremo biti veseli, da tako dolgo zaželeno cestna zveza Slovenije z morjem prihaja vsaj v prve začetke ureditve.

S tem, da se bodo začela cestna dela v vseh treh najvažnejših smereh Slovenije, bo našlo kruha precej delavstva, tako da bo vsaj deloma omiljena brezposelnost, ki je zlasti pri nas radi sankcij hudo narasla. Dal Bog, da bi poklicani faktorji tudi vnaprej našli potrebna sredstva, ki bo omogočila tudi zaključitev teh del v lepo cestno omrežje, ki bo v bodočnosti eden najvažnejših členov v verigi našega gospodarskega razvoja.

Shod ministra dr. Kreka

V nedeljo, dne 14. junija, bo ob pol 8 zjutraj v Rajhenburgu v Slomškovem domu okrajni shod JRZ, na katerem bo govoril tudi minister dr. Krek.

Dan treznosti

Sveta vojska je spet zalarmirana. Treba je, da nastopi.

K temu nam nudi najlepšo priliko bližujoči se god vzornika in zaščitnika treznosti: Janeza Kretnika.

Zato bo v nedeljo 21. junija ob 10. dopoldne v dvorani Delavske zbornice treznostno zborovanje.

Zjutraj pa bo ob uri, ki se bo še naznanila, na Rožnikih sv. maša, h kateri so vabljeni vsi verni prijatelji treznosti.

Pripomnjenjo bodi znova, da je delokrog Svete vojske razširjen na vso razuzdanost, vso surovost, vso nemoralnost, sploh na vse javne grehe, katerih središče in vir je alkoholizem; grehe, ki upropočajo narod in mu delajo pred svetom eramoto. Sveta vojska hoče biti etično društvo: za dvig ljudske morale in srčno kulturo naroda.

Ali ne tožimo po pravici, da moderna šola izobrazuje ljudi samo umsko, ne pa tudi etično? Zato pri vsej civilizaciji toliko eurovoitoli! Kako potrebna nam je institucija za gojitve moralnosti in etične olike!

K temu plemenitemu delu ste vabljeni vsi, ki sami plemenito mislite in čutite in obžalujete toliko surovosti v našem narodu. Upati je, da ta razširjeni delokrog privabi k sotrudstvu še marsikoga, ki mu ni toliko simpatična sama borba proti alkoholizmu, katera pa je in ostane vendar aredišče te svete vojske.

Lep uspeh pasijona v Šoštanju

Šoštanj, 11. junija.

Božji blagoslov se je razlil v nedeljo zvečer ob lepi mesečni luči nad Saleško dolino, ko je 2500 glava množica zamaknjena v prizore Kristusovega življenja in trpljenja obdvovala veličino pasijona, ki ga je s toliko umetnostjo vprizoril Edvard Gregorin v svoji drami »V času obiskanja«. Vprizoritev je ob sodelovanju 170 igralcev dosegla svoj višek pri bajni večerni razsvetljavi. Vsa Saleška in Savinjska dolina živi pod vtisom tega veličastnega dela.

Danes zvečer in v nedeljo popoldne se ponovi vprizoritev na prostem. Nihče naj ne zamudi te redke prilike!

Nekaj zidarjev še stavka

Ljubljana, 10. junija.

Danes so delavci pri skoraj vseh ljubljanskih podjetjih pričeli zopet z delom, ker so tako podjetja kakor tudi delavski zastopniki pristali na doseženi sporazum. Danes popoldne je podpisalo pogodbo podjetje ing. Dukič, tudi za delo v Ljubljani, kjer so imeli delavci izven določb sporazuma e dodatne zahteve. Podjetje ing. Dukič je tudi vsem tem zahtevam ugodilo. Sporazuma ni še podpisalo izmed večjih podjetij podjetje Emil Tomažič, pri katerem delavci še vedno stavkajo, prav tako sporazuma ni podpisalo podjetje Slavec iz Kranja, kjer je prav tako stavka, ter nekateri manjši zidarski mojstri iz Ljubljane in okolice. Delavstvo povsod vzdržuje red in mir ter se vede skrajno disciplinirano. Ker so nekateri delavci, člani stavkovnega odbora, pričeli z delom, so delavci, ki še stavkajo, izvolili nov stavkovni odbor. Odbor je že pričel posloovati.

— Pri zapirju, molitvah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz Josef grenčice«.

To je perilu všeč!

Seveda, če odpravi milo tako prizanesljivo in temeljito nesnago iz perila, potem ni čuda, da ostane dolgo kakor novo in da je vedno lepo belo.

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

... in za namakanje ženska hvala

Letošnja regulacija Savinje

Skoraj 1½ km obrežja bodo regulirali. — Stroški nad dva in pol milijona dinarjev

Ljubljana, 10. junija.

Ban g. dr. Marko Natlačen je danes odobril licitacijo za drugi del regulacije Savinje, ki bo izvršena še v letošnjem letu ob bregovih Savinje pod Celjem. Pas obrežja, ki bo reguliran je dolg skoraj poldrug kilometer. Obrežna dela regulacije je prevzelo gradbeno podjetje iz Maribora Ubald Nassimbeni, ki je ponudilo 17% popusta na enotne cene, ki so bile proračunane za vsa ta dela v znesku 2.474.000. din. Gradbena dela regulacije bodo na tem odseku stala torej 2.053.000 din, če vpoštejemo popust, ki ga je dalo gradbeno podjetje. Kritje za te velike izdatke bo našla banovina v glavnem iz rednega proračuna, iz katerega bo za regulacijo Savinje na razpolago 1.200.000 din. Mestna občina v Celju bo prispevala 450.000 din, okrajni cestni odbor v Celju pa bo dodal 300.000 dinarjev. Iz regulacijskega sklada banovine bo še naklonjena vsota 718.000 din tako, da bo na razpolago za ta regulacijska dela 2.668.000 din. Višek kredita, ki znaša približno pol milij, bo porabljen za odkup zemljišč, ki se bodo pri regulacijskih delih morala umakniti in razkopati.

Podjetje bo še ta teden začelo z vsemi pripravami za regulacijo ter bo prepeljalo na

obrežje Savinje potrebne stroje, zlasti bagre, položilo bo industrijski tir in druge naprave, ki so potrebne za prevažanje ogromnih količin nakopnega gramoza in peska. Regulacijska dela ob Savinji so nadvse važna zlasti radi tega, ker povzročajo povodnji Savinje skoraj vsako leto več milijonske škode, ki bodo z regulacijo za vedno odpravljene. Letošnja regulacijska dela se bodo nadaljevala tam, kjer so prenehala lani. Dočim je bila lani izvršena regulacija toka Savinje pod Tremerskim mostom med Celjem in Laskim, bodo letošnja dela uredila tok Savinje nad Tremerskim mostom proti Celju. Ker zahteva regulacija Savinje velikih denarnih sredstev in groze povodnji vsako leto, bi bilo v interesu vseh prizadetih, da se regulacija čim bolj pospeši. Zato je banska uprava prevzela iniciativo in pripravila akcijo za veliko posojilo, ki bi služilo čim hitrejši in temeljitejši regulaciji Savinje do Celja in še naprej v vseh delih njenega toka, kjer bi bilo to potrebno. Zato se zlasti zanima mesto Celje, kateremu Savinja skoraj redno ob povodnjih poplavlja ceste in trge. To veliko posojilo bi bilo slično organizirano, kakor je bilo svojčas organizirano posojilo za regulacijo Ljubljanske, in bo z denarnimi sredstvi sodelovala tudi železniška uprava.

Občni zbor največje železničarske dobrodelne ustanove v državi

Podporno društvo železničarjev v Mariboru ima 12.000 članov
Po sedmih letih zopet redni občni zbor

Maribor, 10. junija.

Preteklo nedeljo je bilo v veliki dvorani Uniona veliko železničarsko zborovanje. Prostrano dvorano so napolnili do zadnjega kotička železniški uradniki, železničarji in vpokojenci iz Maribora in njihovi delegati iz vse Slovenije in izvenslovenskih železničarskih središč. Podporno društvo železničarjev v Mariboru, ki je največja dobrodelna stanovska organizacija v državi ter šteje 12.000 članov, je imelo po 7 letih komisarijatov in prisilnih uprav zopet svoj redni občni zbor in zato je bilo umljivo, da je vladalo v železničarskih krogih za zborovanje največje zanimanje. Leta 1929. je bilo vodstvo društva razpuščeno in je bil poverjen za upravo poseben komisarijat, ki ga je vodil do novembra lanskega leta. Novembra 1935 je bil do tedanji komisarijat s predsednikom g. Zavadlalom ukinitven ter poverjen z vodstvom uprave g. Ivan Wurzingar, ki je z velikim taktom in razumevanjem privedel društvo do normalnega stanja, tako, da je bil decembra lanskega leta komisarijat ukinitven in izročeno vodstvo društva zopet svojočasnemu, legalno izvoljenemu odboru. Na nedeljskem občenem zboru so člani temeljito obravnavali z bivšim komisarijatom, ki je upravljal društvo pred prihodom g. Wurzingerja. Društvo ima namreč znatno premoženje s poldrugim milijonom dinarjev letnih dohodkov in zaradi tega ne more biti članstvu vseeno, kdo in kako se upravlja z društveno imovino. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor. Predsednik Simon Lorger, tajnik Pšeničnik Anton, blaginjak Wurzingar Ivan, odborniki Majer, Zagernik, Stajer, Menih, Krajnik, Lederhas, Kragl, Pavličič, Revizorja sta Frangeš in Golob. — Med sklepi je posebne važnosti izprememba pravil, na podlagi katere se bo v bodoče volitev odbora vršila po proporcnem, dočim je dosedaj veljal večinski sistem. Pravila so bila sprejeta. Banska uprava zahteva pri društvu tudi kapitalno kritje, ki pa zaradi znatne imovine ne bo potrebno. Pač pa je občni zbor sklenil znižati podporo za 20%, tako da bodo sedaj člani najvišjega razreda sprejemali namesto 10.000 Din — 8000 Din posmrtnine. Praksa bo pokazala, če bo tako znižanje zadostovalo za ravnovesje in društvenem gospodarstvu. Soglasno je bil odobren tudi sklep, da kupi društvo obe stanovanjski hiši od dunajske Občekarne stanovanske zadrge. Važen je tudi sklep, da društvo v bodoče ne bo podeljevalo nobenih podpor in se tudi izplačevanje prejemov ukine. Ob zaključku so zborovalci še sklenili, da se morajo iz-

slediti imena onih petih članov bivšega upravnega odbora, ki so leta 1929 podpisali vlogo na veliko županstvo s predlogom za uvedbo komisarijata. Zborovalci so zahtevali, da se ti člani takoj izključijo. — Zaradi spremembe pravil se bo vršil letos še nov občni zbor, na katerem se bo vodstvo volilo na podlagi novih pravil.

Posledice razdvojenih družinskih razmer

Domžale, 10. junija.

Včeraj smo kratko poročali o napadu posestnika Viljema Jerina na svojo ženo, 24 letno Zoro, roj. Paljk. Zaradi slabe telefonske zveze se nam je pripetilo nekaj pomoti, ki jih sedaj popravljamo. 35 letni Viljem Jerin se je lani oženil s svojo sedanjo ženo, ki jo je zelo ljubil. Žena pa je imela vse druge muhe v glavi ter je koketirala z nekim J. P., s katerim je v začetku maja pobežnila proti Italiji. Jerin je v strahu za svojo ženo takoj odpotoval za njima ter ju našel na kolodvoru v Logatcu. Jerin je zahteval, naj se žena takoj vrne z njim na dom, P. pa se je zaradi tega tako razburil, da je streljal z revolverjem na Jerina. Zadel ga je v vrat, toda k sreči ga je le hako ranil. Nezvesta žena in pa omenjeni P. sta nato pobežnila v Italijo. Za njima je bila izdana tiralica. Italijanski karabinerji so oba prišli, toja Zori se je posrečilo pobežniti iz zaporov ter se vrniti v Jugoslavijo. Za njo je prišel nato še omenjeni P. Sestala sta se pred dvema dneva v St. Vidu nad Ljubljano, toda oba je našel varani mož Jerin. Prosil je svojo ženo, naj se vrne k njemu, toda Zora ga je odbila. Tedaj se je Jerin razburil ter navalil na svojo ženo z nožem ter jo obklal po glavi in deloma po telesu. Poklican je reševalni avto iz Ljubljane, ki je prepeljal ranjeno ženo v bolnišnico. Jerin se je takoj sam prostovoljno zglašil na orožniški postaji v St. Vidu nad Ljubljano, kjer so ga orožniki zaslišali, toda ko so spoznali zadevo, so ga spustili in mu naročili, naj se vrne domov, to je na Rodico pri Domžalah. Jerin se je takoj po prihodu v Domžale zglašil tudi pri tamkajšnjih orožnikih. Jerin ni pobežnil nikamor, pač pa je na poziv domžalskih orožnikov danes odšel v Ljubljano ter se prijavil okrožnemu sodišču. Stanje žene se je znatno zboljšalo ter je upati, da bo okrevala.

Drobne novice

Koledar

Cetrtek, 11. junija: Sveto Rešnje Telo. Barnaba, apostol.

Petek, 12. junija: Janez Fakund, spoznavalec; Leon III, papež. Zadnji krajec ob 13.05. Herschel napoveduje veliko dežja.

Novi grobovi

† Na Sp. Brezovem pri Višnji gori je umrl v tork zvečer po daljšem bolehanju nadve skrben in veren gospodar Martin Gorše, posestnik in oče gospoda kaplana Martina Goršela v Vel. Laščah. Pogreb bo v petek jutraj ob 8 v Višnji gori. Blagi pokojnik zapušta poleg žene štiri sinove in štiri hčerke. Rajnemu naj sveti večna luč, preostali naša sožalje!

Osebnosti

— Za prevzemnika odvetniške pisarne pok. dr. Srečka Rupnika v Smarju pri Jelšah je bil začasno imenovan g. dr. Anton Ogrizek, odvetnik v Celju.

— Izpit za čin aktivnega pehotnega podporočnika je naredil narednik-planinec Ludovik L. Valdiga.

— Poročil se je v Grižah g. Janko Jež z gđ. Cilko Zgank. — Obilo sreče!

— **Železniške zveze po Dolenjski ob nedeljah in praznikih.** Iz Novega mesta nam pišejo. Parokrat je bilo na tem mestu o tem že govora — pa do danes, žal, brez uspeha. Mi Dolenjci — istokato enakopravni kot drugi — se upravičeno čudimo prečudni sestavi poletnega voznega reda za vlake, ki vozijo na dolenjsko stran ob nedeljah in praznikih. Saj v teh dneh nimamo razen jutranjega in popoldanskega vlaka nobenih drugih vlakov na razpolago, katerih bi se lahko posluževalo notujoče občinstvo, ki hoče napraviti izlet na Dolenjsko. Že tako smo Dolenjci v vsakem oziru precej zadnji, sedaj pa še to. Kako bo še kakšni človek obiskal naše kraje, če imamo tako imeniten vojni red in toliko vlakov na razpolago? In še to: Pred dumi je 60 letnica novomeškega prostovoljnega gasilskega društva združena z gasilskim kongresom in obveznim izletom gasilske zajednice za dravsko banovino. Prav v teh dneh bo tudi velika obrtna, gospodarska, umetniška in zgozovinska razstava, h kateri je pričakovati večjega obiska tudi iz drugih strani Slovenije. Kako bodo ljudje iz vse dravske banovine te dni prišli v Novo mesto po obstoječem železniškem voznem redu, nam je res uganka. Brez nepotrebnih stroškov za prenočišča in prehrano pa ne bo šlo. Da so v današnji hčasi ti stroški zopet nove težave in ovire, ki bodo marsikateremu nameravanemu obiskovalcu teh prirediteljev ta poset zadržale, ni treba še posebej poudarjati, kakor tudi ne, kdo bo tega kriv in, da tako postopanje nikakor ni delo za pospeševanje tujeskega prometa po naši državi — kajti tudi Dolenjska je kos in celo zelo lep kos naše države. Zato apeliramo na železniško upravo, da nam Dolenjem v tem oziru takoj ugodí. Na razpolago nam dajte ob nedeljah in praznikih vse one vlake, ki vozijo na Dolenjsko ob delavnikih.

— **V prilogi Službenih novih** od 9. t. m. je objavljena Uredba o razdružitvi občine Smarjeta-Bela cerkev, »Uredba o spremembi področja občine Markovci in Križevci, »Uredba o ustanovitvi občine Primskovo, »Uredba o pregrupaciji občin Juršinci, Dornava, Osuševci in Markovci, o ustanovitvi nove občine Polenšk in o spremembi imena občine Juršinci v tujeskega okraja, »Uredba o ustanovitvi občine Razhor in občine Stari trg v slovenjskega okraja, »Uredba o ustanovitvi občine Ajdovec, »Uredba o ustanovitvi občine Oreševica in »Uredba o spremembi področja občine Trbovlje in občine Hrastnik-Dole.

Naravno zdravilo proti debelosti

je znamenita ROGASKA SLATINA „DONAT“ vrelca.

Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 3369/36

— **Smrtna nesreča Slovence v Ameriki.** V državi Sant Dakota se je smrtno ponesrečil pri trčenju avtomobila Martin Hlebanja. Njegov nečak in sofer sta odnesla lažje poškodbe.

— **Absolventi državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani** iz leta 1926 naj javijo svoje naslove Stepišniku, Mestna branilnica, Ljubljana — do 20. junija.

— **Gasilska četa na Kokrici pri Kranju** priredi v nedeljo, 14. junija ob 3 popoldan zbranje dobrodelne loterije. Kupujte srečke, ker je njih število omejeno, a dobitki so prav lepi in dragoceni.

— **Mladinska poletna kolonija SPD:** Člani mladinskega odseka SPD morajo oddati prijave za poletniško kolonijo na Malnarjevi koči pod Črno Prstjo najkasneje do 15. junija t. l. Odhod v kolonijo bo 12. julija t. l. Število udeležencev je omejeno ter je treba hiteti s prijavi.

— **Planinci!** Planine so že vsem dostopne. Pri težjih turah preko snežnih polj mora turist paziti, da je zadostno opremljen (cepin, vrvi, event. de-reze). Planinske postojanke že nudijo priliko, da se more turist v raznih izhodkih primerno odpočiti ter najti udobno prenočišče. Na Vršič vodi do Ruske cerkvice dobro speljana avtomobilska cesta, dalje do Erjavčeve koče je cesta v popravilu, sedaj pa je uporabna udobna pešpot. Mimo Paričnika vodi pot v Aljažev dom; za posetnike Triglava in Triglavskega pogorja sploh je ta postojanka najprikladnejša. Stančeva koča je stalno odprta ter še vedno vabi visokogorske smučarje. Pestra planinska flora vabi na Golico — narcise,

murke in številne druge cvetke so posejane po košenicah od Spodnje do Gornje koče. Enako je Begunjska pokrita z najrazličnejšimi pomladnimi cvetkami. Roblekov dom stoji na robu planine s krasnim razgledom na Stol in sosedne vrhove Karavank. Ljubnik je dostopen po grebenih iz Skofje Loke, povratek v Poljansko dolino. Primerna tura za junij je izlet iz Trbovelj na Mrzlico ter preko Smohora v Laško. V Kamniških planinah so vrhovi že lažje dostopni: Čojzova koča kot izhodišče za ture na Grintavec in Skuto, koča na Kamniškem sedlu izhodišče za Brano in Planjavo s prehodom na Korosico, preko Presedlaja in pa Konja vodi steza v Dol; vzpon v kočo na Veliko Planino, sesto mimo Sv. Primoža v Stranje je priporočljiv. Krvavec nudi udobno bivanje v domu. Logarska dolina je vsa v zelenju. Za daljše bivanje je sedaj najprikladnejše ob Boh. jezeru v Zlatorogu ali Sv. Janezu. Pohorje ima številne posetnike. Planinski dom na Plešivu (Uršji gori) je dosegljiv tudi iz Prevalj in Guštanj. Mesec junij še ni preveč vroč ter je najprikladnejši za planinske izlete.

— **V Novo mesto in nazaj dne 14. junija z modernim avtobusom.** Odhod iz Ljubljane ob 5.30 ter povratek v Ljubljano ob 21 ali po dogovoru vseh izletnikov. V avtobus vstopijo lahko tudi izletniki za krajše proge ter se jih pri povratku prevzame. Avtobusna vožnja traja največ dve uri ter stane od Ljubljane do Novega mesta in nazaj samo 20 Din. Prijave sprejema Putnik samo toliko časa, dokler so mesta na razpolago. Izrabi to edinstveno priliko najcenejšega prevoza v prelepe kraje in dolenjsko metropolo!

— **Konvikti Notre Dame sprejema v oskrbo** dijakinje, ki obiskujejo ljubljanske šole. Pojasnila daje: Konvikti Notre Dame, Ljubljana, Marmon-tova ulica 24. Tramvajska proga proti Viču, Langusova ulica.

— **Slovenski pravopis.** Izdalo in založilo Znanstveno društvo v Ljubljani. Izdajo priredila A. Breznik in F. Ramovš. Ljubljana 1985. Naklada pri Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Strani je 300. Cena 60 Din, v etilju s poštnino 64 Din. — Pravda za Slovenski pravopis se je podelila. Prvo razburjenje se je izkazalo kot krivično. Danes že vse s treznim pogledom zre na to velikansko delo, ki ostaja pri vseh neizogibnih hibah naš najpopolnejši jezikovni vodnik. Pri 20.000 besedah, ki jih vsebuje, so našli razni dobrohotni in zlohotni kritiki največ 300 spornih točk. To število naravnost izgine v primeri s številom celotnega besednega zaklada, ki ga knjiga vsebuje! Naša javnost je dobro presodila vrednost vseh bolj ali manj duhovitih napadov na ta Pravopis.

— **Breznik-Ramovšev Pravopis** si je utrl pot. Danes lahko mirno trdimo, da sodi na mizo vsakega slovenskega človeka, ki ima s slovensko besedo tako ali drugače opravka. Brez njega ne bo moči izhajati nikomur, kdor bo hotel pisati lepo in pravilno slovensko in nikomur, kdor jo bo hotel lepo in pravilno govoriti. Zakaj, Slovenski pravopis ni samo pravopisni, ampak tudi pravorečni slovar, kot tak pa sploh edini te vrste, kar smo jih kdaj imeli. Sprito svojega uradnega značaja (saj ga je izdalo Znanstveno društvo, predhodnik naše Akademije) je Breznik-Ramovšev Slovenski pravopis najznamenitejše slovensko delo, kar jih je izšlo v zadnjem času.

Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pokažejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izborno pomaga večtedensko pitje naravne

Franz-Josefove

grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje. Ogl. reg. S. br. 30474/85.

— **Izlet v Postojnsko jamo** z avtom v nedeljo, 21. junija. Prijave sprejemamo do 15. junija, pojasnila pošljemo zastopni. Pisarna »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpetrska vojašnica.

— **Zveza združenih in odsekov mesarjev** za dravsko banovino je imela pretekli teden svoj redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik Dimnik Jakob iz D. M. v Polju. Tajnik Zan je v svojem poročilu očitno delo zveznega odbora, ki je posvečal pažnjo vsem, za mesarje važnim vprašanjem, kakor glede domačega klanja, davkov in maksimiranja cen, izdaji učne strokovne knjige itd. Omenil je, da so ravno slovenski mesarji pripomogli, da je vsedržavni kongres v Zagrebu tako zadovoljivo uspel. Slovenca g. Windischer in Zan sta imela dva važna referata o davkih in o strokovnem šolstvu. Blagajniško poročilo je podal Zaje Franc iz Ljubljane. Za preglednike je poročal Fiedler iz Maribora, ki je predlagal razrešnico odboru, kar je bilo soglasno sprejeto. Nato so bile volitve v zvezni odbor ter so bili soglasno izvoljeni: za predsednika Dimnik Jakob iz D. M. v Polju; L. podpredsednik Zaje Franc iz Ljubljane; II. podpredsednik Fiedler Jernej iz Maribora; tajnik Zan Ivo, Ljubljana; blagajnik Mrežar Alojz St. Vid nad Ljubljano; za odbornike pa: Eseh, Celje; Tavčar, Maribor; Hafner, Skofja Loka; Podgoršek, Kamnik; Košir, Zagorje; Loretič, Kočevje; za preglednike: Pavešič, Maribor; Urbas, Ljubljana; Dolinšek, Ljubljana. — Nato se je vršila razprava o samostojnih predlogih, ki so jih stavila posamezna mesarska združenja. Po daljši debati so bile sprejete resolucije, ki govorijo o davkih, o klanju živine na kmetih in o določanju cen mesa in živini. Občni zbor je pokazal veliko vednost slovenskih mesarjev za svoje stanovske interese, katere hočejo razčistiti potom močne vsedržavne strokovne zvezne organizacije, ki bo imela letos svoj kongres v Belgradu.

— **Letno kopalšče »Neptun«** v Kamniku je odprto!

— **V Službenem listu kraljev. banske uprave** dravske banovine od 10. t. m. je objavljena »Izprememba in dopolnitve priloge B in končnega zapisnika k trgovinski pogodbi z Nemčijo«, dalje »Uredba o ureditvi razmerja učencev proti številu pomočnikov v trgov. in rokodelskih obratih in v delavnicah, v katerih se opravljajo rokodelski obrti«, »Izpremembe in dopolnitve v uredbi za opravljanje višjega državnega strokovnega izpita računsko-blagajniških uradnikov v resoru ministrstva za finance«, »Pravilnik o opravljanju izpita za vozača električnega tramvaja in izdajanja vozniških legitimacij«, »Odločba o zaplenjenem semenju po pravilniku in normah o kontroli semenja in kulturnih rastlin«, »Dostavek v pravilniku in normah o proizvodnji, uvozu in prometu umetnih gnojil«, »Izprememba v pravilniku o uporabljanju in upravljanju osrednjega lovškega sklada«, »Pojasnilo in odločbi o kozmetičnih preparatih«, »Popravek v zakonu o zemljiškoknjižnih delitvah, odpisih in pripisih«, »Odločbe občne seje drž. sveta: — k § 258. zak. o drž. prometnem osebu in § 270. zak. o uradnikih; — k § 84. zak. o nar. šolah; — k § 86. zak. o pror. dvanaestih za avgust—marec 1935/36«, »Razglas o volitvah obč. odbora občine

Oselica«, »Razglas o imenovanju izpraševalne komisije za državoslovni, pravnozgodovinski in pravosodni državni izpit v Ljubljani«.

— **Jožef Zazula: Rudno bilo!** Pesmarica naših rudarjev. Založništvo: Maribor, Rošpol 210. Izdajatelj je pesmarico na tihem cela leta, lahko rečemo; desetletja pripravil. Sam je pesnil besedila, poskrbel je za skladatelje in pesmarico, ko je dozorela, končno tudi sam izdal. Tako je najbrž rudarski stan pri nas prvi, ki je prišel do svoje lastne pesmarice. Vsebinska je kaj obširna in bogata. V njej je na 80 straneh 39 pesmi, ki so jih složili skladatelji: Adamič Karlo, Fajgelj, Foerster, Grum, Jobst, Mirk, Ocvirk, Premrl in Tome. Izbra je velika: ženski, moški in mešani zbori s klavirjem ali brez njega se menjavajo s solističnimi skladbami za različne glasove s spremljevanjem klavirja. Vasilij Mirk je celo prispeval kantato »Rudarska družina« za mešani zbor s klavirjem. Menda ni prilike v težavnem rudarskem življenju, ki je ne bi izdajatelj pri pesnitvi besedila imel v mislih. Skoraj bi se mi zdelo nepijetno podvreči strogi kritiki zbirko, ki ima plemenit in vzvišen namen, lajšati najbednejšemu med bednimi delavskimi stanovji njegovo trpljenje in mu nuditi urico oddiha. Izdajatelj, ki je sam izšel iz rudarske družine, najbolje pozna psihologijo rudarja. Pozna tudi nestrokovnjaku tuje rudarske izrazoslovje, zato je včasih tuja njegova beseda. Rudar je vendar razume in to zadostuje. Katere skladbe so pa kot skladbe dobre ali celo prav dobre, katere morda manj dobre in uporabne, to bo pa najbolje pokazala večletna raba pesmarice. Zbirka stane 80 Din. Naročiti jo je mogoče na dva načina: po poštni nakaznici na založništvo Rošpol 210, Maribor ali po položnici 11258 Ljubljanske kreditne banke, podružnica Maribor, z oznako »Zerperc«. Pesmarico, ki je bila z velikimi žrtvami izdana, stanu, ki mu je namenjena, toplo priporočamo!

— **»Slovenski učitelj«.** Vsebinska št. 5.—6.: Apostolat kat. učitelja in učiteljske kot človeka. A. Lebar. — Iz beležnice. Milena. — O kaznovanju otrok. Anton Šlibar. — Izdelane kateheze. L. Krmar. — Teorija in praksa protialkoholnega gibanja v narodni šoli. Alfonz Kopriva. — Šolski muzeji pri nas in drugod. Etbin Bojc. — Sodobna vzgoja z ozirom na psihanalizo. Franjo Čížek. — Slovska izdaja šolskih knjig. Vinko Brumen. — Kulturno-pedagoški pomen knjige »Blaze in Nežica«. A. Klementina. — Slovska in Pestalozzi. E. Deisinger. — † Ljudevit Stasny. F. Lužar. — Iz društva. — Književnost. — Beležke. — Razglednik.

— **»Savac, zavarovalna družba, je kupila palačo Impeksa«.** Zagreb, 9. junija. »Savac, splošna zavarovalna delniška družba, je kupila za Din 3.500.000 palačo v Draškovičevi ulici št. 25-27, ki je bila last trgovske družbe Impek-Export.

— **Dobra vzgoja** se pozna po diskretnem, brezšumnem in elegantnem nastopu. Kultivirani ljudje ne hodijo brez Palma gumijastih podpetnikov.

— **Romanje na Sveto goro pri Gorici** bo le to samo enkrat, in sicer 4 tedne potem, ko bomo imeli zaključen romarski spisek Kdor se zanima za to lepo romanje, dobi brezplačno pojasnila, če se javi najpozneje do 1. julija po dopisnici na naslov: »Po božjem svetlu«. Ljubljana, Šentpetrska vojašnica.

— **Da hoste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kisljini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostni svežost!

— **Interesantno potovanje v Južno Srbijo** z avtom od 6. do 18. julija: Jez Dolenjsko do Karlova in na Plitvice, Jez Bosno in Hercegovino v Dubrovnik; s parnikom v Kotor; kdo bi ne videl rad čudovite Boke?; čez pomorje Lovčen v Cetinje; po Črni gori v Prizren in Peč; Makedonija; Skoplje. Ohrid, Bitolj; ogled vseh znamenitih krajev. Podrobni spored pošlje zastojni pisarna »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpetrska vojašnica.

— **Kam pa letos na poletnice?** V Gorenjo vas nad Škofjo Loko, kjer so lepi izprehodi, izleti, topla Sora, snažne sobe in nizke cene. Vsa pojasnila daje brezplačno Tujsko-prometno društvo v Gorenji vasi.

Naše dišastvo

Katolna univerza v Pragi in boji za njene pravice je naslov predavanja, ki ga priredi Akademski zvez v petek ob 20 v dvorani Rokodelskega doma. Govoril bo bratski tovariš iz Češkoslovske akademiki Hodor, K. udeležbi vabimo gar. staršine, člane in vse, ki se za predavanje zanimajo.

Slomškovi prazniki

Društvene zastave v Maribor!

Naše organizacije se bodo udeležile Slomškovih praznikov in zato naj nikar ne pustijo doma svojih zastav! Vse zastave naših organizacij naj bodo te dni zbrane v Mariboru! Tudi cerkvene organizacije naj pošljijo svoje zastave! Samo velikih cerkvenih bander ni treba jemati seboj, ostale zastave pa vse!

Fantom kolezarjem!

Opozarjamo vas na razposlano okrožnico. — Upoštevajte vsa navodila.

Solarji plačajo le 25% vozninel

Ponovno opozarjamo šole, da naj za dne 21. junija dobijo od šolskega vodstva potrdilo šolskega izleta in imajo tako ugodnost četrtinske vožnje! Tudi naj nekaj dni prej točno število prijavitelj odhodni postaji, da bo tudi ona vedela, koliko se vas pelje s posamezne postaje. Na vseh progah bodo vozili posebni vlaki, vojni red bo ste izvedli pravočasno, najbrže že v nedeljski števiki »Slovenca«.

Prenočevanje solarjev.

Iz nekaterih krajev prejemo obvestila, da pridejo otroci že dne 20. junija v Maribor in bodo tukaj prenočili. Kdor nima že v naprej zagotovljenega prenočišča, naj takoj javi! Otroci ni mogoče čez noč kar tako pustiti! Kot rečeno, bodo pa vlaki vozili tako ugodno, da bo mogoče po večini oditi od doma šele v nedeljo.

Kako pritriliti znake

Naši znaki imajo obliko svetlinice. Prilijte si znok tako, da imate z navadno bučko pripetega, ali z malo vrvice privezanega, ali na malom traku. Znaki bodo blagoslovljeni in jih potem prilijte kot stalen spomin na svoj rožni venec.

Koncert »Vnebovzelje«.

O priliki Slomškovih praznikov bomo v Mariboru imeli priložnost slišati zopet vedno lep oratorij »Vnebovzelje Marijino«. Pri tem koncertu sodelujejo kot solisti: gospa Lovšćova, g. Zivko in g. Neralič iz Zagreba, godba vojaška in Glas-bene Matice, zbor Maribora pod vodstvom g. Jan-zeza Glišarića. Predprodaja vstopnic za koncert se začne v ponedeljek, dne 15. junija. Kdor je že naročil vstopnice in poslal denar se mu je vstop-nica pripravila. Slomškova družina.

Ljubljana

— **Akademski zvez vabi svoje člane,** da se udeležijo stolne procesije sv. Rešnjega Telesa. Zbi-ratišče med stolno cerkvijo (glavni vhod) in ško-fijsko palačo ob pol 9.

— **† Pastoralna konferenca za mesto Ljubljana** bo v sredo, dne 17. junija ob pol 4 popoldne v duhovnem soseskišču.

— **Mladi Triglav razpuščen.** Akademski so-nat je na svoji zadnji seji aklenil, da razpusti akademsko društvo »Mladi Triglav« z motivacijo, da se je udeleževal na političnem polju.

— **Akademski cerkveni pevski zbor** ima dan-es, 11. junija izlet na Vrhniko. Odhod glavni kolodvor ob 1.55. — Pridite vsi.

TEL. 22-21 KINO UNION TEL. 22-21

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri premiera burke

Slab konec - dober začetek

Szöke Szakall, Tibor Halmai in Ernst Verebes

MATINEJA ob 10.30 dopoldne po Din 4.50

Najboljši igralski film

vseh časov **SEQUOIA**

— **Tobačni delavci pristopajo v Zvezo zdru-ženih delavcev.** Zveza združenih delavcev si je po kratkem obstoju med slovenskim kat. delavstvom pridobila velike simpatije, ki se izredno lepo od-ražajo na posameznih ustanovnih občnih zbiorih novih postojank. V torek, 9. junija t. l. je bil v Zadrugi kleti na Kongresnem trgu št. 2 v Ljub-ljani ustanovni občni zbor »Podružnice tobačnega delavstva Zveze združenih delavcev v Ljubljani« ob ogromni udeležbi tovarišev in tovarišic. Občni zbor je otvorila tov. Majce in pozdravila vse na-vzoče in oba zastopnika centralne organizacije tov. Smersuja in tov. Prežlja. — Tov. Smersuja je pozdravil novo ustanovljeno organizacijo, ki je po-stala nerazdružen ud celotne Zveze združenih de-lavcev. Povedal je, kaj je strokovna organizacija, kakšne cilje zasleduje in kakšna so njena pola in sredstva. Za tov. Smersujem je tov. Preželj pre-bral društvena pravila in navzočim povedal, v kakšnem okviru se organizacija lahko giblje. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen sledeči odbor, ki se je takoj po obnem zboru konstituiral: pred-sednik tov. Škrlj Ivan, podpredsednik Jemc Fr., tajnica Majce Ivanka, blaginjakarica Inglić Antonija in odborniki Sušnik A., Šuštar Al., Kosce Iv., Hvale M., Petrič Alojzija. V nadzorstvo sta bila izvoljena tov. Kozamernik Franc in Udovič Ma-rija. — Pri predlogih je bil sprejet soglasno fron-tec, glede članarine Centrali in za podružnico, glede izdelave pravilnika o podpiranju brezposel-nih in bolnih članov.

— **Prof. dr. Dragoljub Jovanović v Ljubljani.** Znani voditelj srbske izvenparlamentarne opozi-cije prof. dr. Dragoljub Jovanović, ki je bil pri Jevtičevih volitvah izvoljen v nižnem okraju na listi dr. Matka, je včeraj dopoldne došel v Ljub-ljano. Na kolodvoru so ga sprejeli nekateri aka-demiki, prišastri dr. Matka. Prof. dr. Jovanović se je nastanil v hotelu Metropol, popoldne ob 4 pa je od-potaval v Maribor. Dr. Jovanović je nameraval v Ljubljani v petek zvečer v okrilju akademskega društva »Njive« prirediti predavanje, v zadnjem času pa so nastale neke ovire tako, da je malo verjetno, ako se bo predavanje sploh moglo vršiti.

KINO SLOGA 27-30

Maks Reinhardtov Premiera!

Ob 15., 18. in 21. uri **Sen kresne noči**

MATINEJA ob 10.30 dopoldne po Din 4.50

Muzikalna mladina

— **Primorsko akademsko starešinstvo** bo ime-lo izredni občni zbor v petek, 12. junija ob 20 v salonu restavracije Slamič, Gosposvetska cesta. —

— **Berlinska reportaža.** V torek zvečer je predvajal v dvorani Delavske zbornice g. dr. Ma-rjo Foerster film, ki ga je sam posnel v Berlinu. Film je posnet na ozki 16 mm film in prav zna-čilno dokazuje, kako lepe in vsestranske možnosti odpira sodobna amaterska kinematografija spo-sobnemu amaterju. Nad pol drugo uro trajajoča predstava je številnemu občinstvu, ki je napolnilo dvorano, pokazala vse značilnosti Berlina, tako zlasti monumentalne dele mesta, njegovo moderno arhitekturo, promet in življenje ponoči. Zanimivi so bili posnetki iz izleta v Hamburg in Leipzig, zlasti pa še slike iz velikanskega olimpijskega stadiona in olimpijske vasi. Tudi življenje v ber-linskem Zoo je film prinesel v nekaj mičnih pri-zorih. Film je spremljala reprodukcija glasba, pri čemer ne smemo pozabiti modernega načina projekcije, ki je bila omogočena z Siemensovim projektorjem za ozke filme, ki omogoča predva-jevanje v dvoranih, ki so dolge okrog 20 m. Film sam je bil izredno živahen, in v nekaterih delih izredno posrečena reportaža. Posnetki sami so bili glede na to, da je film ozek, prvovrstni in so s svojo kvaliteto dokazali, da amaterska kinema-tografija nudi vse možnosti za cenene kulturne fil-me. Nove so zlasti tehnične pridobitve, ki jih je imel doslej le normalni film: tako prehajanje slik iz ene v drugo, časovno podaljšani posnetki (Zeit-lupe) itd. Razumljivo je, da je prav zaradi teh prednosti film žel tudi v Nemčiji lepo priznanje.

— **O državnih finanah v zadnjih letih** in pa glavnih smericah bodoče finančne politike bo predaval v petek, 12. t. m. ob 20 na Trgovski aka-demiji, Bleiweisova cesta g. Drago Potočnik. —

— **Predavanje,** ki bo posebno zanimivo in na kate-ro zaradi aktualnosti opozarjamo zlasti naše go-spodarstvenike, priredi v okvirju svojih predavanj klub trgovskih akademikov.

— **Kino Kodeljevo:** Danes ob 5. in pol 9. uri: »Parada smehe« (Szöke Szakall) in »Krvavi obra-čun« (Georg O'Brien). Danes ob 3 po znanih vstopnini »Krvavi obračun«. Jutri ob pol 9 »Ti si moje sonce« (Richard Tauber) in »Hijene ocean«.

— **V vročem poletju** je najudobnejše kuhanje na električni kuhalni plošči (reši). Gospodinj, pristojne predavanju v petek ob 16 na Bregu 8.

— **Pregled motornih vozil.** Uprava policije v Ljubljani poziva lastnike, ki so vzeli volitve iz-pod plombe ter stavili v promet, odnosno, ki iz kateregakoli vzroka še nimajo pregledanih in za promet odobrenih motornih vozil, naj jih, da se izognejo posledicam, pripeljejo h pregledu v po-nedeljek, dne 15. t. m. med 8 in 9 v Ljubljano na Breg št. 20, poleg šentjakobskega mostu; do-hod iz Novega trga.

— **Solske vesti**

Na realni gimnaziji v Novem mestu bodo spre-jemni izpiti 24. junija ob 8 zjutraj. Prošnje za pri-jemni izpiti se bodo sprejemale od 20. do 23. t. m. Prošnji je treba priložiti rojstni list in skopi izkaz. Prijavnice bodo v letih 1928—1936 rojeni učenci in učen-ke. — Ravnateljstvo.

Službena doba učiteljstva

na nekdanjih zasebnih šolah s pravico javnosti

Slovanom krivična avstrijska in madjarska šolska zakonodaja pred prevratom grozi učiteljstvu takratnih narodnih samoupravnih šol na ozemlju sedanje kraljevine Jugoslavije s težkimi posledicami. Prave narodne samoupravne šole so bile takrat na avstrijskem področju le zasebne šole s pravico javnosti, na madjarskem področju pa razen takih še šole samoupravnih verskih šol. Uprava takih šol je bila v rokah njih vzdrževalcev ter je država imela le vrhovno nadzorstvo, kar je omogočalo, da so bile šole urejene res tako, kakor je ustrezalo onim plašnim prebivalstva, ki je svoje otroke šolalo na teh šolah. V Sloveniji, posebno na Primorskem, so bile to predvsem šole slovenske in hrvaške družbe svetega Cirila in Metoda in pa razne samostanske šole; na Madjarskem, posebno v Vojvodini, so pa opravljale nalogo narodne vzgoje mladine osnovne šole verskih samoupravnih občin, ker so bile državne osnovne šole tam čisto madjarske. Leta 1918 in 1919 so prešle vse take šole v javno upravo države, s čimer je bilo vprašanje obstanka teh šol rešeno.

Ostalo pa je, kakor izkušnje kažejo, nerешeno vprašanje službene dobe učiteljstva teh predprevarnih, v letini samoupravnih narodnih osnovnih šol. Na področju Avstrije so določali deželni zakoni za vsako deželo posebej, da se službena doba učiteljstva za enih šol s pravico javnosti ob prestopu v javno-občinsko ali deželno šolsko službo vstaje za napredovanje in odmero pokojnine. Zakon z dne 28. julija 1917 — učiteljska pragmatika za državne srednje in nižje šole — je končno uredil to vprašanje glede vstopa učiteljstva zasebnih šol s pravico javnosti v državno šolsko službo tako, da je bila službena doba na zasebnih šolah s pravico javnosti enakovredna, kakor ona na državnih šolah. Na Madjarskem pa je bilo to vprašanje že z zakonom o šolah verskih samoupravnih občin urejeno ter so tudi tam čas, odslužen na teh šolah, pri vpokojitvi v celoti všteli. Zato ni čudno, da je učiteljstvo takih šol, pri nas v Sloveniji predvsem bivših šol družbe sv. Cirila in Metoda, potem ko je bilo prevzeto v jugoslovansko državno šolsko službo, brez skrbi pričakovalo, da se mu službena doba, opravljena na takih šolah pred prevratom t. j. pred prevratom teh šol v Jugoslavijo, celotno vsteti v pokojnino.

Priloženo pa je drugače. Rigorozno postopanje

šolskih upravnih oblasti naše države v stvari vstetja službene dobe učiteljstva prejšnjih šol verskih samoupravnih občin in zasebnih šol s pravico javnosti je dovedlo do težkih krivic. Tako poročila belgrajska »Politika« dne 12. maja 1936, da je državni svet z razsodbo št. 7370/1936 odbil pritožbo učiteljice Perside Lugumerac, da se ji vsteti službena doba, opravljena na šoli verske samoupravne občine v Somboru, v pokojnino. Znani so pa tudi slučaj, da ovira glavna kontrola vstetja službene dobe na šolah družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu, kar se protivi ne le določbam prej navedenega zakona o avstrijski učiteljski pragmatiki z dne 28. julija 1917, ampak tudi sklepom narodne vlade za Slovenijo v Ljubljani, ki je leta 1919 prevzela učiteljstvo šol družbe sv. Cirila in Metoda v državno službo ter mu v smislu čl. 50 in 66 avstrijske učiteljske pragmatike ob prevzemu v državno službo vstela dotedanjo službena doba za napredovanje in odmero pokojnine. Pri tem treba poudarjati, da so bile šole družbe sv. Cirila in Metoda še dolgo po prevratu na Primorskem edini slovenski učni zavod in bi bilo skrajno krivično, ako bi se učiteljstvu, ki je do zadnjega vztrajalo na teh šolah, tam opravljena službena doba ne vstela v pokojnino. Postopanje državnega sveta ob prej navedenem slučaju učiteljice P. Lugumerac na šoli samoupravne občine v Somboru je tem pomembnejše, ker je imela Srbija pred letom 1918 oziroma 1913 ravno v teh šolah svojega naroda v inozemstvu edino oporo narodne vzgoje, ker drugih šol predvojna Srbija izven državnih mej ni imela; isto velja za naše šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu po prevratu.

Ker dosegajo sedaj nekdanji učitelji in učiteljice prejšnjih srbskih šol verskih samoupravnih občin v inozemstvu in slovenskih zasebnih šol s pravico javnosti v narodno ogroženih krajih Slovenije polno službena doba 35 let kot jugoslovanski državni učitelji in prestopajo v pokoj, je z narodnodržavnega stališča načelne važnosti, da posvetijo odločilni faktorji tej stvari vso skrb ter preprečijo krivice, ki bi utegnile zadeti nekdanje učiteljstvo navedenih narodnih samoupravnih šol, ako bi se jim navedena službena doba ne vstela v pokojnino.

I. V.

Maribor

□ Telovska procesija pri oo. frančiškanih bo v nedeljo, 14. junija. Odhod procesije iz bazilike ob 8 po Aleksandrovi do križišča Meljske, kjer je 1. blagoslov, nato po Aleksandrovi do kapelice pri Tomšičevem drevoredu (2. blagoslov), po Tomšičevem drevoredu do križišča s Ciril-Metodovo (3. blagoslov) in po Ciril-Metodovi na Trg Svobode (4. blagoslov), od tam zopet v baziliko.

□ Krščanska ženska zveza priredi romanje v Rajhenburg 11. in 12. junija, ki se ga udeležijo tudi naš nadpastir dr. Ivan Tomazič. Vožnja tja in nazaj stane samo 50 Din. Priglasiti se je treba vsaj do 14. junija v pisarno na Aleksandrovi cesti 6/1, ob sredah in sobotah od 8—10 ali pa pri predsednici ge. Katarini Bauman, Cvetlična ulica 23. Romanja se morejo udeležiti tudi nečlanice ter možje in fantje.

□ Razburjenje med železničarji povzročajo govorice, da bo železniška uprava povišala stanarino v upravnih stanovanjih in železničarski koloniji za 200%. V koliko so te govorice o povišanju upravičene, zaenkrat nismo mogli ugotoviti, vsekakor so pa pretirane, če se govori o 200% povišku. Ker pa imajo železničarji, osebno pa še delavci v delavnicah drž. železnice, tako nizke prejemke, da jedva zmagajo sedanje stanarine, je pač vsako zvišanje neupravičeno. Če že železniška uprava toliko doplača pri sedanjih stanarinah, kakor se zatrjuje, potem naj bi rajši osvojila predlog iz vrst stanovalec železniških hiš, da bi oni prevzeli stroške za popravila, če se najemnina ne zviša.

□ V Mariboru ne bo štrajka gradbenega delavstva. V torek zvečer je imelo Združenje graditeljev v Mariboru sestanek. Lastniki gradbenih podjetij so proučevali položaj, ki je nastal z meznim gibanjem med stavbinskim delavstvom. Večina podjetnikov je bila mnenja, da se mora zahtevam stavbincev ugoditi, ker so mezdre res skrajno nizke. Vendar do končnega sklepa podjetniki še niso prišli ter se bodo zaradi tega še enkrat sestali. V petek ali soboto bo sestanek med podjetniki in zaposlenimi stavbincev, na katerem bodo določili osnovo za sporazum. Kakor izgleda, v Mariboru ne bomo imeli štrajka stavbincev.

□ Seja Slomškove družine bo jutri, v petek, ob 5 popoldne.

□ Ljudski oder priredi v sredo, 17. junija, zvečer v dvorani na Aleksandrovi cesti svojemu dolgoletnemu članu Maksu Furjanu, ki odhaja v Osijek, poslovilni večer.

Smrt in rojstvo

Štefan Kovač je stopal po široki in prašni cesti proti domu. Stirinast dni že ni hodil tod in v teh stirinastih dneh se je marsikaj spremenilo. V bolnišnici so mu vzeli levo oko in ga nadomestili s steklenim. Zato mu je nekaj ležalo na srcu, kar se je opazilo tudi v njegovih korakih. Nič več niso bili tako odločni in sigurni kot prej, hodil je umirjeno, skoraj nerodno. In pot je bila dolga, danes se mu je zdela skoraj neskončna. Tam nekje na koncu te ravne črte je videl komaj v obrisi svoj dom, tisto belo hišo z rjavimi okni, za katero se skriva droben vrtiček. Pa se mu je vendar zdelo prav, da je pot tako dolga, kajti bal se je tistega trenutka, ko se bo žena zazrla v njegovo edino oko, videl je poteze njenega obraza v tistem trenutku, ki bodo izražale sočutje z njim. Bal se je tega, zato je bežal od teh misli in si hotel pričarati lepših, brez grenkobe in solza. Spomnil se je, da mu je žena pisala v bolnišnico, da je prišla k njim hčerka na obisk z majhnim, lepim otrokom.

— O, še mi je Bog pustil eno oko, da bom videl po dolgih letih svojo hčer, da bom videl celo otroka svoje hčere.

Tako se je tolažil Štefan Kovač vso dolgo pot, dokler ni zagledal svojega doma pred seboj in vstopil.

Že v veži je zaslišal radostne krike otroka. Srce mu je bilo močno in glava mu je postala potna, ko je pritisnil na ključko.

Hči se mu je privila okoli vratu in ga poljubila. Otrok pa ga je videl prvič, zato ga je bilo sram in je skril svoj drobn obrazek v materino krilo. Štefan pa je stopil k njemu in ga poljubil. Bil je srečen kot še nikoli.

— Ne bom ostala dolgo tu, oče, je dejala hči. Samo na obisk sem prišla, da bi po dolgih letih zopet videla tebe in mater. Pa tudi zato sem prišla, da bi vama pokazala svoje dete...

Štefan se ni mogel premagati. Grenko-sladka solza mu je zdrknila po licu in beseda mu je zastala v grlu.

— Sedi, mi je dejala žena, truden si in lačen. Pripravim ti majhno južino.

Sedel je, z očesom uprtim v otroka, ki je še vedno plašno stal ob steni in gledal mater. Šele sedaj je Štefan iztisnil iz grla prve besede:

— Veš, draga hči, tudi v bolnišnici sem večkrat mislil nate. V tistih sončnih, toda zame temnih popoldnevih, ko sem ležal v postelji in mi je iz očesne dupline curjela kri, z krivim očesom pa sem gledal v strop in mislil... In do mi je sploščila žena, da si prišla na obisk, sem se neskončno razveselil, pozabil na bolečine in le ure sem še štel, ko bom smel sleči bolniško haljo in se vrniti. Tako sem si želel videti tebe in tvojega malega črvička. Zdej sem se vrnil. Ne kot človek, ki gre bolan v bolnišnico, pa se vrne spet zdrav in zadovoljen. Šel sem tja zato, da so mi izrezali oko, da so mi vzeli pol življenja. Toda moralo je biti tako, drugače bi izgubil še drugo oko in bi bil slep. Saj ti veš, hči, kaj je slep človek. Mrlič, pa čeprav mu še biše srce!

— Potolažite se, ljubli oče, in zahvalite Boga, da vam je pustil še drugega.

Tudi jaz sem si dejal tako. Vseeno še vidim, ah, dobro vidim tebe, otroka in ženo. Vse vas vidim in sem srečen.

Zopet je stopil k otroku, ga vzel v naročje in pritisnil k sebi. Nič več se ga otrok ni bal in to je Štefana močno razveselilo.

— Kako ti je ime, srček, je vprašal otroka.

— Jelka je, je dejala hči.

— Jelka? Lepo si napravila, hči, da si ji dala isto ime kot tvoj starši tebi. — Kdaj boš odpovala?

— Jutri. Moram! Mož mi je pisal, da mu je dolgčas in naj se skoraj vrnem.

— Tako se ti vendar ne mudi. Novo življenje

darja. Ljudje so opozorili na živino stražnika, ki si ni znal drugače pomagati, kakor da je sam odgnal krave v hlev pri klavnici, kjer še čakajo na neznanega lastnika.

□ Na tri leta robije je bil obsojen včeraj pred malim senatom 22 letni Franc Ilesič iz Zasada pri Ptuj, ker je dne 18. marca udaril večkrat s toporiščem motike Janeza Mariniča po trebuhu, da mu je zmečkal vranico. Marinič je umrl v ptujski bolnišnici.

Celje

□ Obisk bana g. dr. Natlačena. Ban draveke banovine g. dr. Natlačena je obiskal službeno celjski okraj v torek, dne 23. in v sredo, dne 24. junija. V Celju bo sprejem dne 23. junija.

□ Pevski koncert v mestnem parku. Delavsko pevsko društvo Zaria v Celju priredi v soboto, dne 13. junija ob 8 zvečer v mestnem parku pevski koncert v prid jetičnim bolnikom in otrokom. V slučaju slabega vremena bo koncert v nedeljo, 14. junija ob pol 11 letotam. Ker se gre za dobrodelni namen te prireditve, prosimo mnogobrojne udeležbe.

□ Restavracija slike Marijinega Vnebovzeta v Marijini cerkvi. V Marijini cerkvi je bila nujno potrebna obnovitev Schifferjeve freske Marijinega Vnebovzeta iz leta 1813. Sedaj se obnavlja to umetnine v Marijini cerkvi.

□ Dobrim srcem. Kdo bi vzel tri otroke-sirote za svoje ali pa proti malenkostni odškodnini. Ena deklica je stara 14 let in je šole prosta, druga deklica je stara 13 let, en fant je pa star 5 let. Dobra arca, ki bi hotela sprejeti enega ali drugega otroka naj se zglaše pri zdravstvenem referentu na mestnem poglavarstvu.

□ Stanje med tekstilnim delavstvom. Poročali smo o gibanju tekstilnega delavstva, ki je bilo v zadnjih dneh v vseh treh celjskih tekstilnih tovarnah. Nazadnje so bile pogajanja med delavstvom in lastnikom v tovarni Metka. Podjetje je pristalo na vse zahteve delavstva.

□ Naval v celjsko bolnišnico. Do torka je bilo sprejetih v celjsko bolnišnico 3450 bolnikov. Posebno velik je naval na kirurški oddelek, kjer je bilo sprejetih že 300 bolnikov več kakor ob istem času v lanskem letu.

□ Žrtve nesreč. Ozir. Josip, 5 letni sin laboranta na Pasterjevem oddelku pri Higijenskem zavodu v Zagrebu je 8. t. m. ob 18 padel s Cizejevega kozolca na Polzeli in si zlomil obe roki ter poškodoval levo oko. — Milutinović Bogdan, 17 letni sin načelnika v ministertvu za trgovino in industrijo v Beogradu, sedaj na obisku pri ravnatelju Lazareviću v celjski cinkarni je v torek po nesreči doma razbil šipo in si prerezal kite na palcu desne roke. — Mahne Anton, delavec pri stavbnem podjetju F. Nerač v Celju doma iz Čreta se je poškodoval pri delu; opeka mu je padla na obe nogi in ga težko poškodovala. — Košenina Borisa, sina gostilničarja in trgovca z Vranskega, ki je uslužben kot vajenec pri veletrgovcu Ivanu Senici v Sošanju, je v nedeljo na Vranskem ugriznil neki pes in ga močno poškodoval po desni roki.

□ Žrtve surovega napada. V nedeljo ob 22 so na Završaku pri Ponikvi trije moški zahrbtno napadli 25 letnega čevljarkega pomočnika Čretnika Stanka z nož ter ga močno poškodovali po glavi, desni roki in vsem telesu.

Sv. Anton na Pohorju

13. junija je velik romarski shod. Sejmarji, ki so zaprosili za prostor pri cerkvi, ga dobiijo, le po dovoljenju naj pridejo v župnišče. Romarji pa na veselo in pobožno svidenje!

Sv. Benedikt v Slov. gor.

»Naša apostola« — igramo na Telovo. Vsi, ki so igro videli na binkošti, so bili navdušeni, vsem je zelo ugajala. — Zato: Sosedje, prijatelji! Na svidenje na Telovo popoldne ob treh pri Sv. Benediktlu!

Zagorje

Pevski koncert. Novoustanovljeno »Pevsko društvo« v Zagorju ob Savi je priredilo preteklo nedeljo svoj prvi koncert ob veliki udeležbi občinstva. Nastopil je moški, mešani, ženski in mladinski zbor z izbranimi sporedom. Ta koncert je pokazal, da lepo peje še ni izumrlo, kakor tožijo nekateri (samo poslušati naj bi prišli). Vse priznanje ne vem, zlasti na požrtvovalnem pečovodju g. organistu Rozmanu.

V Sklendarcu pri Zagorju je umrla od kapi zadela 66-letna Zupančič Ana. Pokopali so jo v torek popoldne. Naj počiva v miru! Svojem naše sožalje!

Gasilska tombola je v vseh ozirih dobro uspešla. Zelo veliko je bilo občinstva, zlasti Trboveljčanov, ki so kar trumoma prihajali. Čez hrib v Zagorje. Glavni dobiček, moško kolo, je dobil krojaški pomočnik Blaznik Edi in hudi drugi večji dobički so večinoma ostali v Zagorju.

si prinesla v hišo. Daj, ostani še. Vsaj še teden dni ostani.

Toda ni je mogel pregovoriti. Naslednje jutro se je odpeljala. Toda nekaj je vendarle dosegel. Pustila mu je svojega otroka.

— Dobro. Naj Jelka ostane pri vas, je rekla hči, ko jo je Štefan prosil, dokler se ne vrne ponjo. Vidim, da jo imate radi in otrok se vas je hitro privadil. Čez mesec se vrnem ponj. Vem, da boste pazili nanj in da vas tega ni treba prositi.

— Bodi brez skrbi, ljuba hči, pazil bom nanj bolj kot na svoje edino oko. In ko prideš ponjo, naj pride s teboj tudi tvoj gošč. Reci mu, da ga povabim. Saj veš, rad bi se seznanil z njim.

— Hvala, oče, oba prideva!

Štefanu in ženi je ostal otrok. Bila sta mu kot sonce nežni rastlini. Pa tudi otrok jima je bil v veselje. Vsako popoldne je prišel Štefan od dela naravnost domov, samo da bi videl Jelko, da bi se poigral z njo kot otrok z otrokom. In zvečer je opustil navado, da bi šel po delu na kozarec vina v gostilno. Odsel je domov takoj po delu, se igral z otrokom, mu nastavljal uro k ušesom, da je poslušala mala Jelka njen živahni tik-tak. In spet se mu je skril otrok za omaro, da ga je iskal dolgo, dolgo, potem pa se mu je iz kota nasmejala in jo je vzdignil v naročje.

Postar je prinesel pismo. Hči je spraševala, kako je z otrokom, če je zdrav, naj ji sporoči, kaj dela njen otrok. In Štefan ji je opisal vse. Od jutra, ko vstane, do večera, ko se vedno živa Jelka odpravi s svojo staro mamo v carstvo ena.

Naenkrat pa je zagrmelo in udarilo v Kovačovo hišo. Tako nenadoma, da se človek niti ne zave, pa se že razbije njegova sreča kot kristalna čaša v brezoblične delce, ki dajo le slutiti njeno nekdanjo lepoto. Kot strela nenadoma se zaje nesreča v človekovo srce, da čuti njene posledice potem vse življenje.

Mala, rdečelična Jelka je stala na enem, Ste-

Ptuj

Ptuj brez kruha. Pretekli ponedeljek je zopet uvrstili k onim številnim ponedeljkom, ko ni dobiti v nobeni ptujski pekarni niti kruha niti drugega peciva. Konzumenti begajo iz ene pekarnice v drugo in morajo na žalost zvedeti, da je tako črni kakor beli kruh bil že v nedeljo razprodan. Domače ptujske družine se sčasoma navadijo na te brez-krušne dneve, pač pa pridijo v resno zadrego tujci, ki prihajajo v Ptuj. Upravičeno je vprašanje na ptujsko pekarsko združenje, če je o teh nedostatkah poučeno, ker so se ravno nekateri gospodje od tega združenja nedavno v občinskih socialno-borili za povišanje cen kruha, čes, da so veliki davki in majhen promet. — Kolikor smo informirani, se v ostalih mestih dravske banovine in tudi drugod ob ponedeljskih peče kruh, kakor v ostalih dneh v tednu. Upamo, da bodo te vrstice zadostovale, da ne bo Ptuj delal v tem oziru izjeme.

Vpisovanje šolske dece. Vpisovanje in zdravniški pregled novincev bo za obe mestni narodni šoli dne 14. junija t. l. od 9 do 10 ne deški narodni šoli v Ptuj. Starši in odgovorni varuhi se naprošajo, da pripeljejo točno ob navedenem času otroke v šolo.

Nastop ptujskega pevskega zbora v Mariboru. V petek, 12. t. m. ob 15 in ob 20 nastopi v Narodnem domu v Mariboru mladinski pevski zbor drž. meščanske šole iz Ptuja. Zbor šteje 70 pevcev ter poje program najlepših jugoslovanskih mladinskih skladb. Zbor, ki je odlično naštudiran, vodi Drago Hlasi.

Toplice

† Poldki Pečjakovi. Nenadno si težko obolela, vedela si, da zate ni več rešitve. Vedela si tudi, da so ti šteti le še dnevi, zato si se tako skrbno, toda brez strahu pripravila na smrt, medtem, ko si imela različne želje, nekatere tudi prav šaljive, ki se vpriči njih nismo mogli načuditi tvoji samozavedni hladnokrvnosti. Vsi smo bili, kot si nam narekovala, pripravljeni na tvojo smrt, vendar nas je močno pretresla novica, ko si v soboto vzdihnila svojo blago dušo. — K večjemu počitku smo pokojno Poldko položili v ponedeljek ob 10. Ob grobu je imel ganljiv govor g. župnik Erzar, cerkveni pevski zbor pa je zapel v slovo žalostinko. Vsi, ki smo poznali Poldko, jo bomo trajno nosili v najlepšem epominu.

Sah

Brzoturnir za prvenstvo Ljubljane

Prvak je Jože Sorli (š. k. Triglav).

Tehnični odsek Slovenske šahovske zveze, ki je pred kratkim sklenil, s krepkim delovanjem dvigniti naše šahovsko življenje, je dal pobudo, da so združeni ljubljanski šahovski klubi izvedli v ponedeljek zopet večjo šahovsko prireditev, pri kateri je sodelovalo in se skoraj šest ur borilo osemnajst izbranih ljubljanskih šahistov. Ta prireditev je mišljena kot prva v vrsti drugih, ki ji bodo sledile v ostalih naših šahovskih središčih in ki bodo uvod k turnirju posameznikov v mesecu juliju v Ljubljani, ki bo določil letošnjega prvaka Slovenske šahovske zveze. Brzoturnir za prvenstvo Ljubljane se je vršil v restavraciji »Zvezda« in je bil deležen velikega zanimanja, ker ima Ljubljana največje število naših prvorazrednih igralcev. Izraziti favoriti so bili naš mladi mojster M. Vidmar, Sorli in Preinfalk, ki je letos v odlični formi. Turnir se je pričel ob pol 8 in so takoj prva kola dovela v borbo veliko ostrino. M. Vidmar je premagal Preinfalka in Šika ter C. Vidmar, ki je igral z izredno vneto in tudi z uspehom, sta pa serijo zaporednih zmag začela siliti nevarno samo v ospredje. Situacija je nekoliko razčistilo srečanje med M. Vidmarjem in Sorlijem, v katerem je Sorli zmagal, nakar je Vidmar pričel igrati bolj nesigurno in končno izpadel iz konkurence za prvo mesto. Sorli je polagoma dosegel vodstvo in si priporil podružno točko naskoka, nevarno mu je bil samo še Preinfalk, ki je po porazu Vidmarja dobival partijo za partijo, tako da Sorli svojega naskoka ni mogel povečati. Še bolj ostro pa je bila borba za ostala mesta, ker so se konkurentje držali bolj skupaj in ker sta Šiška in C. Vidmar po sijajnem startu pričela popuščati. Malo pred pol 2 zjutraj je bil rezultat te izredno napete borbe sledeč: prvo mesto je dosegel s 15 in pol točke Sorli, ki je ostal neporažen in dovolil samo tri remije. Za nagrado je prejel lepo, v usnje vezino leposlovno knjigo. Sledili so mu Preinfalk 14 točk, C. Vidmar 12 in pol, Sikošek in M. Vidmar 12, Marek in Šiška 11 in pol in Furlani 10 in pol, ki so tudi vsi prejeli lepe književne nagrade. Lep uspeh je še dosegel inž. Weiss, dočim ostali niso dosegli polovice možnih točk. Turnir sta vodila prof. dr. Bajec in prof. Čop vzorno in v zadovoljstvo vseh udeležencev.

fan na drugem koncu kuhinje in žoga je poskakovala zdaj k enemu, zdaj k drugemu.

V hipu pa se otrok strese, čudno zavije oči, še poslednji krikne: mama, in omahne. Žena jo dvigne v naročje in začuti kot da bi skočilo Jelki srce do ramen, otrok nagne glavo in konec.

Vse to se je dogodilo v nekaj kratkih minutah.

Štefan je obstal pri zidu z žogico v roki, bled kot smrt in zmešan je gledal. V glavi se mu je zvrtelo, da je omahnil. In ko je zopet prišel k zavesti, je vzel Jelkino trupelce v naročje, ga položil na posteljo in tekkel po zdravniku.

Toda vse je bilo prepozno in zdravnik je le dejal:

— Srčna kap. Izreden slučaj pri tako majhnem otroku.

Nič več. Pa tudi več ni bilo potrebno. Rjdo je jasno: sedaj je konec!

Da, in ta konec je treba sporočiti materi, Štefanovi hčerki; ta konec je treba sporočiti njenemu možu, otrokovemu očetu. In spet je bil tu Štefan, ki je moral vzeti na rame ta križ.

— O, raje bi dal še drugo oko, dal bi življenje, samo da bi mi bilo to prihranjeno!

Toda nič ni pomagalo, šel je na pošto in telefoniral. Poklical je k telefonu očeta, svoji hčerki si tega ni upal sporočiti. In ko so ju zvezali, je zavpil v telefon:

Jelka je mrtva!

Le ženski krik je še slišal, potem je spustil slušalko in tekkel domov.

Doživeti je moral novo gorje, kajti pri telefonu je bila Jelkina mati — njegova hči.

K pogrebu pa je prišel le oče. Kajti prav takrat je bil dopolnjen čas in mati je morala v bolnišnico, da da življenje drugemu otroku. — — —

Ko se je oče vrnil od pogreba, je pisal Štefanu: Enega otroka smo pokopali in rodil se je drugi. Zopet je punčka. Ime smo ji dali — Jelka.

Marjan V—a.

Sport

Pred katoliško olimpijado na Dunaju

Jutri se prične na Dunaju v mestnem stadionu v Pratu katoliška olimpijada na kateri sodelujejo skoraj vse v mednarodni katoliški uniji vključene zveze. Najresnejši in najnevarnejši tekmeči v letošnjih borbah bodo Švicarji, Avstrijci, Čehoslovaki, Madžari in Francozi. Tekme bodo v vseh panogah na visoki stopnji in zelo napete tako v lahki atletiki, kjer bodo tekmovali v olimpijskem desetboju in petboju ter v posameznih panogah kakor v mešanem deveterboju (orodje in lahka atletika) ter specialni orodni telovadbi. Preden preidemo na dunajsko olimpijado, kot tako bi bilo dobro, da se malo seznanimo z zgodovino mednarodnih katoliških sportnih in telovadnih tekem.

Katoliške športne organizacije so že precej stare. Vsekakor je precej mlajša mednarodna unija, kjer so vključene vse te zveze. Mednarodne tekme te unije so pa še mlajše. Malo pred svetovno vojno, leta 1913 so bile prve oficijelne mednarodne tekme te unije; vršile so se v Rimu in sicer na vatikanskih vrtovih. Pravi razmah pa so zavzele te tekme šele po svetovni vojni, ko so nove članice povzročile, da je postala unija zelo agilna tako v športno organizacijskem kakor v tekmovalnem pogledu.

Leta 1921 so bile prve večje in oficijelne mednarodne tekme po svetovni vojni in sicer v Strasbourgu. Teh tekem se je udeležilo veliko število narodov: najmočnejše so bili seveda zastopniki Francozi, kar je popolnoma razumljivo, saj se je vršil zlet in tekme na njihovih tleh. Tega leta sta privikar stopila na mednarodna tla jugoslovanski in češkoslovanski Orel. In že takoj pri prvih tekmah, je odnesel naš Orel prvo nagrado, sicer ne v najtežji kategoriji, vendar za začetek je bil ta uspeh več kakor časten.

Naslednjega leta t. j. leta 1922 je bil v Brnu vseslovenski orlovski zlet in mednarodne tekme, katerih so se udeležile vse katoliške zveze, ki na telovadnem in športnem polju kaj pomenijo. Tega leta so bile tekme že na zelo visoki stopnji. Zmagali so tedaj jugoslovanski Orli, tako v mednarodni tekmi posameznikov, kakor v višjem oddelku slovenskih vrst. Edino v lahki atletiki so zasedli drugi narodi prva mesta, zlasti Švicarji.

V Parizu so se srečale katoliške reprezentance leta 1923. Tu so zmagali Francozi, dočim so jugoslovanski Orli zasedli drugo mesto. Nato je pa sledilo daljše premirje. Za leto 1926 so bile tekme, ki bi se morale vršiti v Rimu, zadnji trenutek od-

povedane, tako, da so bile oficijelne mednarodne tekme šele leta 1927 v nemškem Kölnu. Tu je bila izredno stra konkurenca, kajti tekmovali so samo posamezniki za svetovno prvenstvo in naši maloštevilni zastopniki, so se v pisani mednarodni družbi kar najsilnejše odrezali. Kermavner je zasedel prvo mesto v dvanajsterboju. Uloga pa peto.

O priliki svetovalskih dni in orlovskega zleta v Pragi, so se vršile zopet mednarodne tekme, katerih se je udeležilo do tedaj rekordno število tekmovalcev. Pred Nemci, Avstrijci, Francozi in Čehoslovaki so tedaj dosegli jugoslovanski Orli prvo mesto kot vrsta, ter prvo mesto med posamezniki. Potem sta bili še dve mednarodni tekmi in sicer leta 1930 v Antwerpnu ter leta 1932 v Nici. Te tekme so pa bile že močno okrnjene kajti manjkali so največji konkurentje Jugoslovani, Nemci in Italijani.

In dunajska olimpijada? Ravno kar omenjenih narodov tudi na Dunaju ne bo. Vendar pa bodo letošnje tekme kljub temu na zelo visoki stopnji, kajti udeležba od strani narodov bo skoraj stoprocentna in kvalitativno so vsi na zelo visoki stopnji; zlasti Avstrijci, Čehoslovaki in Švicarji. Prezreti dalje ne smemo Francozov in Madžarov, saj imajo v svojih vrstah nekaj olimpijcev, ki bodo v Berlinu zastopali barve svoje domovine. Nekateri uspehi v lahkotletskih panogah bodo odlični, drugi morda malo manj; bo pa zopet telovadba, zlasti orodna, na taki stopnji, da jo bomo mogli videti samo še pri olimpijskih igrah v Berlinu. Olimpijci, katere imajo v svojih vrstah Madžari, Avstrijci in Francozi, so nam zato porok.

★

SK Grafika. V petek ob 19.30 važna odbojna seja radi proslave Guttenbergovega dne. Vsi in točno — Tajniki.

Jugoslovanska lahkotletska zveza — službeno. Danes ob 12.30 morajo biti na glavnem kolodvoru vsi člani lahkotletske reprezentance, ki odpotuje v Prago. Potno liste in vizum, dalje skopno hrano za pot in vožnje liste je poskrbel vodja moštva G. Megušar. S seboj prinesejo še vsak po želji hrano za na pot, dalje šprinterske, odloje, vzglavniki in rezervno majico ter hlačke, vse ostalo oskrbi vodstvo. Bistvo tečaja. Plesarski valovi v Celju, Stjepanovi v Mariboru. Zanj preskrbi enako vožnje karte vodstvo. — Megušar, I. r.

SK Javorinci na Raketu ima svoj redni občni zbor v nedeljo 21. junija t. l. ob 10 dopoldne v pešni sobi restavracije Domelji. Članstva pozivamo, da se letosa točno in obvezno udeležijo. — Uprava.

Zanimiva časopisna polemika

V Prekmurju izhajata poleg drugih listov tudi dva politična tednika, in sicer Klekove »Novine« in Benkova »Murska krajina«. G. Klek izdaja svoje »Novine« še iz časa pred svetovno vojno, »Murska krajina« je pa začel sedanjim poslanecem in industrijalcem v Murski Soboti, G. Benko, izdajati pred nekaj štirimi leti (potem, ko je postal poslanec). Oba lista sta v neki meri zasebna in osebni glasili tako G. Kleka, kakor G. Benka. »Novine« so od aekdaj zavzemale tudi v politiki strogo, včasih izredno ostro katoliško in zavedno narodno slovensko stališče in imajo za Prekmurje brezdvoma v tem pogledu neprecenljive zasluge. »Murska krajina« je pa tako v narodnostnem in verskem pogledu bolj brezbarvna, čeravno je njen lastnik G. Benko tudi prekmurški domačin luteranske vere. V političnem pogledu zagovarja »Murska krajina« dosledno osebno politiko G. Benka.

V zadnjem času je nastala med obema listoma izredno ostra politična polemika, katere je zanimiva in značilna za naše politične razmere sploh. »Murska krajina« je zadnji čas začela med kratkimi dnevnimi noticami in celo v uvodnih kazalih čedalje več simpatij za mačkovo »Seljačko slovo« končno pa začela očitno agitirati za to gibanje. »Novine« to silno zamerijo. »Murski krajini« in tudi Benku, očitajo mu, da je v Belgradu član poslankega kluba JRZ, doma v Prekmurju pa agitira za mačkovstvo, vse to iz očitno preračunanih sebičnih političnih razlogov. Med to propagando za »Seljačko slovo« je »Murska krajina« prav surovo napadala »Novine« in G. Kleka, očitajoč vsem, da je za ljudi okrog »Novin« politika samo skakalna deska, ljudstvo pa, da zna ceniti samo »značajce«, pod katero besedo je misljen G. Benko. Ti napadi v »Murski krajini« so po večini nepodpisani, pod najhujšimi je pa podpisan neki Budin.

Zadnje »Novine« odgovarjajo »Murski krajini« na napade v daljšem, nadvse zanimivem članku. V tem članku »Novine« razkrivajo, da vodijo mačkovo gibanje v Prekmurju pod firmo »Seljačko slovo« notar Koder osebno, Benko s svojo »Mursko krajino«, v ospredje pa zaenkrat radi previdnosti porivajo nekega brezposelnega Budina. »Novine« te

ljudi sprašujejo, za koga je politika skakalna deska. O Benku pravijo, da se je že med svetovno vojno znal s političnimi prilikami okoristiti tako, da je ta čas, ko so se drugi borili v etrelnih jarkih, zaslužil na lepe denarce (z lificeracijo živine), tako, da si je takoj po vojni lahko postavil veliko tovarno (mesnih izdelkov). Po vojni je bil pri erbskih radikalih, iskal zveze z demokrati in klerikalci, vendar za časa svobodnih volitev ni mogel dobiti niti tristo glasov. Pri diktatorskih volitvah je pa kar naenkrat dobil 7000 »glasov«. »Novine« pri tem omenjajo, da je kot poslanec postal Benko vroči pristaš JNS in je v tem času njegovo premoženje tudi ogromno naraslo, saj je v tej dobi odprl novo trgovino v Gornji Radgoni, Mariboru, kjer je dal za hišo dva in pol milijona dinarjev, v Celju, in končno je odprl še v zagrebu veliko moderno trgovino avtomobilov (ne mesnih izdelkov). Zakaj je pa sedaj naenkrat postal Benkova Murska Krajina mačkovo glasilo, o tem pa objublja »Novine« obširnejše pojasnilo, češ, naj ljudje dobro vedo, komu je politika skakalna deska.

O notarju Kodru v Murski Soboti pišejo »Novine«, da sicer na zunaj rad trdi, da je Benkov nasprotnik, če pa najde priliko, da lahko udari po klerikalcih in prekmurskem ljudstvu, se pa rad zveže z Benkom pa tudi z Budinom. Kot notar si je napravil pri prekmurskem ljudstvu veliko bogastvo, sedaj bi pa rad še kakšne politične časti užival. Zato je bil od začetka hud nasprotnik klerikalcev in povop, velik Pribečičev demokrat, pozneje pa, ko se je s tem skregal, je hotel stopliti celo v Katoliško akcijo in Marijino družbo ter postati vodja klerikalcev. Ko se mu pa vse to ni posrečilo, pa sedaj v družbi brezposelnega Budina in z Benkovo Mursko krajino širi Seljačko slovo. »Novine« zaključujejo svoj dolgi članek z besedami, da je treba od vseh agentov za Seljačko slovo vedeti samo toliko, da so to izvečne ljudje, kateri iščejo pri tem samo svoje koristi, in bi radi iz ljudskih zmešnjav sebi dobičke skovali.

To, o čemer pišejo prekmurske »Novine« glede ljudi, kateri sedaj širijo mačkovo gibanje v Prek-

Kulturni obzornik

II. Echaristični kongres za Jugoslavijo v letu 1935

Bliža se prva obletnica eharističnega kongresa. Kongresni odbor je vse leto pripravljaval poročilo o njem. Sestavljen je uredil pa ga je Ivan Martelanc. Izšlo bo te dni v dveh debelih knjigah. Prvo imamo že v rokah. Pa to že ni več knjiga, to je že cel — mislale, ima namreč obliko velike četverke, šteje 482 strani, vsebuje 40 listov jasnih slik (fotografij) ter več krasnih vinjet na finem papirju, pred naslovo stranjo pa nas prijazno pozdravlja barvasta slika Matere božje z Brezij. Na prvem listu beremo v mogočnih črkah posvetitev eharističnemu Kralju (p. Krizostom in M. Elizabeta). Nato sledita pismi škofa dr. Gregorija Rožmana in dr. Josipa Srebrnič. Strani 17—168 nam poročajo o daljni in bližnji pripravi kongresa: o sestavi glavnega odbora ter njegovih odsekov, o njegovih stalnih stikih z vsemi podoborbi in vsemi župnijami obeh slovenskih škofij. Na straneh 43—48 je natisnjen ves spored kongresnih slovesnosti (28., 29. in 30. dan junija). Po pravici piše urednik: Vsi udeleženci kongresa... so se čudili, kako se je mogel vršiti v tako lepem redu. Evo skrivnosti tega edinstvenega uspeha: Vse točke, vsa tehnična in vsebinska izvedba je bila vnaprej natančno in dobro premišljena in do pitice preračunana. In vse se je vršilo točno po tem začetnem sporodu. Seveda pa je bilo pripravljeno kongres kar najintenzivnejše, zunanje in notranje (molitve!).

Tako pridemo do str. 100, kjer se prične popis prvega dneva kongresa, t. j. 28. junija: velika seja stalnega odbora dopoldne, romanje Marijine čudodelne slike z Brezij v Ljubljano, prihajanje množic, prihod kardinala Hlonda, svečana otvoritev. Natis-

njena je (str. 201—205) uvodna pridiga škofa dr. J. Srebrnič. Sledi živahen popis slavnostne razsvetljave Ljubljane. Pozabljena ni noč pred milostno sliko v stolnici.

Najzanimivejša je bila pač — po sodbi vseh — mladinska udeležba pri kardinalovi maši v jutru 29. junija na Stadionu, zlasti njeno skupno obhajilo. Lepo je to opisano str. 214—221 (pridiga škofa dr. Gregorija Rožmana!). Medtem so bile po vseh ljubljanskih cerkvah pontifikalne maše navzočnim nadškofom in škofom s cerkvenimi govori. Od teh pa je natisnjen samo programatični govor kanonika dr. Fr. Cukale (v stolnici).

Čas od 9—12 dopoldne je bil določen zborovanju vseh raznih stanov in poklicev. Na I. slovenskem katoliškem shodu (l. 1892) je zborovalo šest odsekov: na eharističnem kongresu lani pa — dvainvajset! Tisti prvi katoliški shod je bil res čudovito pšenično zrno, v zemljo položeno, je bil res kvas za katoliško življenje med Slovenci. Iz tega števila 22 se vidi, kako je šlo in gre prenovitveno delo naše bolj in bolj v področnost, v bistvo stvari. Zda, iz te knjige šele vidimo, kakšno ogromno delo se je vršilo v tistih dveh ali treh dopoldanskih urah 29. junija! V ravnini, na bojišču, kjer marširajo razne edince v boj, ima pregled samo, kdor bi gledal z višave. S take višave — rekel bi, kakor iz aeroplana — gledamo zdaj ob tej dragoceni knjigi na gibanje in korakanje onih 22 edince. Zares, za v boj so bile urejene, ampak za miren boj, za boj apostolskega dela, za boj osebne izpopolnitve v presveti eharistiji, pa tudi za boj pridobivanja naših bližnjih z apostolatom zgleda, besede, dejanja, žrtve. Skoraj kakor kratke duhovne vaje je bilo vsako teh stanovskih zborovanj: trije ognjevitvi govori — vsi so zdaj natisnjeni, str. 228—480! — nato pa vsakemu stanu in poklicu primerni praktični sklepi (v obljubah!).

Udeleženci bodo zdaj v knjigi še enkrat lepo doživeli tisti milosti polni potek zborovanja in se spomnili, kaj so obljubili; tisti, ki se niso mogli

Učitelj pravi....

Vaši čevlji naj bodo vedno v redu, nosite gumi podpetnike na čevljah, ker s tem prihranite denar, a pri hoji ne povzročajo ropota.

PALMA

GUMI-PODPETNIKI
JUGOSL. IZDELEK.

Dobe se pri vsakem čevljarjem mojstru!

Sv. Lenart v Slov. gor.

Sirom celih Slovenskih goric je znana pripovedka o Črnem križu, o katerem je spisal g. dr. Ilanig povest, novomoshnik g. Petančič Davorin pa jo je dramaliziral. Črni križ postavili so v 16. stoletju grofje Herbersteini v spomin nesrečnicam, nad katerimi se je vsled tedanje zablode v Črncem lesu pri Sv. Lenartu izvršila smrtna kazen zaradi čarovništva. Ta križ je sčasoma razpadel, kamen pa so odnesli, med ljudstvom ostal je še samo spomin, kje je stal ta zgodovinski spomenik. Kat. prosv. društvo »Zarja« v Sv. Lenartu je na pobudo predsednika, neumorno delavnega g. kaplana Kordeza Zdravkoto postavilo nov spomenik na podlagi opisa prejšnjega križa. Delo je izvršil mojstrsko kamnosek g. Rozman iz Maribora. Dne 7. junija je bila prava narodna slavnost pri najlepšem vremenu. Čez 2000 ljudi se je zbralo okoli novega okusno ovencanega križa. Po otvoritvi slovesnosti je razložil starčevina sreskega sodišča dr. Ilanig zgodovino prejšnjega in novega križa. Nato je izvršil duh. svetovalc in župnik g. Sinko Franc cerkveni obred s primernim nagovorom. V globoko zamišljenem nagovoru je g. kaplan Kordež razložil pomen tega križa v verskem oziru. Mešan pevski zbor, broječ čez 100 pevcev, je zapel v ta namen zloženo in po organistu Rakuš iz St. Ilje vglasbeno pesem Črni križ. Bil je svečan trenutek, ko se je razlegla ubrana pesem po tihem logu. Po cerkveni slavnosti se je podala množica v bližnji Sv. Lenart, kjer je okoli 150 igralcev vzporedno na prostem, na dvorišču Narodnega doma, Petančičevo »Črni križ«. Igralci so rešili svojo nalogo naravnost mojstrsko. Čez 2000 gledalcev je sledilo igri, ki je postala res že narodna, z velikim zanimanjem. S peljem pesmi »Črni križ« se je zaključila slavnost, ki je bila res pravi narodni praznik in ki ostane vsem v trajnem spominu. Spomenik stoji nad cesto v Črncem lesu, četrt ure pred trgov Sv. Lenarta. Popotnik, ki poluješ skoz ta kraj, ogledaj si ga.

Št. Vid nad Ljubljano

Tukajšnja meščanska šola je dobila prošlo nedeljo novo šolsko zastavo. Blagoslovitev, združeno s slavnostno akademijo, se je izvršila zelo slovesno. Že na predvečer je mladinski pevski zbor počastil kumico zastave go. Ivano Česen na Brodu z živahnimi pozdravnimi pesmicami. Slavnostni akademiji, ki je obsegala več mladinskih nastopov s simboličnimi vajami, deklamacijami in igracijami, kar je prav dobro uspelo, je sledila slovesna blagoslovitev zastave. Obred je izvršil z zelo pomenljivim nagovorom domači g. dekan Zabrej, g. ravnatelj Pečjak pa je nazorno opisal pomen posameznih delov zastave ter se zahvalil darovalcem. Nato je gospodična Cirila Česnova kot namestnica kumice z vznesenimi besedami na mladino pribila zlat žebelj v zastavo. Glinjav prizor so olepšale tudi družice v pestrih narodnih nošah. Blagoslovitev je sledil prieten koncert prvovrstnega mladinskega zbora, meščanske in narodne šole pod spretnim vodstvom pevovodje g. učitelja Jovana. Ob zaključku slavnosti je podal mladini zlatih nasvetov tudi zastopnik društva Sola in dom. Slovenska beseda in slovenska pesem sta našli pri slavnosti popoln izraz. Z državno himno je bila slovesnost zaključena.

murju, bi lahko mi zapisali skoraj o vseh »seljačkih« voditeljih v Sloveniji. O vseh vemo, da so na svojem političnem popotovanju menjali že vse mogoče stranke in prepričanja, da so vedno delali le za sebe in za svoje koristi, nikoli pa za ubog »seljački« narod.

Malo odgovora

Članek v »Slovincu« o tem z dne 9. maja je bil pisan čisto stvarno od strokovnjaka in tudi z dobrim namenom za stvar. Ako bi članek v »Učiteljskem tovarišu« ne bil zgolj pedagog, bi lahko sam ugotovil, da po njegovem konfuznosti izvira le iz majhne korekture pri stavku »iz praktičnega življenja vidimo, kako nepotrebno je vajencu znanje knjigovodstva, spisa, trgovske korespondence in drugih zgolj merkantilnih predmetov«. Za onega strokovnjaka, ki je miselno preštudiral članek v Slovincu je stvar v redu. Članek »U. t.« meni, da je kriv čl. 39 uredbe, če obrt-nadaljevalno šolstvo propada in da se je to že letos poznalo pri manjšem obisku učencev. To nikakor ne odgovarja povsem resnici. Število vajencev je padlo največ le zaradi nezaposlenosti v obrti in splošne gospodarske krize. Obrtniki pa so že danes tako napredni, da polagajo veliko važnost na to, da se njihov vajenec čim bolj strokovno izobrazi. Nekaj seveda je še malomarnih mojstrov in bo treba tudi te prisiliti do enakega mišljenja. Torej članek v U. t. ni povsem dobro orijentiran.

Naivna pa je trditev, da ima samo učitelj pedagog zasluge, da je naše obrt-nadaljevalno šolstvo na vrhuncu in to mogoče le pri nas. Seveda on ne pozna obrt-nadaljeval. Šol. v tujih sosednih državah, ki so približno tudi tako organizirane kot je to opisal članek v »Slovincu« in te dalec prekašajo naše šole.

Po manjnu članarkarja v »U. t.« naj bi mojstri v delavnicah vršili le praktičen pouk po incijativni pedagoga iz šole. To je že precejšnjo domišljija. Ali naj učitelj-pedagog podučuje krojno risanje za oblačilne stroke, dalje risanje za mehanične stroke, za stavbarstvo, mojster pa naj bi smel te stvari vajenca učiti le naulno.

Danes velja načelo, da je za napravo vsakega predmeta najprej treba umeke zamisli; to je treba spraviti na papir in šele od tu v naravo. Komu torej pritiče zamisel in risanje teh predmetov na papir, kalkulacija, koliko in kakšen material naj se uporabi? Ali naj to uči pedagog ali učitelj strokovnjak, ki ima dnevno s tem stvarmi opravka, in ravno strokovnjakov imamo posebno v obrtnih centrih več kot preveč! Ti naj se torej zaposlijo.

Iz načrta za reorganizacijo obrtnega šolstva v Slovincu se jasno razvidi, da gre za usposobitev dobrih pomočnikov. Oni pa, ki hoče postati mojster, pa bo moral dobiti priliko, da se usposobi na obrtno-strokovnih šolah, katerih imamo že precejšnje število. Začasno naj bi se prirejali tozadevni tečaj, ker sicer bodo prihajali k izpitom neposobni pomočniki, kakor se to danes v precejšnji meri dogaja. Tako pečen mojster ne bo delal časti obrtnemu stanu.

Končno članek »U. t.« prezira načrt, češ, da tega sploh ni, dočim je bilo jasno povedano, da se vsaj v večjih obrtnih centrih mesto razstresnega pouka vpelje tečaj z istim številom ur (6—8 tednov), kjer se vajenec popolnoma prilagodi zbra-nemu pouku, ne pa kot danes, ko so s posameznimi urami vse razblini. To je bilo osnovno načelo predloga o reorganizaciji obrt-nadaljeval. — Članarkarja v »U. t.« pa to ne gre v račun, zato smatra celo stvar, da se zebičen namen ter neumestno učiteljsko, kot da bi bili napaden.

Ta reorganizacija je bila mišljena le za strokovne predmete. Gotovo pa je pravilno, da ima tudi pedagog svoj učni delokrog. Mislim, da bosta imela pedagog in strokovnjak dovolj posla.

I. O.

Pridobivajte novih naročnikov!

»Duhovno življenje«, ki izhaja v Buenos Airesu pod uredništvom izseljenškega duhovnika Janca Hladnika, prinaša v št. 105 (za maj) zanimiv pregled lanske slovenske književne produkcije pod naslovom »Kaj nam je leta 1935 nudil slovenski književni trg?« Pisatelj je anonimen.

Poštni vedež. Prva knjiga. Sestavljen in založil Jože Jakše, višji kontrolor poštne direkcije v Ljubljani. Str. 136. Cena 15 Din. — Knjižica obravnava vprašanja, ki se tičejo pošte ter daje navodila, kako je treba ravnati s temi ali onimi pošilkami. So trdke, društva, podjetja, zavodi in zavarovalnice, ki pošiljajo mnogo tiskovin, vzorcev ali poslovnih papirjev, oziroma izdajajo časopise ali knjižne oglase, pa ne vedo — to se pravi, sploh ne morejo vedeti, ker to ni nikjer objavljeno — kateri predmeti se štejejo k eni ali drugi vrsti poštnih pošilk, kaj sme biti pripisano ali priloženo in kaj ne, kako morajo biti zavite, kako opremljene, kako naslovljene, koliko in kako se plačuje itd. To veliko vrzel je sedaj izpopolnil »Poštni vedež«, strokovna knjiga, v kateri so pregledno zbrana vsa določila, pristojbine in tolnačenja o pisemskih pošilkah, vrhu tega pa še točen seznam pošt, telegrafov, telefonov in poštnih zvez v dravski banovini.

V Skoplju je v prevodu Milivoja Sokolica izšla knjiga novel in pesmi »Melankolija« znanega poljskega pisatelja Kazimirja Tetmajerja.

V ponatisu je izšla razprava urednika skopskega »Južnega pregleda« Petra Mitropana »Srpska štampa i početak pripovedačkog rada u Staroj Srbiji«.

Nuščevi Zbrani spisi v Kohnovi izdaji so nazadnje a pet in dvajseto knjigo zaključeni.

Med brošurami, ki jih izdaja Kolarčeva narodna univerza v Beogradu, so pred kratkim izšle: »Muzika od kraja XVI. do XX. veka« (V. Vučković, 8 Din) »Petar Kočić« (Isidora Sekulić, 2 Din) in »Savremeni politički sistemi i shvatanja o državi« (dr. Djordje Tasić).

Sestanek treh držav

Bukareške slavnosti

„Države Male zveze so sedaj lahko mirne“

Slavnostna tribuna

Pred kraljevim dvorom je bila čez noč — v 12 urah — postavljena slavnostna tribuna, njej nasproti tribune za goste. Med obema teče Calea Victoriei, cesta zmagoslavja, po kateri je v dveh urah defilirala vsa II. armada pod poveljstvom generala Prodana. To se lahko pove v dveh vr-

je vihtel svojo maršalsko palico, predsednik Beneš je dvignil ves nasmejan svoj cilindar, knez namestnik Pavle pa skoraj ni trenil od vojske ter je s posebnim in vidnim interesom pozdravljal zastave, častnike in moštvo. Poudarjena in od naroda aklamirana je bila tudi namestnikova čestitka generalu Prodanu po paradi, ki mu je dolgo stiskal roko v znak priznanja in ob navdušenem ploskanju naroda.

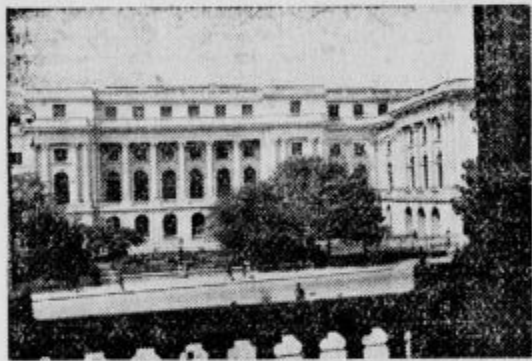
Vladarji gredo z dvora k paradi na slavnostno tribuno

Od leve: CSR predsednik Beneš, kralj Karol, Nj. Vis. knez namestnik Pavle, princ Nikolaj, za Benešem rom. prestolonaslednik Mihail

stah. Toda opisati parade skoraj ni mogoče, toliko barv in uniform se je med seboj borilo pod žganim romunskim soncem! Menda nikjer v Evropi nimajo tako pester armade! Ne samo, da imajo vse vojne formacije vsako svojo uniformo, ki se razlikuje od ostalih po barvi in po kroju obleke, po pokrivalu in obutvi, po našivih in vrvičah, ki prepletajo vse križem kražem močna prsa in pa hrbte, marveč se tudi bataljoni drug od drugega razlikujejo po kakšnem posebnem znaku in so tudi sarže od oficirjev do podčastnikov opremljene vsaka s svojimi drugovrstnimi in drugobarvnimi našivi ali peresi od vseh mogočih ptic in oblik.

Pisana parada

Prve skupine, ki korakajo mimo tribun, so kot najlepša mavrica ali kot zbor tropskih papig. Sinje, rumene, bele, sive, zelene, rjave, črne in rdeče uniforme, vse od iste barve ali zopet neravno pomešane, z rdečimi blačami in belimi škornji ter sinjimi suknjiči, ki jih drže skupaj zlate vrvice in po katerih plezajo mnogobrojni trakovi. Na glavah okrogle čepice — bele, črne, sinje, rumene — ali alpski klobuki z velikanskimi petelinovimi peresi, ki v mogočnih lokih padajo po ramenih in so zopet drugobarvni po bataljoni in po šarži nositelja. Ali visoke črne kučme banatskih kmetov, vse prepletene z našivi in natakneje z raznobarnimi peresi, ali pa sive

Kraljeva palača v Bukarešti

kučme grenadirjev smrti. kopirane po nemških Mackenzonovih smrtnih huzarjih, le da so mnogo-barvne in vise od njih, potem ko so jih parkrat obšle, zlate vrvice, ki elegantno padajo doli po hrbtu. Ali čake, podobne bivšim avstrijskim oficirskim čepicam, vse prekrizane z vrvičami, spre-daj pa z visokimi šopi peres, od krvavoredečih do sinjih in rumenih, ki so lahko tudi med seboj pomešane na isti čepici, tvoreče pušlje romunskih narodnih barv. Ali mogoče čelade, vse pozlačene ali posrebrnjene, ki nosijo zopet posebne znake: greben spredaj, zadaj ali ob straneh; nekatere koničasto sulico po nemškem zgledu »Pickenhaube«, druge četrť metra visoke šope konjskih žim v vseh mogočih barvah, ali srebrne orle na vrhu grebena, ali dolge konjske repe, ki padajo po hrbtu, ali lepe stebričke, od vrhov katerih se vsipljejo doli vse okrog pokrivala bele konjske žime, ki se veličastno igrajo pri vsaki še tako lahni sapi. Ali zopet klobuki skavtov, prevezani z vrvičami, s peresnimi ali žimastimi okraški ali obseki. Končno zelenkaste bojne čelade! Toda teh je malo. Vendar s tem še prav za prav nisem povedal nič. Kajti kje so raznobarni našivi na ramah in rokavih, kje so zlate naramnice, ki se pri navadnih vojakih spreminjajo v zelene, rdeče, sinje itd., kje so pasovi, na katerih na desetine načinov vise bridke sabljice, kje so torbice za patrone, pri oficirjih pozlačene ali celo zlate, pri moštvo pa bele, ki padajo od levega ramena poševno, čez prsi in hrbet in nosijo ljubke škatice pozlačene ali iz belega usnja za patrone ali pa tudi za druge intimne potrebe oficirjev. Kje so sedaj še hlače, dolge... kratke... košate... trdo k nogam prilimane... ki izginjajo v zlatom obšitih škornjih po modni nemški akademiki ali madjarski huzarjev ali v gamašah ali v glaziranih mehkih čevljičkih, obitih z neusmiljeno dolgimi ostrogami. Kje so konji in njihova oprema, sedla, naušnice z barvastimi šopki, z dolgi-mi, raznobarnimi podbradki, v kite spletenimi repi in svetlo očesnimi kopti! Kje junaška prsa lepih častnikov, ki se kar klonijo pod številnimi odlikovanji!

Dve uri je tekla ta čarobna reka barv mimo, dve uri je narod vpil svoje navdušenje in dve uri so vladarji neumorno pozdravljali zastave polkov in moštvo. Kralj Karol, odet v belo obleko,

Motorizirani oddelki armade so defilirali samo po zastopstvih. Zanimanje so zbudili novi težki možnarji in protiletalski topovi najnovejšega izuma. Tankov v defileju ni bilo.

„Države male zveze so sedaj lahko mirne“

tako so se izražale mnoge osebnosti po tribunah, ko so videle, s kakšno udarno in disciplinirano vojsko razpolaga zaveznica Romunija in ki bo uspešno branila ideale, za katere se bori skupina držav Male zveze.

Ko so odšli vladarji, ki je izginila vojska, ko so odbrneli lovi in bombniki, ki so ves čas parade letali nad kraljevo palačo, je narod s podeželja, ki se je pripeljal v svojih pestrih in bogatih narodnih nošah, zasedel ulice prestolice. Ves dan in vso noč jih ima v posesti. Tudi spi po njih. Lepe postave, lepe rase, ki je najbolj postavna in najlepša s karpatskih brd in z obronkov lepe Bukovine.

Vsebinska bukareškega sestanka

Bukareški sestanek je več ali manj manifestacijskega značaja. Ni imel namena izdelati novih političnih smernic, marveč slovesno poudariti in nekako posvetiti dose-dajno politično smer držav Male zveze. — Dokaz za to je dejstvo, da se ga ni udeležil tudi dr. Milan Stojadinović, predsednik jugoslovanske vlade in njen zunanji minister. Nostal pa je iz želje predsednika češkoslovske republike, ki je 16 let vodil MZ in ji dal politično vsebino ter tudi idejno osnovo, in ki je hotel v sedanjem trenutku, ki ga je na banketu 3 vladarjev sam imenoval »za evropsko zgodovino neizmerno usodnega«, osebno poseči v usodo MZ ter jo urediti na starih tiri. Priložnost pa je nudil romunski kralj Karol, ki obhaja letos 6. junija ravno 6 letnico, odkar se je z letalom vrnil iz pregnanstva ter od svojega sina prevzel vladarstvo Romunije, in ki je na ta način imel tudi neoporečen naslov, da zbere okrog sebe zavezniške vladarje k sestanku, na katerem je predsednik dr. Beneš imel željo, da spregovori Evropi, ki ga po 16 letih neprestanega udejstvovanja sedaj, ko se je umaknil na najvišje mesto v državi, nekoliko pogreša pri urejevanju svojih problemov.

Manifestacija treh najvišjih, osebnosti zavezniških držav za skupnost in trdno medsebojno povezanost MZ pa je bila potrebna iz več razlogov. Zadnje čase se je vse preveč pisalo in govorilo o neklih nesporazumih med tremi državami in je izgledalo, da smejo neki politični prekupevalci že računati z njenim razpadom. Resnica je, da obstojajo v nekaterih vprašanjih različna gledanja, kar je razumljivo zaradi zemljepisne lege in svojstvenih potreb posameznih držav. Takšnih razno-likosti naziranj pakt MZ tudi ne prepoveduje, marveč jih izrecno dopušča. Tako lahko Romunija in Češkoslovaška gledata na rusko in italijansko vprašanje različno, kot Jugoslavija. Tako lahko gledata Jugoslavija in Romunija na nemški problem drugače kot Češkoslovaška, tako imata Ju-goslavija in Češkoslovaška lahko drugo naziranje o bolgarski politiki kot pa Romunija. To so mož-nosti, med katerimi se po besedah pakta vse tri države lahko svobodno gibljejo. Svoboda preneha kadar nastopi sporazumen sklep.

Toda poleg teh, recimo drugovrstnih proble-mov, pa obstojajo prvobitni, ki so vsem 3 državam skupni in glede katerih obstoja enotnost v politiki brez vsakega pridržka. Ti problemi pa so sledeči:

Vprašanje reforme Zveze narodov

Zdi se, da se sprito nedvomnega poraza Zve-ze narodov pri abesinskem sporu pojavljata v Ev-ro-pi dve struji, ki imata obe namen »okrepiti Zvezo narodov«, toda z različnimi sredstvi. E-na skupina hoče dati Zvezi narodov eksekutivno moč velesilam in s tem ustanoviti nadvlado velikih držav nad malimi. Male države bi morale svoje težnje predložiti najprej zboru velesil in če bi ta odločil, da je njihov predlog sprejemljiv, šele po-tem bi se začela procedura pred Svetom ZN. — Izvršilno moč pa bi ohranile zopet le velesile sa-

Velikanska parada
Nepregledne množice

me. Druga skupina držav pa se seveda temu pro-tivi in sedaj organizira odpor proti takšnemu po-skusu. Toda ta skupina — to so srednje in male države — še glede naziranj o načinu protiborbe ni edina. Nekatere, med njimi Mala zveza in Bal-kanska zveza, so trdno odločene odbiti vsak po-skus diktature velesil. Zveza narodov naj ostane to, kar je, naj se pa za ujo najdejo še sredstva za bolj učinkovit nastop pakta, kadar bo treba. — Namen bukareškega sestanka spada v to katego-rijo. Načelo kolektivne varnosti (skupne medse-bojne obrambe) je dobilo s tem svoj pečat. Na-čelo absolutne enakopravnosti in enakovrednosti tudi. Iz Bukarešte je šel torej glas 50 milijonov na naslov velesil kot protest, ki ga ni mogoče pre-lišati. Drugo naziranje pa obstoji v tem, da je pač sicer treba poudariti železno voljo srednjih in ma-lih držav, da diktature v mednarodni politiki ne sprejmejo, ampak, da je istočasno treba obrniti hrbet načelu skupne solidarne varnosti ter si za-varovati obstoj z dvostranskimi pogo-d-bami, ki naj jih podkrepijo še sporazumi med generalnimi štabi. Sem je treba uvrstiti namen Beckovega obiska v Belgradu. Bukarešta je sedaj hotela Beckovo politično črto zavrniti in iz Beneševga govora, ki je pravo predavanje o politični filozofiji Male zveze in Evrope, nedvomno zveti ta skrb. Toda v popolnem obsegu to le ni bilo mogoče. Pred Bukarešto že je dr. Milan Sto-jadinović na zboru JRZ v Belgradu povedal, da smo mi nimenja, da se »samo na ZN ne moremo več opirati. Tudi govor našega kneza-naměstnika, ki je po svojem sestavu moštvo in vsebinsko prava politična modrost, ovita v najbolj ljubezni-vo rezerviranost, podčrtava to črto naše zunanje politike. Zato je bukareški sestanek sicer pouda-ril stara načela odnosov Male zveze do ZN, slo-vesno poudaril tudi skupnost naziranj, a sledil je nekako v Beckovem duhu tudi sklep, da se bodo dne 16 junija v Bukarešti sestali šefi generalnih štabov Male zveze, da se pomenijo o medsebojni organizaciji sa-mobrambe, ker je pač zaupanje v Zvezo narodov padlo. Na sprejemu na češkoslovaškem poslanstvu so visoke osebnosti brez ovinkov in za javnost izjavljale, da je skrb za povečanje udarnosti treh zavezniških armad eden najvažnejših sklepov bukareškega sestanka. V tem pravcu se bodo dogodki še naprej razvi-jali in posamezne članice MZ ohranijo pravico, da tudi še naprej z vednostjo zaveznic sklepajo tudi dvostranske pogodbe s tretjimi državami, kot na primer češkoslovaška s sovjetsko Rusijo. Če je Romunija sedaj na osebno prigovarjanje predse-dnika Beneša pristala na to, da gre iskati opore k boljševikom, ni znano. Titulescova ruska politika

ba. Priključene so bile stari državi velikanske pokrajine z drugimi kulturami Transilvanija je kulturno svojstvena. Bukovina ravno tako, isto Besarabija. Trenja med temi posameznimi deli so bila neizogibna, trenja, ki jih je povečala še po-litična razvrstitev romunskih strank. Pred vodi-telji Romunije so lebdeli razni vzori: italijanski fašizem, nemški hitlerizem, da bi z nekim me-dlin posnetkom dosegli večjo notranjo medsebojno povezanost pokrajin, ljudstev in kultur, kar je ne-obhodno potrebno za državo, ki leži med boljšev-iško Rusijo, ki Besarabije še ni pozabila, reviz-ionistično Madjarsko, ki je prepričana, da si bo v kratkem osvojila nazaj Transilvanijo, in Bolgarijo, ki ne pozablja Dobruže.

Tako so bili ustanovljeni kot oficijelna, po-polnoma nepolitična, nobeni stranki podvržena vsedržavna organizacija »Stražarji države«, ki pa imajo v državnem uradu za mladinsko vzgojo svo-je najvišje vodstvo. V vrhovnem vodstvu so pod predsedstvom kralja samega še predsednik vlade, patrijarh, prosvetni minister, vojni minister ter predsedniki organizacije »Stražarjev« in vseh pri-ključenih kulturnih društev s pokrajinskimi obe-ležjem. V »stražarski« organizaciji sodelujejo to-rej 1. »Stražerje«, 2. »Skavti«, 3. športna društva, 4. Transilvanski Orli in karpatski Orli (Soimil), 5. Strelci iz Bukovine in Moldavije in končno 6. Imka (Zveza krščanskih mladeničev in deklet).

Stražerji, kot rečeno, zajamejo že malega 6 let starega otroka in ga ohranijo do 20 let. Kot dr-žavna organizacija uživajo privilegije v toliko, da jih mora podpirati šola, jim dati na razpolago lo-kale in so učitelji obvezani, da jim posvetijo ne-kaj ur na teden. Vzgoja je državljanska, ki ima namen dati Romuniji v prvi vrsti patrijote in pa borce. Sredstva so verska, kulturna, športna. Za-nimivo je, da se Stražerji navajajo po nemškem zgledu prisilnega dela tudi k občeokoristnemu in skupnemu udejstvovanju, kot pogozdovanje, izsu-ševanje močvirij. Mnogo časa je posvečenega tudi skupnemu poljskemu delu v nalašč za to organi-ziranih kolonijah Sodelovati morajo vsi brez raz-like stanu. Tudi prestolonaslednik mora še vedno po cele tedne v te kolonije, kjer se postopa ž njim kot z vsemi ostalimi. Mnogo časa je posveče-nega tudi vojaškemu vajam. Vzgoja je na verski podlagi, službe božje so obvezne ločeno po vero-izpovedih Romunija daje v tem oziru vzoren zgled tolerance, kot je ni menda nikjer v vsedržavnih mladinskih organizacijah.

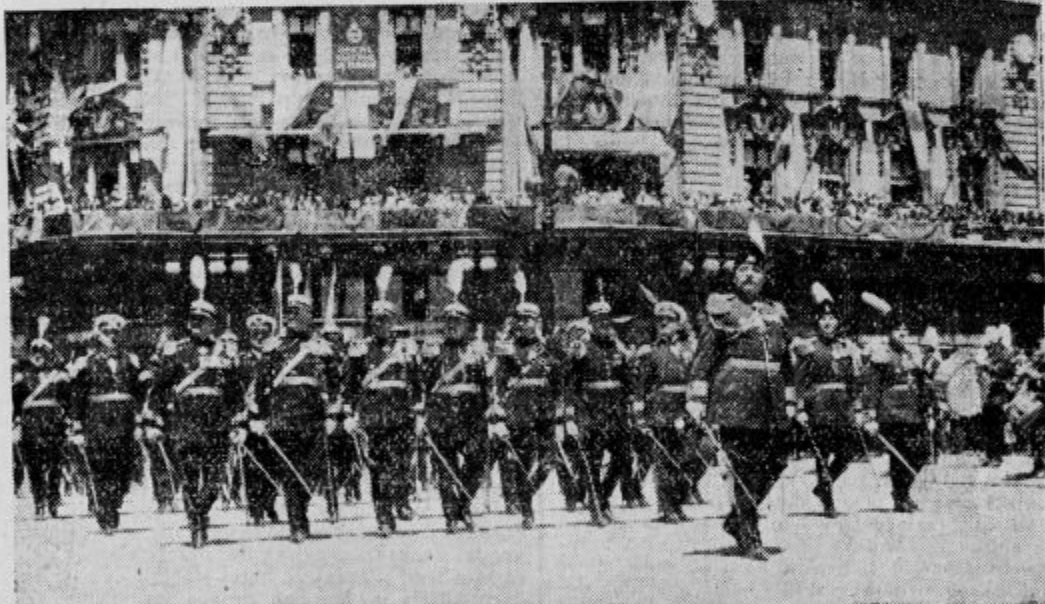
Njihovo geslo je:

Vera in delo
za domovino in kralja!

Njihov medsebojni pozdrav: Zdravje!

Gibanje je toliko zanimivo, da bo treba o njem še bolj podrobno pisati, ker je nekako prvi poskus najti srednjo črto med starimi, na demo-kra-tični osnovi organiziranimi mladinskimi giba-nji in avtoritativnimi, fašističnimi pokreti.

Sijajni del kontročenskega mladinskega tabora so seveda narodne noše, kajti »Stražarji« in »Stražerice« imajo sveto dolžnost, zapovedano od vla-darja, da se z vsemi močmi oprimejo narodnih

Parada: del garde defilirala

namreč ne uživa vsestranskih simpatij v Romuniji — tudi na najvišjem mestu ne! Bukarešta je dala vojaško hrbtenico Mali zvezi!

Vprašanje revizije mirovni-pogodb

V tem pogledu je skupnost popolna, stood-stotna, zajamčena z vsemi silami treh zveznih ar-mad. Mlačnost, ki se je pokazala pri avstrijskem primeru in ki je slabo vplivala, je torej odstranje-na in v vsak podobnem poskus v Avstriji, na Madjar-skem ali kjerkoli na področju Male zveze, bo za-del na trmasti odpor 50 milijonov.

Bukarešta je v tem pogledu zelo resen datum v povojni zgodovini. To je bila naša zadnja be-seda! Torej tista predletna Titulescova prerokba o »možnosti simboliziranja meja med narodi« je pozabljena. Utonila je v najbolj svedeni izjavi ro-munskega kralja pri njegovem zgodnjem govo-ru, da so meje za vse večne čase nedotakljive, kakor tudi ostala vsebina mirovnih pogodb.

Bukarešta torej načelno vsebine politike držav MZ ni spremenila. Bila pa je potreba mini-festacije za utrditev obstoječe smeri brez novih obveznosti.

Temna senca

Pod dojmom nesreče, ki so časopisi že poro-čali o njej, so se slovesnosti nazle vsemu nada-ljevale. Toda praznika je bilo takorekoč konec. Nad poljano je ležala temna senca smrti kot črn oblak in lepi obrazi romunske mladine so bili resni in zategnjeni, narod pa je izgubil vsak smi-sel za navdušenje.

Lep prizor je bil, ko so se vladarji treh držav pokazali na kraju nesreče in delili prve pomoči. Narod in mladina sta jih prišerno pozdravljala. Videlo se je, da mladina v Romuniji stoji tesno ob kralju.

Romunski stražarji

Kdo so ti romunski »stražarji«? Zdi se, da vstaja pri naši sosedih nekak nov pokret, ki v Ev-ro-pi nima primere, ki se še tudi v Romuniji ni zli-l v končnoveljavne oblike, ker je še zelo mlad, a bo dal zanimiv prispevek k mladinskim giba-njem povojne Evrope.

Romunija v današnjem obsegu je nova tvor-

noš. Med 40.000 mladeniči in deklicami jih je na zletu bilo gotovo 15.000 v narodnih nošah, ki so rajske lepe. Koliko zlata se je bliskalo na Koto-čenskem polju v jutranjem soncu, ni mogoče po-pisati. Takšni pogledi so doživeti, ki so v živ-ljenju redka.

Mesec junij — mesec bistrih ljudi

Po koledarju starih Rimljanov je mesec junij šesti mesec v letu. Odkod ima ime junij, ni do-gnano. Mogoče odtod, ker v juniju ves cvete, do-biva vse mlado cvetje. Juvenis pa je pri Rimljanih pomenilo mlado, novo.

Junija meseca imajo zelišča največjo moč.

Ljudsko izročilo pravi tako in še dostavlja, da imajo rastline o kresu to moč, da preženejo zle duhove. To bo pač v zvezi s tem, ker sokovi pomladanskega rastlinstva čistijo kri in oživljajo človeško zdravje. Pravijo pa tudi, da so

junjski otroci posebno bistri.

Neka zelo stara knjiga poroča, da ljudje, ki so rojeni v mesecu juniju imajo bister spomin in so zelo pametni, resni, pošteni, odkritostni, prizadevni in so sovražniki grehov, pijančevanja in žrtja...

Junij — rožnik.

Ze ime pove, da cveto tedaj predvsem rože, to je vrtnice. V srednjem veku je bil 8. junij dan cvetličnih proslav. V Franciji še dan obhajajo ta praznik in v kraju Solenciju izvolijo tega dne najpridnejše dekle za »kraljico rož«. Tega meseca obhajamo praznik sv. Rešnjega Telesa, ko z rožami posipamo pota, koder stopa naš Gospod in so vsa ta pota okrašena z zelenjem in s cvetjem. Še dandanašnji otroci so posebno odlikovani, ko smejo iti »rožice potresate«.

Junij — mesec sonca.

V juniju pričakujemo največ sončnih dni. Letos nas je to upanje skoraj ukanilo. A mnogo je kmeč-kih prislovic o tem mesecu: Ce je rž že ocvetela, ji je treba dosti dežja in toplota, da bo klasje kleno in polno zrnja. — Ce junija dosti grmi, bo letina rodovitna. — A tega meseca se zaeno že prelomi leto; višek je dosežen, že se polagoma bližamo — zimi, ki smo jo komaj šele zapustili. Saj pravimo, da »o kresi se dan obesi«. — Od meseca junija zavisi ves poljski pridelek, pravijo. In še: Ce je junij mazel in moker, bo vsa letina izprižena. — Za letos se tolažimo z besedami, ki pravijo, da je treba pred kresom prosti dežja, a kar ga je po kresu, tisti je šele v škodo!

50 let Zveze francoske kat. mladine

Pariz, junija.

Sest mladih fantov, zbranih okrog Alberta de Mun, je pred 50 leti priseglo, da hočejo Francijo vrniti Kristusu. S par potezami so razdelili karto Francije na šest delov in odšli vsak v svoj del. Teh mladih fantov je sedaj skoro 200.000, in društvo je te dni praznovalo svojo 50-letnico. Če se pred poldnevom leti ni nihče zavedal, da se je zgodilo nekaj odločilnega, današnje slovesnosti pač niso mogle iti neopažene mimo prebivalstva Pariza. Ulice so bile nekaj dni polne mladih fantov veselih obrazov, ki so prišli iz vseh koncev Francije. Pri vseh znamenitostih Pariza si jih opazili, v velik obup prometnih stratinikov, ki so zastoj preganjali gruče fantov, ki so se nemoteno ustavljali sredi ceste, roke v žepih in nahrbtnike na ramah.

Kaj pa je prav za prav ACJF (Association Catholique de la Jeunesse Française)? Dober odgovor je dal na to vprašanje mlad fant v avtobusu, v katerem sem se peljal v mestno palačo, da tam zastopam naše slovenske fante. Razlagal je sprevodniku: »Ves, stari, mi boš že moral povedati, kje naj izstopim? Pariz bolje poznaš kot jaz, saj se cel dan po njem vozim.« Pa so ga vprašali, kaj je to, ACJF. »Ne veste tega? To je nekaj, nekaj — lepega.« Ljudje so se muzali, jaz pa sem mu verjel: to je res nekaj — lepega. Kar vzbujal sem tega mladega bretonskega mornarja, ki je tako ponosen na to, da je kristjan.

Pred rotovžem je že vse živo, tako, kot na franciskanskem mostu, kadar se katera od debelih podgan iz luknje prikaže. V veži že čakajo sluge in me iz roke v roko, skozi dolgo vrsto sprejemnih salonov, pripeljejo v slavnostno dvorano. Tu v zlatu in v svilu vse leskeče se nočijo, bi dejal Gregorčič. Ko si poiščem prostor na pozlačenem stolčku, si ogledujem dvorano in svoje »kolege«. Tako je vse slovesno, da je človeku kar tesno pri srcu. Stene, obložene od vrha do tal z ogledali, odbijajo od vseh strani podobe dostojanstvenih gospodov z odlikovanji na suknjičih. To so Francozi (saj veste, kaj je Francoz: človek, ki poje mnogo kruha, ne pozna zemljepisja in hodi z odlikovanji po svetu; to definicijo so gotovo Nemci iznašli!). Tam doli v levi skupini mladih fantov v kratkih hlačah, so brez sumnje Nemci; le kam so kitare dali! Poleg mene je duhovnik s klobukom, ki spominja na onega, katerega si je Don Kihote pri brivcu sposodil (sicer pa s podobnim klobukom tudi jaz po Parizu pokoro delam, kaj bi govoril), je Luksemburčan. Ko sem prešel na ogledovalne slikarje na stropu, se naenkrat odpre pred nami zavesa, in na odru se pokaže godba republikanske garde v temnomodrih uniformah. Ob enem pa vstopi skozi stranaka vrata cel sprevod škofov s predsednikom mestnega sveta na čelu. Pozdravni govori, kot je pač treba v taki priliki, nato pa v sosednih dvorah majhen prizginek z običajnim šampancem. No, sem si mislil, hvala Bogu, tujci smo odpravljani. Sedaj je pa že čas, da kaj lepšega vidimo.

In res, večerna ura čestitavanja v Notre Dame je že popolnoma pakazala dušo mladih francoskih katolikov. Cerkev je nabito polna, ne samo spodaj, marveč še galerija. V popolni tišini se naenkrat zadaj v mraku pojavi jubilejni prapor, vsaj šest metrov dolg, v narodnih barvah s črnim križem v sredi, in se počasi pomika proti oltarju, postavljene mserdi cerkve pod velikanskim baldahinom. Prizor je čudovit! Pod težko zastavo vzbujeno telo je kot vliho iz bronu. Takoj za njim pa ne dosti manjši prapor posameznih organizacij: študentje, delavci, kmečki fantje, mornarji, svobodni stanovi (zdravniki, inženjerji itd.), ki se postavijo na drugi strani oltarja. Za njimi pa nebrojna množica majhnih praporov, vsak v barvi svojega stanu. Sledi procesija prelato, škofov in kardinalov, in končno še Gospodar, mala bela hostija v velikanski monštranci iz samih biserov, v katerih blešku je hostija še bolj bela in neznatna. Nekdo molí naprej, eveda v zvočnik, množica pa odgovarja, dočim eden pred oltarjem dirigira molitev. Kaj takega še nisem slišal. Sunkoma se trgajo kriki iz mladih grl, silni od bolečine, zaupanja, zahvale in novih prošnja. Od vseh koncev bruha mrak ta vihar hribov pred Njega. Prijatelja, Brata; ki z oltarja odpira svoje roke vsem, ki so obtoženi. In kdo ni obtožen, vsaj po svojih grehih. Od začelka sem se gledal po množici. Vsi ti obrazi, mladi, odločni, izklesani od ela, vsi vzpeti proti oltarju. Prav srednji vek, doba katedral, ki so bile zidane, da takim množicam molitve v nebo dvigajo. Vsi ti tisoči in tisoči imajo eno samo misel v srcu: eno samo besedo na ustih. In ta beseda se dviguje ob silnih stebrih, se ojačuje in pada izpod oboka tja na oltar. In beseda udarja, silna, neizjavljiva. Ti sem si Gospod, naš Bog. Mi Te molimo ljubimo. Jezus. Sin božji. Odpušči grehe naše mladosti, grehe sveta. Verjemo, verjamo vate. Prosimo Te za svetega očeta, za duhovnike, za naše brate, brezposelne, nesrečne. Uči nas, kako naj Te ljubimo. Delavec, kmet, študent, mornar darujejo drug za drugim svoje trpljenje v tovarni, na polju, na morju, skrbi za kruh in za sveto življenje, in množica prosi vedno silneje: sprejmi Gospod, in daj nam v zameno čistost, ljubezen, moč. Mir. Vsak prinaša v te molitve svoje lastne težave, svoje lastne potrebe. Tako nekako je morala med prvimi kristjani liturgija nastajati. Ko človek gleda te mlade fante, kako darujejo svoja življenja za brate delavce, študente, kmete, in kako resno vzamejo to žrtvo, ga je sram ob misli na svoje lastne bridke izkušnje svoje ozkosti, svojih slabosti, svoje nezvestobe. Ne samo enkrat so mi prišle solze v oči, ko sem jih gledal, ne, ki jih svet čaka, da mu vrnejo Kristusa. S stisnjenimi pestmi na prsih prisegajo, da hočejo vse svoje življenje Kristusu posvetiti. Če par dni bodo zopet vsak na svojem delu in bodo s svojo ljubeznijo in s svojimi žrtvami nosili Kristusa med svet, ki ga zavrgel. Ravnotako so šli po binkoštnem prazniku apostoli v svet, vsak na svoj kraj. V kratkem premissljanju je rektor tuluske katoliške univerze pokazal naloge, ki čaka vsakega od nas. Živeti Kristusovo življenje v sebi, in s tem življenjem presnoviti stanove, države, vrniti vero celemu življenju in še materiji. Samo če bomo mi hoteli, bo prišlo odrešenje svetu, sicer je Bog brez moči. Na sovraštvo mi odgovarjamo z ljubeznijo. — Ko sem se vračal domov, sem se čutil reneva v primeri s temi fanti, ki so tako razumeli, da je treba dopolniti Kristusovo trpljenje v odrešenje sveta.

Drugo jutro, na binkoštno nedeljo, so že navse zgodaj napolnile množice ogromni stadion v Parc des Princes. Z vinom in hostijo je množica glasno ponavljala svoje darovanje ob enem s Kristusom, zato pa je v zameno sprejela Kristusovo telo. 60 duhovnikov so na tribunah delilo 25.000 fantom sveto obhajilo. Tako je binkoštno poslanstvo dopolnjeno, in en sam Dub polni vsa ta srca. — Po sveti maši se sprejem delegacij 22 narodov, in govor škofa iz Lurda, ki je podal kratko zgodovino zveze.

vem, zakaj prevz. g. Stepinac ni prišel, čeprav je bil naznanjen). Na gostnem mestu kardinal Verdier, kardinal Bandrillart, kardinal Hlond in kardinal Kasper. Okrog pa laiki, duhovniki, škofje vseh jezikov, tako nekako, kot množica na binkošti v Jeruzalemu. K sreči, da je kardinal Verdier samo po francosko nazdravil, ker sicer bi se ne izgovoril tako hitro, kod sveti Peter, češ, da je šele dovela ura jutraj, ko pošten kristjan še ne pije. Od svojega mesta sicer nisem videl no dvorani, pa saj sem imel prijetno družbo. Sedel sem na levi strani pariškega pomožnega škofa, ki mi je razlagal, kako bi radi komunisti na vsak način pridobili zase mlade katolike. Na levi sem imel za sosedo patra Le Rog od Mednarodnega urada dela v Ženevi, in s katerim sva si že stara znanca. Zato sva se pa tudi prav od srca smejala poljskemu poslaniku, vkljenjenemu v visok ovratnik, ki mu je očitno apetit jemal Nasproti mi je sedel Mgr. Zhanel, glavni češki izseljenški duhovnik, s katerim sva se menila o rajnem gospodu Klobovsu in o frontu na Plavi (saj nisem poznal ne enega ne drugega, pa nič zato!), dočim se je njegov sosed, papežev komornik, v rdečem fraku (takšnem, kot jih jagri v jeseni na slovesnih obedih nosijo), le bolj krožniku in cigari posvečal. Pa sva bila le vesela s sosedom na levi, da so bile napitnice končane, in da sva mogla zopet med fante, kjer je manj slovesno, pa tem bolj prisrčno.

Samo kam iti? Ob item času ima vsako posamezno društvo (študentje, delavci i. t. d.) svoje zborovanje na raznih krajih mesta. S pomočjo filozofije svi prišla do zaključka, da o bilokaciji ni govora, vsaj dokler nisva svetnika. Bo že treba, da se odločiva za eno samo zborovanje. Pa sva se odločila za JOC, delavsko mladino. Tu je največ ognja in požrtvovalnosti, morda se ga bomo še mi malo pridobili. Zimski cirkus je že nabito poln. Ija do kletk pod stropom, odkoder v mirnem času s reflektorji svetijo. Zraven pa hrum in se muzika povrh. V obupu porabim še zadnje sredstvo. Polegmen prijatelja za seboj in mu raztolmačim narčrt: Vi zastopate Društvo narodov, jaz pa Kranjce. In res, celotna delegacija je kot dobila prostor poleg častne tribune, kjer je stoloval maronitski nadškof iz Beyroutha. Jaj, kako je bobnela himna: Močni v pravici, čisti, veseli, ponosni, strnimo vrste in pojdemo za klicem Kristusovim Govor za govorom, igre, petje in vse se trese od ploskanja in klicev. Govorniki, mladi delavci, razlagajo uspehe organizacije, in povdarjajo program: Mladi — Delavci ponosni svojega stanu. — Kristjani, udje Kristusovi. Množica hrumi, vstaja, vriči. Da težko delo nas čaka, in zato smo ponosni. Bog hoče naših rok, našega srca — tu smo. Veselja pijani, da smo mi še posebej izbrani od Kristusa, da sledimo tridesetletnemu njegovemu trpljenju v delavnici da nesemo Njegov evangelij med brate, da za Njim stopimo na križ, katerega svobodno vzamemo na rame, in da damo življenje, kapljo za kapljo, za to, da bodo naši bratje deležni božjega življenja.

Stanovanjska politika Nemčije

Vprašanje zidanja lastnih domov pri nas

I.

Vsa gibanja, ki so usmerjena proti obstoječemu družabnemu redu imajo svoj večji ali manjši raison d'être v — slabih materialnih razmerah najširših plasti naroda. V tem so si na jasnem vsi resni sociologi in socijalni delavci sedanjega časa. Vendar pa se razlikujejo nazori mnogih socijalnih doktrinarjev v tem, ali naj se usmeri vse socijalno delo v izboljšanje materialnih razmer, ali pa naj se sedanjim celokupnim družabnim razmeram z novim — komunističnim. Prvi, ki so se z vsjo silo vrgli na proučevanje vzrokov socijalne mizerije in na delo za njih odstranitev, so bili solidaristi, kateri so prepričani, da sedanjí red najboljše odgovorja kulturnemu človeku, da je treba delati na odstranitvi vseh izrodov tega reda. Slednji, socijalisti in med njimi prvi klicar revolucije, sam Karl Marks pa so videli v težkih materialnih razmerah delavstva uspešno sredstvo, da se pride do revolucije. Zafo so čisti marksisti sami s svojo destruktivno tektiko pospeševali porast bede in socijalne mizerije med proletariatom, ker so bili prepričani, da samo nezadovoljen proletarijat, samo lačen delavec, ki nima ničesar izgubiti, bo sposoben voditi borbo revolucije. In v tem se Marks res ni motil. Sodobni sociologi vseh vrst nezirajo pa so si edini v tem, da se pri tej točki razhajajo njihova pola. Delavec, ki ima zadostno hrano, ki ima svojo hišico z vrtom, nima nobenega smisla za revolucionarne doktrine. »Domovinski čul se ne vcepila ljudem z frazami, marveč z deli, kliče antipod Karla Marksa, vodja narodnega socijalizma, Adolf Hitler. No, brez dvoma ni v teh besedah ničesar originalnega, in nam je treba samo vzeti v roke števila dela katoliških sociologov, da se prepričamo o tem. Vendar pa se moramo ustaviti nahoče pri sami aplikaciji tega Hitlerjevega gesla, ker nam dejstva iz najnovejše dobe nove Nemčije, dajo prav boš v tem, da je mogoče izvršiti socijalno delo velikega štila edino le s pomočjo državne oblasti. Nič ne bomo prehravali, ako trdimo, da je vse ono, kar je narodni socijalizem v Nemčiji dobrega izgradil, pratorbava krščanskega duha in krščanske kulture čeprav se najbrže sam narodni socijalizem tega niti ne zaveda, gotovo pa ne priznava. Elementi krščanstva so nepobitno dokazani tudi v delih narodnega socijalizma, čeprav jih narodno-socijalistični paganizem zanjaka. To omenjamo mimogrede, da bomo lažje razumeli narodno-socijalistični pokret, ki ga krščanstvo popolnoma utemeljuje otklanje, ker so vsa sredstva, med njimi tudi ona krščanske kulture, vprežena v cilje nemške rasistične in poganske ideologije. Narodni socijalizem je v stvari do skrajnosti potencial svoj delavnost na vseh tishih socijalnih področjih, kjer se je čutil najbolj ogroženega in kjer je pričakoval največjega odpora. Zato se tudi ne smemo čuditi, ako se je pojem socijalne politike, kol funkcije ene in iste državne oblasti v novi Nemčiji popolnoma drugače izoblikoval kol pa na primer v drugih državah. Ne sme nas tudi presenečati dejstvo, da se je pojem socijalne politike v novi Nemčiji resnično približal edino pravi nemu pojmu — ki so ga očitali teoretično že pred Hitlerjem mnogi solidaristi, tako na primer zlasti Francoz Leon Bourgeois, kajli nobenemu narodu v kulturni Evropi se ni še tako mudilo, kot sedaj nemškemu, da stvori socijalno soglasje, ne iz kakih etičnih, marveč iz čisto rasistično-političnih motivov. Za vsakega človeka, ki se zanima za socijalna in kulturna vprašanja, bo tedaj zanimiva ugotovitev, da je zavzela v novi Nemčiji socijalna politika prvo mesto in to pred vsemi ostalimi politikami v ekonomiji. Vsak ukrep, ki ga izda vlada rajha in ki ima za posledico finančno ali gospodarsko obtežitev naroda, mora dobiti svojo soglasnost od resnoga ministra za soci-

Ali ni ta zavest otroštva božjega živa, konkretna, ognjevit, kot so jo imeli ti tisoči mladih apostolov — pa do današnjih komunistov, ki dostikrat bolje vedo, kaj je krščanska ljubezen, kot pa katoličani samili vredna, da človek zavriška in zapoje. Ali reveži, ki od papirja živimo, le preradi pozabljamo, da je Kristus predvsem — življenje. Pa je tudi nas prijel ta ogenj in smo peli in kričali z množico (za en teden je moj glas hripav od tega, pa nič ne de; pa zakaj bi človek enkrat ne zakričal v svet, da ljubi svojega Boga; saj ni nikjer rečeno, da je to treba povedati tako sramežljivo, kot bi sam sebi ne verjeli). Govor predsednika belgijskih žostov me je posebno navdušil. Saj od tam so tudi žostili doma. Če me ne bi bilo sram, bi povedal, da so mi prav nevarno solze prišle v

Nemčije in da si znamo raztolmačiti dejstvo, kako je bilo to mogoče, da so komunisti in marksistične mase najmočnejšega in najinteligentnejšega stanu železničarjev in njih železne organizacije, faktorkoč čez noč skopnele in da so poslali nemški železničarji po svoji veliki večini — Nemci in samo Nemci!

Ako popolnoma izločimo socijalno akcijo Hitlerjevega socijalnega programa od njegovih rasistično-političnih ciljev, potem nam ne preostaja drugega kol to, da skušamo to akcijo tudi v naši državi, v razmerju z našimi razmerami in močmi posnemati.

II.

Vprašanje zidanja malih delavskih, uradniških in nameščenskih hišic ni pri nas samo socijalno, marveč tudi gospodarsko vprašanje. Pri nas ne obstoja problem pomanjkanja sirovin in gradbenega materiala niti vprašanje pomanjkanja kvalificiranega delavstva, niti kako drugo tehnično vprašanje, ki bi prišlo resno v poštev pri reše-

Pri hitri hoji ob sončem pomladanskem dnevu

Vas popolnoma obvaruje pred sončarico

NIVEA

ki hladi in osvežuje ter prepreči preveliko transpiracijo.

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co.
d. s. o. j., Maribor.

oči, ko je fant v nerodnih besedah pripovedoval, kako zna 100.000 belgijskih žostov ljubiti svojega Boga. Tako so na letošnji Veliki petek sklenili, da bodo skupno darovali svoje trpljenje za delavce. Ob treh popoldan je vsak žost v svoji delavnici ustavil stroj, se odkril in kleče združil svojo žrtvo z ono, katero je na Golgoti dovršil božji Delavec. In ko so to videli tovariši, socialisti, komunisti, so istotako ustavili stroje, sneli čepice in spoštljivo umolknili. Taki ljudje bodo svet izpremenili!

Tako mladi fantje vseh stanov rešujejo socijalno vprašanje. Vsa v samem sebi razviti polnost božjega življenja, da bo ena sama ljubezen družila eno samo Telo Kristusovo, in delati za to z vsem svojim bitjem, z žrtvijo, delom, molitvijo, zgledom. Ob enem pa se boriti z vsemi močmi, da pride ljubezen na zemljo, ki bo že razorana in izravnan po pravičnosti, ker brez pravičnosti ni ljubezni, ne brez ljubezni pravičnosti. Kot pravi geslo zveze: Sociaux parce que chrétiens, socialni, ker kristjani.

vanju velikopoteznega načrta za zidanje deset-tisočev hišic in domov za delavce in uradnike. Obstoji morda finančno vprašanje? Pri tej točki se bomo pozneje ustavili. Za enkrat poudarjamo samo načelo socijalnosti to je načelo, da pri taki velikopotezni akciji ne igrajo finančna sredstva prav nobeno vlogo, ako prevladuje pri vodu državne politike socijalno načelo, ker vemo vsi, da se tudi pri obilnih finančnih sredstvih, ko so že vse najnujnejše potrebe saturirane, nihče ne spomni na obsežnejše financiranje prave in čiste socijalne akcije, ako se socijalna politika trefira kot pastorka. Zato je popolnoma odveč izgovor, da bi bilo na primer za zidanje kakih 50.000 delavskih in uradniških hišic po cel državi, nemogoče najti potrebnih sredstev, kakih pet milijard dinarjev. Mi pa trdimo nasprotno. Za 150.000 uradniških in delavskih hišic bi bilo dovolj deset milijard dinarjev, porazdeljenih na 10 let po eno milijardo letno. In še ta znesek je za polovico previsok, ako vpoštevamo, da bi mogla država, banovine in občine prisločiti na pomoč z brezplačnim odstopom kamenja, peska in lesa iz d-r žavnih in samoupravnih kamenolomov odnosno gozdov. Ako bi država za to svrho dovolila izredni popust na železnih za prevoz tega materiala in ako bi država s svojimi arhitekti in inženjerji vodila to veliko gradbeno in socijalno akcijo. In kje bi se našel ostali denar? Za zidanje 150.000 uradniških in delavskih hišic bi bilo potrebnih 500 milijonov dinarjev prvo leto. Za ta denar bi se zezidalo v prvem letu 15.000 hišic na ta način, da bi 150.000 delavcev in uradnikov prispevalo po 2000 Din letno ali 166.66 Din mesečno, ostanek 200 milijonov pa bi dali domači privilegirani in privatni denarni zavodi in zadruge kol dolgoročno posojilo, za katerega bi jamčila država in tudi plačevala obresti. Odujitev teh hišic bi se zakonsko omejila vse do izplačila dolga, ki bi bil knjižen kol hipoteka na hišah. Država bi stavila v svoj vsakoletni proračun izvezno vsoto za pokrilje eventualnih za vsako sezono izgrajenih 15.000 novih hišic. Nastane vprašanje, ali se bodo naši ljudje, ki bi plačevali po 166.66 Din mesečno skozi deset let, da pridejo šele čez eno, dve ali deset let do svojega doma? Na to vprašanje ni težko odgovoriti. Treba nam je pogledati le naše zavarovalnice, katerim se je posrečilo spraviti skupaj stoinsotmilijonske rezerve premije med našim narodom, kar dokazuje, da naš narod mnogo bolj čeni bodočnost od sedanjosti. In če morajo danes plačevati tisoči in tisoči visoke obresti za najeta posojila, ki jih lakorekoč davijo, bodo tem prej pristali desetiški na to, da zidajo svoje domove v ugodnejših okoliščinah, v katerih bi odpadli nepotrebni izdatki za obresti in dobiček graditeljev. Ta ideja je popolnoma nova in originalna. Povezati sistem zavarovanja s sistemom graditve hišic in vkalkulirati v račun verjetnosti (smrt) izvesten odstotek za la riziko v amortizacijsko vsoto, bi bila kompromisna formula za rešitev tega velikopoteznega socijalnega načrta, ki bi se s pomočjo državne soudeležbe in brez dvoma z ogromno udeležbo socijalno šibko stoječih slojev popolnoma posrečil. Kako nesrečna je bila politika večjih denarnih zavodov in zlasti državne Hipotekarne banke in tudi mnogih drugih zavodov in ustanov, ki so gradili velike stanovanjske palače in kasarne, se vidi po tem, da se vse te investicije socijalno niso »rentirale«, gospodarski in finančni efekt njihovih investicij pa je samo tam pokazal ugodne uspehe, kjer je zmogala spekulacija nad socijalno in kjer je kapitalistično načelo postopilo ob zid vse obzire na moralo in pravičnost. Da je taka stanovanjska politika vse prej kol narodno-politična in socijalno-pomirljiva, ni treba še posebno poudarjati. Država ima v tem odigrati svojo najvažnejšo vlogo. Pod njeno iniciativo naj bi se ustanovil poseben združni zavod za zidanje hišic, v katerem bi se država finančno in nadzorno udeležila. V to zadruge bi se vplačevali deleži delavstva in uradništva za zidanje njihovih domov, vse ostale finančne operacije pa bi se vršile s pomočjo finančnega aparata države. Zidanje hišic bi se porazdelilo na posamezne banovine v enakem številu letno, a vršni red zidanja bi se določil vsako leto z žrebom, tako da bi koncem desetega leta bili vsi člani izžrebani.

V najtežjih ekonomskih stiskah so se vedno rodila velika dela. V najtežjih socijalnih stiskah so znali najti vsi življenja zmogni narodi izhod in leka za ozdravljenje. Eno kol drugo je danes slučaj. Zato smo dolžni, sebi in narodu, da po zgledu socijalno in kulturno naprednejših držav poiščemo sredstev in načinov, da se odstranimo ekonomske in socijalne nevarnosti, ki nam grozijo. n—g.

Pri napetosti

lenivosti črev, preobilni želodčni kislini in zastoj zolca pomaga prirodna

Franz-Josefova

grenka voda.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15183, 25. V. 35.

POCENI KOT ŠE NIKOLI!

1 kg keksov Din 14—
1 kg čokolade Din 30—
Torbica s keksi Din 19—
Sadni žele bonboni 10 dkg Din 3—

Pločevinasta doza s keksi Din 19—
Ogrska salama Din 36—
Wogererjeva šunka stalno na zalogi

Izbrane najfinejše kavne
mešanice vedno sveže
na zalogi,
1/4 kg od Din 15— naprej

Ve ica izbira
domačih in
francoskih vin
in likerjev

Artur Koest

DELIKATESE - COLONIALE

Ljubljana - Nebošičnik

Eau de Cologne

Soir de Paris

deluje na živce prijetno in osvetojuče, po-
veča odporno silo ter ima fini in nežni
vonj parfuma „Soir de Paris“. V vsem
delovanju je kot parfum, a ne stane več
kot dobra kolinska voda.

BOURJOIS
PARFUMEUR-PARIS

Gospodarstvo

Gostilničarstvo v naši banovini

Kot na vsakem vselej tako je tudi letos OUZD priredil posebno razstavo slik in grafikonov o stanju in razvoju naše povojne gostilniške obrti. Podatki se seveda nanašajo samo na one obrate, v katerih so zaposleni zavarovanju zavezani gostilniški uslužbenci. Manjše gostilne in krčme, v katerih je zaposlen sam gospodar v statistiki OUZD-a, niso zapopadene.

Iz razstavnega gradiva posnemamo tele podatke. Do svetovne gospodarske krize v letu 1931 je zaposlenost napredovala, in sicer od 2757 do 3521 uslužbenec. Po svetovni gospodarski krizi se je pa zaposlenost v glavnem polagoma dvigala. Trenutno imamo kakih 3300 zaposlenecv. Do napredovanja zaposlenosti dokazuje, da se naša tupska industrija sicer počasi toda solidno dviga. Upamo, da bo to trajalo tudi v bodoče.

Druga slika kaže mesečno gibanje gostilniških uslužbenecv, in sicer za vsak spol posebej. Od me-

Od oktobra pa do meseca maja je število gostilniških uslužbenecv moških kot ženskih quasi stacionarno. Moških gostilniških uslužbenecv imamo v tem času približno 800, ženskih pa približno 2200. Proti koncu meseca maja se začne sezonski dvig, ki postaja v juniju in avgustu vsakega leta zelo intenziven. Maksimum zaposlenosti dosežemo vsako leto meseca avgusta. Moških gostilniških uslužbenecv je namreč tedaj približno 1100, ženskih pa približno 2600. Naslednja dva meseca, t. j. septembra in oktobra sezijska zaposlenost zopet rapidno pade na gori omenjen stacionaren nivo.

Zaposlenost narašča

Po poročilu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je znašalo v maju povprečno število zavarovancev 87.428, kar pomeni v primeri z majem lani povečanje za 6861, v primeri z aprilom letos pa za 4.057. To je ugodno znamenje. Naslednja tabela nam kaže gibanje zaposlenega delavstva v prvih 5 mesecih lani in letos:

	1935	1936
januar	72.688	75.087
februar	72.415	76.551
marec	74.018	79.447
april	77.412	83.371
maj	80.567	87.428

Poleg tega je še omeniti, da je povprečna delavska zavarovana meza narasla od aprila na maj 1936 od 22.35 na 22.47 din, dočim je znašala aprila in maja lani 22.43 din. Po dolgem času je letos zavarovana povprečna delavska meza višja kot lani ob istem času, kar kaže na izboljšanje delovnih pogojev.

Zaradi zvišanja povprečne mezde je tudi narasla skupna zavarovana meza. Znašala je v maju letos 1.964.231 din, aprila letos 1.863.450 din in maja lani 1.807.410 din.

Zdravstvene razmere so se v maju poslabšale, saj je od aprila na maj odstotek bolnikov narasel od 2.6 na 2.66, dočim je maja lani znašal 2.54 odstotka.

400 milijonov nabav v Nemčiji

Na seji gospodarskega finančnega odbora ministrov 9. junija od 5 do 8 popoldne je bil sprejet predlog uredbe o odkupu in normiranju cen oljarij ki ga je predložil kmetijski minister. V najkrajšem času bo predlog predložen ministrskemu svetu v definitivno odobritev.

Razen tega so na seji sprejeli predlog prometnega ministra o izvršitvi nabav v Nemčiji za potrebe gradbene in strojne službe državnih železnic (obnova investicijskih objektov in vznožja parka) v višini 400 milijonov Din na podlagi pooblastil v čl. 66 finančnega zakona za l. 1936-37.

Odbor je razpravljal tudi o nekaterih drugih resornih vprašanjih.

Kontrolne knjige uvoznikov

Belgrad, 10. junija. AA. Finančni minister je izdal ta-le odlok:

1. da se predzadnji odstavek čl. 16 pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami izpremeni in glasi: uvozniki so dolžni voditi po predpisnem obrazcu kontrolno knjigo, kamor morajo med drugim zapisovati po kronološkem redu datum uvoza, vrsto in količino vsake partije uvoženega blaga, vrednost blaga, ime tujega pošiljalca, čas in način plačila;

2. da so vsi uvozniki dolžni, počenši s 1. avgustom 1936 voditi kontrolno knjigo, ki bo imela te-le stolpce: a) na levi strani uvoz blaga: 1. redna številka, 2. datum ocarinjenja blaga, 3. število carinske deklaracije, 4. država, iz katere se je blago uvozilo, 5. država, iz katere je uvoženo blago po poreklu, 6. inozemski prodajalec blaga, 7. sedež inozemskega prodajalca blaga, 8. datum izdaje originalne fakture, 9. valuta, ki se nanjo glasi originalna faktura, 10. znesek originalne fakture, b) na desni strani plačila: 11. datum izvršitve plačila, 12. način izvršitve plačila (kliring) deviz itd., 13. pooblaščenec zavod, preko katerega se je izplačilo izvršilo, 14. njegov sedež, 15. valuta, v kateri se je izplačilo izvršilo, 16. višina tuje valute, 17. usrežajoča vrednost v dinarjih in 18. pripombe.

Največja zavarovana meza gostilniških uslužbenecv se seveda v mestu Ljubljana in sicer znaša Din 23.66. Nato sledi Kranj-okolica, v kateri je vključen Bled, z Din 21.28. Nato pride Maribor mesto z Din 20.43, Celje mesto z Din 19.26 itd. Povprečna meza gostilniških uslužbenecv v vsej dravski banovini je znašala leta 1935 Din 20.10 in je znatno manjša od povprečne mezde vseh zavarovancev OUZD-a, katere je znašala tedaj Din 24.09. Račun zavarovane mezde gostilniških uslužbenecv se nanaša na 3143 zavarovancev (brez vajencev), zaposlenih v 1136 obratih.

Četrta slika prikazuje zemljevid gostilniških in kavarniških obratov po srezih dravske banovine. Avtonomna mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj so pri tem vključena v svoje okoliške srece. Največ obratov in uslužbenecv je v Ljubljani (226 obratov z 956 uslužbenci). Nato sledi Maribor z 173 obrati in 586 uslužbenci. Nadalje sledi Radovljica (Bled) z 101 obratom in 382 uslužbenci itd.

Dobro bi bilo, da bi imeli v dravski banovini v vsakem oziru enotno statistiko. Poleg OUZD-a imamo še trgovsko in bolniško podporno društvo s približno 6000 zavarovanci. Med OUZD-om in tem društvom ni nobene statistične kolaboracije. Nadalje ima Zbornica za trgovino, obrt in industrijo tudi posebno evidenco vseh gostilniških obratov, tudi takih, ki pri OUZD-u niso zavarovani. Ta razcepjenost je kriva, da nikdar ne moremo dobiti popolnoma precizne slike o gospodarskem stanju in razvoju naših posameznih industrij.

3. Uvozniki so dolžni podatke o vsaki nabavi blaga takoj po izvršenem ocarinjenju zapisati v kontrolno knjigo; to imajo izvršili v kronološkem redu kakor tudi podatke o plačilu, ko bo izvršeno.

4. Uvozniki so dolžni vse uvozne dokumente, iz katerih so prenesli podatke v kontrolno knjigo in vso korespondenco, ki je s tem v zvezi, hraniti najmanj pet let od dneva izvršitve carinjenja blaga in jih na zahtevo kontrolnih organov dati vsem na razpolago.

5. Nevpisovanje v kontrolno knjigo, čeprav ene same fakture, neredno vodenje kontrolne knjige ali nevpisovanje vseh podatkov ali uničenje dokumentov iz točke 4 tega odloka se bo smatralo kot priprava za prikrivanje deviznih kršitev in se kaznuje po zakonu o kazenskih sankcijah.

6. Bančni in valutni oddelek bo natisnil kontrolne knjige in bo njih prodajo uvoznikom vršil preko davčnih uprav. Vsak uvoznik je dolžan pri pristojni davčni upravi dati potrdilo kontrolno knjigo, zakar bo plačal pristojbino po tar. št. 167 pristojbinskega zakona.

Plačilni promet s Španijo

Belgrad, 10. junija. AA. Finančni minister je izdal ta-le odlok: Pooblaščen Narodno banko kraljevine Jugoslavije: 1. da lahko uvede protokol o plačilih, sklenjen med kraljevino Jugoslavijo in špansko republiko v Madridu 15. maja 1936 kot sestavni del trgovinske pogodbe istega dne; 2. da počenši s 1. junijem 1936 izda klirinške ččke, s katerimi se potrdi znesek, ki ga plača Centro de Moneda na Španskem v korist jugoslovanskega kornistika. Ti klirinški ččki se lahko realizirajo izključno s prodajo na borzi za plačila na Španskem v skladu s protokolom o plačilu z dne 15. maja t. l.; 3. da izda potrebna navodila za izvršitev vseh transakcij o plačilnem prometu s Španijo.

Spor naše države z Losingerjem

Poročilo smo že o sporu naše države s tvrdko Losinger, ki je, kot znano, gradila železniško progo Požarevac-Kučevo, pred haaskim mednarodnim sodiščem.

Poročilo stalnega mednarodnega sodišča za april, ki je te dni izšlo, navaja, da je švicarski pooblaščenec v sporu dne 21. aprila predložil sodišču pripombe in zaključke švicarske zvezne države kot odgovor na odgovor naše vlade na tožbo. Švicarska vlada je nimenja, da jugoslovanski ugovor proti tožbi ne drži in da se naj sodišče izjavi, da je pristojno za reševanje tega spora, kar je ravno naša vlada osporavala. Švicarji so nadalje zaprosili za določitev novih rokov za odgovore.

Po čl. 31. statuta sodišča je jugoslovanska vlada imenovala dr. Milana Zoričiča, predsednika upravnega sodišča v Zagrebu ter bivšega člana saarske vlade in člana stalnega razsodišča, v tej zadevi za svojega jugoslovanskega sodnika.

Eksekutivna prodaja delne Tekstilane. Z ozirom na včerajšnji notico o eksekutivni prodaji delne Tekstilane, dodajamo na podlagi naknadnih informacij, da se dotična prodaja nanaša na delnice, ki so radi znižanja na eno petino prvotnega zneska ostale brez vrednosti, ki pa so se morale eksekutivno prodati radi končne likvidacije konkurzne mase, v katero so spadale.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Karla Josipa, trgovca v Mariboru, narok za sklepanje poravnave 26. junija 1936, oglašiti se je do 20. junija 1936.

Železobetonski nadvoz v Mednem. Banska uprava razpisuje za gradnjo železobetonskega nadvoza v km 629.461 državne ceste v Mednem licitacijo za 4. julij ob 11 popoldne v prostorih sekcije za gradnjo drž. ceste Ljubljana-Kranj. Proračun znaša 479.500 din.

Odlog plačil je dovolilo kmetijsko ministrstvo Vzemni posojilnici v Ljubljani, r. z. z. o. z., za 6 let, od 19. maja 1936 dalje, obrestna mera znaša za stare vloge 2%, računajoč od 18. maja 1934.

Občni zbori. Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvode, d. d., v Ljubljani 26. junija ob 9 v posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke. Na dnevnem redu je tudi izprememba pravil. — Stavbna družba v Ljubljani 26. junija ob 11 v Kreditnem zavodu in Delniška trgovska in industrijska družba Hartner v Murski Soboti 23. junija ob 10 v Prekmurski banki.

Industrija platnenih izdelkov, Jarše. Glavnica 10, upniki 16.65, investicije 11.2, dolžniki 8.3, zaloge 7.5, čisti dobiček 0.55 milij. din.

Stavbna družba, d. d. v Ljubljani, izkazuje za leto 1935 neznatno povečanje upnikov od 54.3 na 54.5 milij., med aktivni pa nedovršene stavbe s 23.8 (22.7) milij., ter dolžnikov 22.5 (22.7) milij. Izguba za leto 1935 znaša 75.000 din, za 1934 pa 44.000 din.

Italijanski bankovci v inozemstvu Italijanska vlada je izdala dekret, po katerem so morajo pri italijanskih konzulatih v inozemstvu deponirati vsi italijanski bankovci in državne blagajniške nakaznice do 30. junija. Konzulati bodo bankovce poslali Italijanski banki, kjer se bodo vpisali v dobro na brezobrestnem vezanem računu. Lastniki teh računov dobe dovoljenje deponirane vsote porabiti v Italiji.

Odtok zlata iz Švice. Pod vtisom francoske valutne krize se je v prvem tednu meseca junija zlati zaklad Švice znatno zmanjšal. Od 30. maja do 5. junija je padel za 57.7 milij. frankov na 1425.8 milij., dočim se je istočasno devizni zaklad povečal za 0.77 na 3.34 milij. frankov. Otok bankovcev je znašal dne 5. junija 1265.5 milij., obveznosti banke po vidu pa 343.7 milij. frankov.

Dobave. Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 17. junija t. l. ponudbe za dobavo požarnih ventilov in holenderjev. — Gradbeni oddelek ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 12. junija ponudbe za dobavo raznega platna in cunj za čiščenje; do 16. junija za dobavo elektromotorjev; do 19. junija za dobavo razne železnice. — Strojni oddelek ravn. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 15. junija ponudbe za dobavo 230 parov cokelj z lesenimi podplatji; do 27. junija za dobavo regulatorjev, generatorjev in raznih delov za vagonsko električno razsvetlavo, legiranega jekla in raznega električnega inštalacijskega materiala. — Dne 30. junija t. l. bo v pisarni referenta inženjerja štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za popravilo konjušnice v Mariboru.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 11. junija: 8 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 9. Napoved časa, poročila, objava sporeda. 9.15 Slovensko zvonjenje. 9.30 Prenos I. blagoslova. 9.45 Operna glasba (Radljski orkester). 11 Literarno-glasbeni akademija. (Recitacije in plošče) 12 Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 12.30 Kaj želite, to dobiti (plošče po željah) 13.30 Otroška ura (gdč. Manica Komarova) — oddaja je prekinjena do 17. ure). 17 O planšarstvu (g. lug. Lambert Muri). 17.20 Vesela glasba (Radljski orkester) 18 Calderon: Misterij sv. maše (dnevni radijske igralske družine). 19 Napoved časa, poročila, objava sporeda. 19.30 Nac. ura: Jugoslovanski olimpijski odbor (Mazanovič iz Zagreba). 19.50 Plošče. 20 Prenos opere iz Ljubljane. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Matija Bravničar). V II. odmoru: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Petek, 12. junija: 11 Soliska ura: Od krpe do papirja. Ogled Platinikove papirnice v Radečah (g. Rudolf Bratko). 12 Po naših domačih stezah (plošče). 12.45 Vremenska napoved, poročila. 13 Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15 Vojaske godbe igrajo (plošče). 14 Vremenska poročila, borzni tečaj. 15 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30 Nac. ura: Vera kot faktor v nacionalni vzgoji (g. urednik Fran Terseglav). 20.10 Zenska ura: Gospodinska šola za gostilniško obrt (za. Milica Krotova). 20.20 Operetni venčki. Poljota za. Ribičeva in g. Gostič s spremljevanjem Radljskega orkestra. 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Cetrtek, 11. junija: Belgrad I.: 20 Simfonični koncert orkestra kraljeve garde. 22 Tamburice. — Belgrad II.: 14.05 Meničevce predavanje "Obiranje opila". — Zagreb: 20 Prenos iz Belgrada. 22.15 Plesna glasba. — Dunaj: 19.25 Verdijeve opere "Otello". 23.20 Plesna glasba. — Budimpešta: 20 Fauchoisova komedija "Uboji Mavrica". 22.15 Jazz. 22.25 Ciganska glasba. — Trst-Milan: 17.15 Petje. 20.35 Simfonični koncert. 22.15 Zabučna glasba. — Rim-Bari: 17.15 Instrumentalni koncert. 20.45 Puccinijeva opera "Tosca". — Praga: 19.05 Ljudski koncert. 20 Jesenska igra "Deveta dolina". 21.30 Violina. 22.30 Stramel. — Bratislava: 19.05 Vojaske godbe. 20.10 Nac. ura: Vesela žena windsorske. — Varšava: 19.30 Poljska glasba. 21 Poljske narodne. 21.30 Klavir. 22.15 Zabavni koncert. 22.30 Plesne plošče. — Berlin-Stuttgart: 20.10 Svabsko-bavarski večer. — Köln: 20.10 Simfonični koncert. 20.10 Vojaske pesmi in korale. — Hamburg: 20.10 Blonove skladbe. 21.30 Ples godal. — Lipsko: 19 Simfonični orkester. 21 Tor-nisova igra "Rembrandt". — Monakovo: 20 Plošče. 21 Gayeva igra "Besen invalid".

Petek, 12. junija: Belgrad I.: 19.50 Baletna godba. 20.10 Narodne pesmi. 21 Prenos iz Zagreba. 22 Brahmovske skladbe. — Belgrad II.: 14.05 Kulundričev predavanje "Moreskine". — Zagreb: 20 Koncertni večer. 22.15 Radljski orkester. — Dunaj: 19.30 Zabučna glasba. 21.05 Simfonični koncert. 22.10 Plesna glasba. 24 Plošče. — Budimpešta: 19.40 Simfonični koncert filharmonične družbe. 22.30 Plošče. 23.20 Plesna glasba. — Trst-Milan: 20.35 Zbor. 21.30 Komorni koncert. nato plesna glasba. — Rim-Bari: 17.15 Plesna glasba. 20.35 Leharjeva opereta "Carjevič". — Praga: 20.05 Solarski zbor. 21 Orkestralni in vokalni koncert. 22.15 Plošče. — Varšava: 19.30 Poljske narodne pesmi in ple-si. 21 Simfonični koncert. 22.15 Plesna glasba. 23 Salonska glasba. — Berlin: 20.10 Klavir. 20.30 Beethovnov slavnostni koncert. — Köln: 20.10 Vojaske pesmi. — Frankfurt: 20.10 Danajski nemški skladatelji. — Stuttgart: 21 Vojaske godba. 24.2 Baročna in romaniška komorna glasba. — Monakovo: 20.10 Večer nemške umetnosti. — Strasbourg: 20.45 Offenbachova opereta "Roparji".

Borza

Dne 10. junija 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 8.94 do 9.04, na zagrebški borzi pa je neznatno popustil na 8.90—9.00 ter je ravno toliko notiral tudi v Belgradu. Grški boni so beležili v Belgradu 29 denar. Angleški funt je ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 249.20—250.80. Španska pezeta je v Zagrebu beležila 6.7250—6.8250, v Belgradu pa 6.95.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 13.83—14.03, v Zagrebu na 13.7850—13.9850, za ultimo junija 13.70—13.90, za medio junija 13.40 do 13.60, za ultimo julija 13.45—13.65. V Belgradu so bili nemški čeki 13.75—13.95.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2976.00—2990.60
Berlin 100 mark	1756.08—1769.95
Bruselj 100 belg.	743.46—748.52
Curih 100 frankov	1424.22—1431.29
London 1 funt	220.33—222.39
Newyork 100 dolarjev	4368.92—4405.23
Pariz 100 frankov	289.89—291.33
Praga 100 kron	182.04—183.15

Celotni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 1.895.531 din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.36, London 15.5225, Newyork 309.25, Bruselj 52.25, Milan 24.35, Madrid 42.175, Amsterdam 208.95, Berlin 124.50, Dunaj 57.20, Stockholm 80.05, Oslo 78.025, Kopenhagen 69.30, Praga 12.79, Varšava 58, Rudimpešta 60.50, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.8275, Buenos Aires 0.85875.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 81.50 do 83.50, agrarji 48—49, vojna škoda promptna 357 do 360, begluške obveznice 67.50—68.50, 8% Blerovo posojilo 83.50—84.50, 7% Blerovo posojilo 73.50 do 74.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 84.50 do 85.50, 7% stab. pos. 82. den.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 82—84, agrarji 47 den., vojna škoda promptna 358 den., ultimo junija in julija 357 den., begluške obveznice 67 den., 8% Blerovo posojilo 83.50 den., 7% Blerovo posojilo 73.75 den., 7% posojilo Drž. hip. banke 85 den. — Delnice: Priv. agrarna banka 228 den., Trboveljska 125 den., Isis 10—12.50 (10), Osj. sladk. tov. 125—145.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 82—83, agrarji 48.25—48.75, vojna škoda promptna 357.50—358 (358), begluške obveznice 68.10—68.25 (68.25, 68), 67—67.25, 8% Blerovo posojilo 83.25—84.50, 7% Blerovo posojilo 74—74.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 85—86. — Delnice: Narodna banka 6380 bl., Priv. agrarna banka 228—228.50 (229, 228.50).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. okol. Sombor 117 do 119, ostala pšenica neizpr. Otrubi bč. 98—100, srem. in ban. 96—98. Vse ostalo neizpr. Tendence neizpr. Promet srednji.

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Začetek ob 20.

Cetrtek, 11. junija: Prva legija. Izven. Cene od 14 Din navzdol.

Petek, 12. junija: Mladi gospod bel. Red Cetrtek, Sobotna, 13. junija: Vesela bojla pot. Izven. Globoko znižane cene od 14 Din navzdol.

OPERA: Začetek ob 20.

Cetrtek, 11. junija: Sevilijski brivec Izven. Cene od 30 din navzdol.

Petek, 12. junija: Produkcija operne šole Državnega konservatorija. Izven. Cene od 15 Din navzdol.

Sobotna, 13. junija: Otello. Gostuje Marij Simenc Red A.

Naznanila

Ljubljana

1 Na I. produkciji operne šole ljubljanskega državnega konservatorija so uvrščeni v spored poleg odlokov iz Fidelis, Rusalka in Glumčevci tudi trije plesi. Ruski ples na glasbo Čukovskega plesista Zelenkova in Prelj. Furiant iz opere Prodana nevesta plesajo Zelenkova, Hraščevića in Prelj. Baranovičeva Kolo pa plesajo Burkarlova, Avguštinova, Korunovičeva, Milkeva, Mlejnikova, Šimenčeva, Ročnikova, Poljanarjeva, Hraščevića, Jugova in Pavlovičeva. Piese je nastudiral baletni mojster ing. Golovin Produkcija je v opernem gledališču v petek 12. t. m. ob 20. Predprodaja vstopnic od 15 din navzdol pri dnevni blagajni in opernem gledališču. II. operna produkcija pa bo v poljedelju due 13. junija.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5 in pol 9 "Parado smeja" in "Krvavi obračun". Danes ob 3 po znižani vstopnici samo "Krvavi obračun". Jutri ob pol 9 "Ti si moje sonce" in "Hijene oceana".

1 Pesko društvo "Zvezda" v Mostah ima v petek 12. t. m. ob 8 zvečer v Ljudskem domu redno pevsko vajo za mešani zbor. Udeležba obvezna, da se pomenimo radi izleta.

1 Sestanek članov Društva rokodelskih pomočnikov in Društva mojstrov radi udeležbe pri Slovinskih praznikih v Mariboru bo v petek ob 8 zvečer v Rokodelskem domu (prilike, levo).

1 Vozno službo imajo lekarne: danes: dr. Plečič, Tyrševa cesta 6; mr. Hobevar, Celovška cesta 62; mr. Gartner, Moste. — Jutri: dr. Kmeč, Tyrševa cesta 41; mr. Trnovec, Moste; Mostni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Drugi kraji

Artike pri Brežicah. Prosvetno društvo javlja, da je igra "Miklova Zala", ki bi se imela vršiti v nedeljo 14. junija ob 8 zvečer v dolinici pod župniščem polje-žena radi mnežnega vremena in hladnih večerov na nedeljo 12. julija ob 8 zvečer.

Tinček in Tonček kot detektiva

78.

Nehvaležnost je plačilo tega sveta.

Čez nekaj časa pa je Tinček dejal:
»Nemara pa le ne bo tako hudo. Predlagam, da jo mahneva k cirkuškemu ravnatelju in mu razloživa vso to reč po pravici in resnici. Nagrado nujno potrebujeva za nov čoln.«
Cirkuški ravnatelj je stal pred šotorom, ko sta dečka dospela tja.
»Dober dan, gospod ravnatelj!« ga je pozdravil Tinček.
»V važni stvari prihajava k vam. Veste, midva sva tista dva dečka, ki sta ujela vašega leva. Prišla sva po nagrado.«

Pa sta slabo našli! Ravnatelj ju je srepo pogledal od glave do nog in zarentačil:
»Paglavca nemarna, jaz vama bom že pokazal, kaj se pravi, norčevati se iz poštenih ljudi! Ali mislite, da sem tako neumen in vama bom kar na besedo verjel? Takale zelenca — pa bosta leva ujela! Poberita se mi izpred oči, sicer vaju prematim, da bo grdo!«
Rekli ju je razkačeni mož zgrabil za ušesa in ju kot dva mlada zajca vlekel za seboj.

Opozorjamo na

MALI OGLASNIK

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Po volji Vsemogočnega se je ločil od nas in odšel po svoje plačilo k Bogu

Gorše Martin

posesnik, Sp. Brezovo pri Višnji gori.

Kakor je bilo njegovo življenje verno in Bogu vdano, tako je tudi umrl, pokrepan s svetimi zakramenti za umirajočce, dne 9. junija 1936.

Pogreb bo v petek 12. junija ob osmih zjutraj.

Spod. Brezovo-Višnja gora, dne 10. junija 1936.

Františka Gorše roj. Skrijanec, žena; sinovi: Martin, kaplan, Anton, Franc in Janez; hčere: Františka, Marija, Alojzija in Ivana; zetje, sinahe in ostalo sorodstvo.

Za pomlad!

Ostanki Mariborskih Tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni.
»Paket serija S« vsebina: 15—21 m prima oksfordov, touringov in čelirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/o« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečve (Dirndl), v najlepših barvah, predpasniki itd. — Vsak paket poštne prosto samo 107 Din. — Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljnina, žensko, moško in namizno perilo, barvasto, ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinjšega belega blaga. — Neprimeren vzamem nazaj in zamenjam. Dalje nalcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. — Vzorci brezplačno.

»Kosmos«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvofakova cesta št. 1.

Zanimalo Vas bo,

da ima trdka

R. Miklauc

„Pri Škofu“

na zalogi vse vrste

SVILE

kot crep de chine, crep marocaine itd. v najnovejših modnih vzorcih.

Cene zelo ugodne!

Obleke klobuke, perilo itd. nudi ugodno

Jakob Lah, Maribor

Glavni trg 2.

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V SLOVENCU

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik „SLOVENEČ“, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

Janko Češnik

modna in manufakturna trgovina

Ljubljana - Lingarjeva ulica

Nudi letne modne novosti v volnenem kot svilnatem in perlnem blagu za ženske obleke, kostume, plašče. Priznana najboljši nakup kamarna, ševnata, lodna za moške obleke in površnike.

Oglejte si zalogo!

Krajevni šolski odbor v Retečah pri Školji Loki razpisuje

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo

za oddajo zidarskih in težajskih, tesarskih, krovskih in kleparskih del pri novi šoli v Retečah na dan 24. junija 1936.

Ponudbene pripomočke dobe interesi vsak dan od 8. do 14. ure pri upravitelstvu narodne šole v Retečah pri Školji Loki.

Predsednik: Luskovec Urban I. r.

Poslovodja: Vidic Edvard I. r.

Zahvala.

Iz srca zahvalimo vse, ki so našega papana

profesorja

Evgena Jarca

pokropili in zanj pomolili.

Zahvala vsem, ki so cvetje darovali in vsem, ki so šli z njim zadnjo pot. Bog plačaj vsakemu, ki je rajnkemu ob življenju ali ob smrti storil dobro delo in vsakemu, ki mu bo z lepo mislijo zagovornik pred večnim pravičnim Sodnikom.

V LJUBLJANI, 10. junija 1936.

Zalostna žena, otroci in drugi sorodniki.

L. Ganghofer:

108

Grad Hubertus

Roman

»Prosim, k Brucknerju, pa takoj! Našega fantka je prišlo v grlu in ne more do sape.«

Zdravnik je skočil v sobo, vzel klobuk in torbo ter se odpravil za dekle na pot. Brez spraševanja je vedel, zakaj ga kličejo. Ze tedne je hodil neumljeni smrtni angel otrok po vasi od hiše do hiše. Od pusta je obogatelo pokopališče za sedem novih majhnih grobov.

Ko je doktor uro pozneje zapuščal Brucknerjevo hišo, ga je pospremil gospodar do ceste. Lorenc je hodil upognjeno ko starec, njegovega obraza je bila samo kost in koža. Skrbil je zime so mu pobelile glavo, njegove oči so gledale nestalno in žalostno.

»Oglasim se spet po kosilu in na večer,« je dejal zdravnik, »držite se natančno tega, kar sem ukazal. In predvsem: dekla se mora z obema drugima otrokoma preseliti v podstrešno sobo, na noben način ne smeta priti v doliko z bolnim dečkom.«

»Za božjo voljo,« je s težavo spregovoril kmet, »ali kaže že tako slabo, gospod doktor? In ni več nobenega upanja?«

»Dokler živimo, smemo se vedno upati. Pomirite se Bruckner! Toda malo pozno ste poslali pome.«

Kmetu je potegnilo glavo med ramena. »Kakor je pač človek. Mislil sem si, revše se je prehladilo, in krehla zato pomalem.«

»Predvsem potrebujete sedaj za otroka zanesljive postrežnice. Dekla mora skrbeti za oba druga otroka in ne sme prihajati k bolniku. Kako bi bilo z vašo sestro? Dekle je zanesljivo in zna

negovati otroke. To ste videli pri Ančici. Če bi prišla Mali, bi bilo pač najbolje.«

Bruckner je odločno odkimal. »Mali je sedaj pri svaku, ki sestre ne more pogrešati.«

»Tako? No, morda homo o tem še govorili. Po kosilu se spet oglasim.«

Zdravnik je krenil naravnost na pošto in oddal brzojavko: »Amalija Bruckner, Horgau. Bratu je nevarno zbolel otrok. Potrebujem vas za stregbo. Doktor Eisler.«

Na večer sledečega dne se je pripeljala Mali s potovskim vozom k Brucknerju. Tudi njej se je poznalo, da je prebila trdo zimo. V skrbeh je preletela s pogledom bratovo hišo, in plašilo jo je, ker ni prišel nihče, ko je voz obstal. Na dvorišču je srečala moža z zavihanimi srajčnimi rokavi, ter v modrem predpasniku. Baš je stopil iz hiše in imel v roki zložitiv meter, ki ga je zapirali — mojster mizar. »Tako?« je dejal. »Ali si prišla tolažiti brata? Baš sem vzel mero. Malo revše ne potrebuje dolgih desk.«

»Jezus!« je zavpila Mali in prebledela. Spustila je svoj sveženj na tla in stekla v hišo.

V izbi je bilo živo mračno. Kamra iz hiše je bila odprta in soj sveč je skozi vrata obseval kmeti, ki je sedel na klopi ob mizi in držal roke na kolenih. Počasi je dvignil spacični obraz. »Ti? Tako? Ti si?« Tudi nenaadni sestrin prihod ga ni mogel zbuditi iz njegove tope bolečine. Z roko je pokazal proti kamri. »Poglej, kdo leži tam notri. Kamor stopi moja noga, ne zraste več nobena bilka. Vse vzame svoj konec.«

Vedno bolj temno je bilo v hiši in vedno bolj svetlo so žareli v kamri mali, plešoči zubli sveč.

Brat in sestra sta prebedela vso noč, do jutra.

Drugi dan popoldne je prišel duhovnik a cerkovnikom. Četrte ure pozneje je bilo vse opravljeno. Tistih par sosedov, ki so šli za malo rakvijo na pokopališče, je povabila Mali na sedmino: naročena je bila v točilnici pri Jezerskem dvoru. Pogrebi

so zasedli eno samo mizo in dobili piva in žganja, kruha in sira. Pri drugih mizah so pili čolnari in blapci, ter se pri citrah in polnih vrčih malo brigali za smrt, ki so se je oni v tistem kotu spominjali po stari šegi s pijačo. Toda čim bolj se je večerilo, čim bolj je dim tobaka zastiral motno izpodstropno luč, tembolj živo je postalo tudi pri pogrebnih: moške so govorili o kupčiji, ženske so se spominile na lepi »grofovski pogreb« v pretekli jeseni. »Da, če umrje grof, ta ima dobro.«

Molče je sedel Bruckner v tem vedno večjem šundru in praznil en kozarec za drugim. Z vedno večjo skrbjo ga je opazovala sestra. Ko so minile ure, kolikor jih je iz spodobnosti morala prebiti za sedminko mizo, mu je zašepetala v uho: »Lorenc, pojdiva domov!«

S komolcem jo je odrinil. »Zaliti moram. Ah me bo pa ugonobilo.«

»Lorenc, bodi pameten. Pojdi domov k svojim otrokoma!«

»Pusti me! Imeti moram nekaj, kar mi pomiri kri. Ali piti ali latinsko loviti. Puške se več ne dotaknem. Bo moralo pomagati pač žganje.«

Mali je mrtvaško bledega obraza segla vsakemu gostu v roko in s pojemajočim glasom rekla bratu: »Pridi kmalu za menoj, Lorenc, kajne?«

Ko je stopila iz točilnice, ji je udaril zagaten sunek vetra v lice in se ji zagnal v krilo. V temnem jezerskem kotlu je zamoklo brundalo in godlo. Jug!

Ze je hotela Mali prečkati pristajališče, ko je čula, da je nekdo pristal, in videla, da je stopila iz čolna moška postava s puško in gorsko palico. Prestrašena se je stisnila v temo k prvi čolnarski uti. Zdaj je začela tudi lovčev glas, ki je govoril a čolnarjem. Brez potrebe se je bala. Bil je grof Egge, ki se je vračal sam iz lovske kočje na Hubertovo.

Mali je stekla čez pristajališče. Še preden je prišla domov, je zabučal vihar z vso silo na do-

lini. Skodle so letale s streh, v krošnjah brstečega drevja so pokale trhle veje, v tulež vetra se je mešal ropot padajočih desk in rožljanje odprtih naokne.

Pri Brucknerjevih so bila vsa okna temna. Mali je stopila v vežo in je v silnem vetru mogla le s težavo spet zapreti vrata. V hrušču in truscu, ki je bučal okoli hiše, je čula, da joka v zgornjici otrok, in karajoči glas dekle. Mali je odhitela po stopnicah in stopila v temno izbo. »Toda, čuj vendar. Zakaj si pa v temi z otrokoma? Zakaj ne prižgeš luči?«

Jokajoč je pritekla Hanica k svoji teti in se ji obesila za krilo. »Boli me, teta Mali, tako me boli tu notri.«

»Kje, dragica, kje te boli?«

»Tu notri!«

Mali, ki v temni izbi ni mogla videti, je prestrašena stegnila roko in otipala, da drži otrok svoj prstek na vratu. »Marija in Jožef!« Nekaj hipov je stala ko okamenela. Potem je zavpila: »Spravi otroka v posteljo. In daj mi sem Ančico!« V obupnem strahu je iztrgala najmlajšega otroka dekl iz rok in planila z njim iz izbe, po stopnicah in iz hiše proti sosedu. Tam je udarila s pestjo po vratih in zavpila: »Sosed!«

Odprla je stara kmetica.

»Za svetlega Boga te prosim, sosed, vzemi mojo Ančico v hišo. Pri nas doma ne sme več ostati. Zdaj je prišlo že Hanico.« Ne da bi čakala na odgovor, je stisnila Mali otroka sosedu v naročje in se obrnila nazaj proti domu.

Vihar je bučal vedno huje. V Brucknerjevem vrtu se je hreščeče podrla jablana, ki je imela že več let nagnito debljo.

32. poglavje.

V temnem drevoredu so brestne veje sunkoma tleskale ena proti drugi — kakor stebila borečih se jelenov, je menil grof Egge, ko je zaloputnil železna vrtna vrata za seboj.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Restavracijsko kuharico perfektno, za sezono v zdravilišču, iščem za takojšnji nastop. Predstaviti se je osebno ali pismeno do 16. t. m. Naslov v vseh poslovalnicah Slovenca. (b)

Krojaškega pomočnika

zmožnega, samo za veliko delo, takoj sprejemem. Janko Kogelj, Loka pri Zidanem mostu. (b)

Frizerka

dobi službo. Hrano in stanovanje v hiši. Rakovec Ivan, Jesenice - Fužine. (b)

Zastopnike

za prodajo posrednikov, brzojavnikov itd., iščem. »Persons«, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Klavirska inštrukcija

Kdor bi poučeval klavir deklico v počitnicah, dobi v letovišču cel penzijo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Na deželi« št. 8329. (b)

Mizarskega pomočnika

za pohištvo in polturo sprejme v službo Anton Trebar, mizarstvo, Zdravica 5, p. Križe, Gorenjsko.

Sprejem deklet

vajeno vseh gostilniških opravil, predvsem natakarskih, za dobro idočo gostilno. Prednost imajo dekleta iz Savinjske doline. Ponudbe na: Mimi Cvek, gostilna Radeče. (b)

Poslovodjo

mlajšega, sprejme takoj tovarniško podjetje za samostojno vodstvo izdelave in ekspedicije. Potreben vložek v gotovini 20.000—30.000 Din. Mesečna plača 1500 Din in premije. — Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Vodja« št. 8572. (b)

Iščem pomožno natakario

za nekaj dni. Gostilna Cinkole, Kopitarjeva 4, b

Mizarski pomočnik

(predelavec), ki bi bil pripravljen prevzeti v akord večje mizarsko delo, se sprejme. Črtni list nepotreben. Les, stroji in orodje za več mizarjev je na razpolago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Akord« št. 8563. (b)

Zaposlitev dobi

reven dijak čez počitnice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Počitnice«. (b)

Spretno šiviljo

takoj sprejemem za stalno. Rožina, Zg. Šiška 50. (b)

Vezalko cvetja

zanesljivo in pošteno — sprejemem 1. julija. Adolf Vatovac, Ambrožev trg 3.

Hišnik (-ca)

pošten, dobi sobo s številnim. Naslov v poslovalnici »Slov.« Celje pod »Za gospodarja«. (b)

Stalno službo

nudimo gospodom proti fiksumu in proviziji, ki žele za naš zavod delovati v Celju in njega okolici. — Ponudbe posredniki »Slov.« Celje pod »Odlično vpeljana domača zavarovalnica«. (b)

Mlado deklet

za vsa hišna dela sprejemem. Illich, Maribor, Slovenska 5. (b)

Velika tekstilna tovarna na Hrvaškem išče za svoj kazino z več gostilniškimi prostori in dvorano sposobnega restavraterja.

Pogoji: prvovrsten, agilen strokovnjak, dobra kuhinja. Obširne ponudbe na upravo Slovenca pod števil. 8529.

Zidarskega mojstra

s polno koncesijo, se kže vpeljanemu podjetju sprejme kot družabnik. Ponudbe na oglasni odd. »Slovenca« pod »Prometno 36« št. 8581. (b)

Službe iščejo

Starejša ženska

vajena kuhe in vseh hišnih del, pridna in poštena, išče službo. Gre za manjšo plačo kamorkoli. Ponudbe upravi Slovenca pod »Mirna« št. 8490. a

Služkinja

vajena samotnoje mešč. kuhe išče službo k dvorali trčlanski družini. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Samostojna« št. 8531. a

Pisarniška moč

išče mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marljiva« št. 8560. (a)

Samostojna kuharica

išče službo, najraje na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8539.

Sluga

zmožen vsakega dela, s prvovrstnimi spricvali in referencami, želi kake zaposlitve v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Priden in pošten« št. 8498

Vzgojiteljica

zanesljiva, vzame nekaj otrok na morje z ali brez staršev. Ponudbe upravi »Slov.« pod: »Slovenska, hrvatska in nemška konverzacija« št. 8605. (a)

Pouk

Dijake-otroke

sprejemam na počitnice. Dobra hrana, strogo nadzorstvo, nemška in francoska konverzacija. Pripravljen za ponavljalne izpite. Cena zmerna. — Vošnjak, Ptuj, Mestni vrt.

Stanovanja

Trisobno stanovanje

se odda takoj ali s 1. julijem v bližini Jelačine. Dolenjska cesta št. 85. Polzeve se pri Jeršinu — Rudnik št. 18. (c)

Dvosobno stanovanje

prilagojeno tudi za lokal, oddam takoj ali za 1. julij. Tržaška c. 19. (c)

Trisobno stanovanje

s kopalnico in pritlikline, komfortno, se odda za takoj ali 1. julija. Polzeve in ogleda se v Gregorčičevi ulici 17 b, II. nadstr.

Dvosobno stanovanje

oddam s 1. julijem v Zg. Šiški. Zelo ugodno. Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 8586. (c)

Dvosobno stanovanje

se odda na Tyrševi cesti št. 93. (c)

SOBE

Gospodično

sprejemam na stanovanje. Bučar, Pred škofijo 21/II.

Oddam opremljeno sobo

v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8552.

TUDI TI SE POSLUŠAJ NAŠIH

malih oglasov, o katerih gre glas po Sloveniji, da imajo vselej najpopolnejši uspeh. — Mali oglasi v »Slovenca« so najcenejša in najuspešnejša reklama za vsako stroko trgovine in obrti.

Opremljena soba

zraven uradniške menze, poseben vhod, elektrika — se odda za 250 Din. Prečna ulica 8. (s)

Lepa, zračna soba

se odda solidni osebi v Gledališki ul. 16, vrata 21.

Veliko prazno sobo

in majhen prostor za kuhinjo oddam za julijem. — Mestni trg 11-I, Ciglič.

Meblov. ali prazna soba

se odda. Linhartova ulica 28. (s)

Dve gospodični sprejem

v svo oskrbo v veliko in svetlo sobo s klavirjem, zelo ugodno, kopalnica. — Strossmayerjeva ulica 4-I, desno. (s)

Vnajem

ISČEJO:

iščem gostilno v najem, najraje na Gorenjskem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Podjeten« št. 8499. (m)

ODDAJO:

Dobro idoča gostilna s prenočiščem za tuje in prostori za mesarsko obrt, v podeželskem mestu, se odda v najem s 1. septembrom. Interesenti naj se oglase v upravi »Slovenca« pod št. 8439. Resni ponudniki zvedo takoj nato pogoje pismeno ali ustno. (n)

Velik, lep salon

z balkonom in še eno večjo sobo, na prometnem kraju, primeren za pisarno, razstavni prostor, slikarski ali fotografski atelje, društvo, za reprezentance in slično, se takoj odda. V isti hiši se odda tudi lep trgovski lokal. Polzevedbe: Plešničar, Miklošičeva 10. (n)

Auto-motor

Ce avto svoj stari pravi avto motorja bi znebil se rad, kupcu ti nudim prazen Slovenec najmanjši invari

Ugodna prilika!

Motorno kolo znamka »Motosacoche«, 500 kub. O. H. V., generalno popravljen, nova pnevmatika, model lanskega leta, se zaradi bolezni takoj prodaja. Ponudbe na ogled oddelke »Slovenca« pod: »Ugodna prilika 8526«. f

Tovorni avto

Chevrolet 3½ tonski, rabljen, se ugodno prodaja. Vprašati: Cesta 29. oktobra št. 24. (f)

Hranilne vloge

podeželskih zavodov članice Zadruga zveze, večji znesek, kupimo proti gotovini. — Ponudbe upravi Slovenca pod »Dobro plačamo« št. 8580. (d)

20.000 dinarjev

iščem v vknjižbo na prvo mesto. Protivrednost 180 tisoč Din. Naslov v upr. Slovenca pod št. 8587. d

Glasba

Prodaj avtomatičen gramofon His Masterce Voice. Ponudbe na oglasni odd. Slovenca pod šifro: »Tudi na knjižnice«. (g)

Denar

Družabnika za trgovino

na deželi, tik samostana, iščem. Pripravno za starega upokojenca. Naslov v upravi Slovenca v Mariboru. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10.

Stalna eksistenca

se nudi osebi, katere razpolaga s gotovino 150.000 Din. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Družabništvo« št. 8584. (d)

Intervencije

v vseh zadevah pri vseh oblastnih in ministrstvih izvršuje hitro in uspešno: Gospodarsko-pravna pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7-I. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Informacije, inkaso

hitro izvršuje: Informacijski zavod, Ljubljana, Selenburgova 7-I. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

Preproga »Mekka«

informacije: Ljubljana - Selenburgova ulica št. 7, I. nadstr. (r)

LETUVIŠČA

Begunje-Lesce pri Bledu:

Milo alpinsko podnebje, krasna okolica, kopališče, Okrevališče za živce in srce. Cene zmerno. Penzija Vila »Jugoslavija« in Restavracija »Begunjska«.

Vilo na Bledu

opremljeno, 5 postelj, kuhinja, pritlikline in vrt. Ugodno oddam za sezono v najem. Informacije dobite v trgovini Zupan - Bled.

Gostilna »Prodnik«

letovišče - Kamniška Bistrica. Nudi lepe sobe, senčnat vrt in krasno izprehajališča. Pension od 30—36 Din. (L)

Obrt

Električne instalacije

za luč, moč, signale in vsa v stroko spadajoča popravila Vam izvrši solidno povzroč

IVAN MIHELČIČ

elektrotehnično podjetje Ljubljana

Borštnikov trg št. 1

Telef. 27-04.

Plise, entel, ažur, gumbe

gumbnice, monograme — izvrši takoj Matek & Miček, Ljubljana, poleg hotela Struželj. Zepni ročni, plenice, ročna dela. (t)

Kupimo

Hlode

jelšove, javorove, lipove, brez grč, 30 cm premera od 150 m naprej, kupujem. Ponudbe upravi Slovenca v Mariboru pod: »Franko vseh postaj«. k

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Kupimo drobilec

v takoj obratozmožnem stanju, velikosti 250 do 350 mm. Ponudbe upravi Slovenca št. 8350. (k)

Sode

od 600—800 litrov, dobro

ohranjene, vsako množino kupimo.

»Malina« d. z. o. z.

Ljubljana VII.

Staro medenino

kupi Jugo-Lutz - Ljubljana VII. (k)

Prodamo

Več rabljenih voz

in konjsko opremo prodaja Gospodarska zveza, Ljubljana, Tyrševa c. 29. (l)

Železna otroška postelja

ugodno naproday. — Illich, Slovenska ulica 5, Maribor. (l)

Šivalni stroj

pogreznjiv, z okroglim čolničkom, ki tudi šitika — nemški fabrikat — poceni naproday. Nova trgovina, Tyrševac esta 36. (l)

Kolesa

kromirana in ponikljana, nemški fabrikat, po 750 Din. Nova trgovina, Tyrševa cesta 36. (l)

la sveže češnje

trde, črne, bele, rdeče — košara 15 kg 70 Din — franko poštnina, razpošilja G. Drechsler, Tuzla.

Malinovec

najboljše kakovosti — po ugodnih cenah dobavlja tvrdka: »Vitamins«, Ljubljana, Masarykova 46. (l)

Moško kolo

malo rabljeno, poceni prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8537.

Izredna prilika!

Zaradi popolne izpraznitve skladišča odprodajam poleg drugih slovenskih predmetov po znanstveni cenah: Dvorske lenke - Doppelhobel od 42-51 mm po Din 43-; Kosmače - Schropphobel od 30-33 mm po Din 23-; Lenke - Schlichthobel od 42-48 mm po Din 30-; Spehalniki - Raubhankhobel 60 mm po Din 100-.

Stanko Florjančič

Selenina, Ljubljana

Resljeva 3 (pog. Zmajekova

mostu) vhod skozi dvorišče

Nogavice, rokavice

in pletenice Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Kolesa

prvovrstna od 600 Din, malo rabljena že od 150 Din dalje dobite edinele pri »Promet«, nasproti križanske cerkve. (l)

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju. Sv. Petra cesta 14.

Moderni izletni avtobusi

najceneje Jošt, Zrinjskega 7, telef. 38-79. (l)

Ajdo

mlevsko, vagonke pošiljke, nudi Kmetijska zadruga, Ptuj. (l)

Vrtno stole